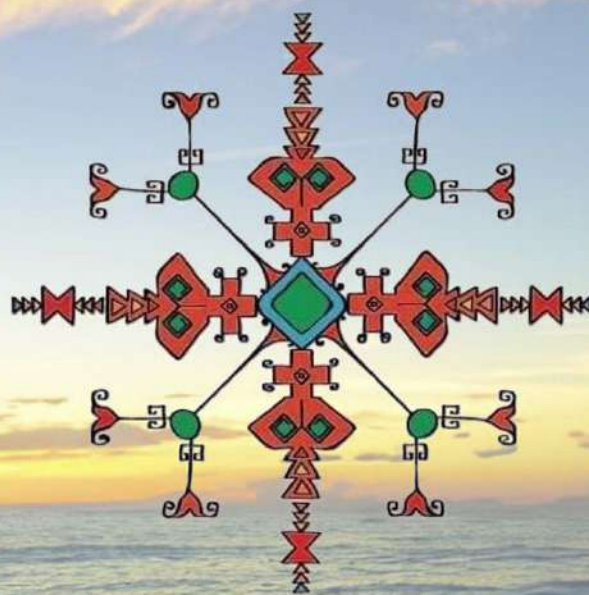

Пагур Анна Ивановна.

Руководитель этнофольклорного ансамбля «Выленче». Родилась 7 апреля 1950г. в с.Викторовка, Кантемирского района Молдавской ССР. Закончила Викторовскую восьмидетнюю школу (1965) и Кагульское медицинское училище в (1969). Работала в различных медицинских учреждениях Кагульского района. В 1988г.основывает и руководит этнофольклорным ансамблем «Выленче» в средней школе с.Плопъ Кантемирского района. Параллельно заканчивает филологический факультет педагогического института им. И.Крянгэ. Ансамбль «Выленче» получает звание «народного» (1993) и развивает возрожденческие обычаи, традиции и устное народное творчество бессарабских болгар. В 1996г. создается новая группа этого ансамбля в Болгарском теоретическом лицее им. В.Левского в г. Кишиневе. А.И.Пагур с 1999г. работает в Центре внешкольной работы сектора Рышкань, г. Кишинева и продолжает руководить своим ансамблем. Награждена многочисленными наградами и Почётными званиями национальных и международных фестивалей в Молдове, Румынии и Болгарии.

Скъпоценно богатство

«Скъпоценното богатство – българския дух».

Автентичен фолклор от предишното поколение
за сегашното и следващото

Кишинэу, 2022

CZU 398
C 468

Проектът «Скъпоценното богатство – българския дух». Автентичен фолклор от предишното поколение за сегашното и следващото е реализиран с финансова подкрепа на Министерството на външните работи на Република България чрез програма ЗА ПОДКРЕПА НА ОРГАНИЗАЦИИ НА БЪЛГАРСКИ ОБЩНОСТИ В РЕПУБЛИКА АЛБАНИЯ, РЕПУБЛИКА СЪРБИЯ, РЕПУБЛИКА КОСОВО, УКРАИНА И РЕПУБЛИКА МОЛДОВА И НА ГРАЖДАНИ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЯ С БЪЛГАРСКО САМОСЪЗНАНИЕ.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova

"Скъпоценното богатство – българския дух" : Автентичен фолклор от предишното поколение за сегашното и следващото / съставител: Анна Пагур ; ръководител на проекта: Нина Топалова. – Кишинэу : [S. n.], 2023 (Centrografic). – 200 p. : fot. în parte color.

[100] ex.

ISBN 978-9975-3526-9-7.

Tipografia "CentroGrafic" SRL, Cahul, Tel.: 029925949

Съставител: ръководител на фолклорен ансамбъл «Въгленче» : Анна Пагур

Рецензенти:

Елена Владимировна Рацеева, доцент, доктор,

Николай Дмитриевич Куртев, доктор по филология, писател, автор на поредица монографии за историята на Буджакския край

Варвара Бузилэ, доктор наук, учёный секретарь Национального Музея Природы и Этнографии Молдовы

Маруся Костова, главен редактор на вестникът «Балчишки телеграф», директор на Сдружение Международен Форум «Българско наследство», град Балчик, България
Angela OLĂRESCU, director, Biblioteca de cultură și literatură bulgară „Hristo Botev” din Chișinău

Пенка Димитрова, начален учител, Златна значка на Министерството на образованието и науката, «Учител на годината» в град Балчик

Ръководител на проекта: Нина Топалова

ОТ АВТОРА

Този сборник е резултат на многогодишно събиране на автентичен фолклор из българските села.

Първите автентични произведения са от родното ми село Викторовка, Кантемирски район, Молдова, където стриктно се спазваше традиционната ни култура. Макар и далеч от България, тук празниците и обичаите бяха задължителни. По-късно разбрах, че и в другите села е било същото. Започнах да записвам песните от мама, защото вече не успях да запиша песните на баба ми (Мария Шишкова-Люленова), която знаеше и пееше много различни български песни, а нейните братя Люленови били прочути музиканти от село Кортен. Всяко произведение от настоящият сборник точно констатира палитрата на емоционалните чувства, заварени и грижовно предадени от предишното поколение за сегашното. Нашата задача е да успеем да запазим фолклорното ни богатство и за следващото поколение. Предишните поколения оставили духовно послание за следващите една трайна верига на културното ни наследство чрез фолклора за обикновени хора, с обич към рода български. В книгата се опитах да спазвам диалектните думи от с.Викторовка и с.Тараклия, Кантемирски район. Непознатите думи са написани точно както са ги пяли информаторите и това може да стане нова тема за редица специалисти по българска филология. Надявам се, че книгата ще е полезна не само за фолклористи, но и за много специалисти в различни научни изследвания: социология, история, етнология, етнография, социолингвистика и т.н.

Книгата ще е полезна и за обикновен читател, интересуващ се от темата за да се обърне вниманието върху сериозния и важен проблем за запазването на богатството на традиционната ни култура. Няколко произведения са написани и с латинска графика за по-лесно научаване на текстовете за тези, които не познават кирилицата. Има няколко текста на румънски и на руски езици.

Опитах се да съхраня текстовете и лични данни за информаторите, запазили диалектното богатство на българския фолклор. Важни са сведенията –къде и кога са живяли хората пз нашите земи... За съжаление, повечето от тях заминаха от този свят

В сбирката също ще намерите и сценарии на детски игри и залъгалки, които сме възразждали с «Въгленчето» по време на нашите заседания и репетиции.

Заедно с възрастните жени сме монтирали спектакъл: «Най-забравените зимни празници и обичаи» и сме го инсценирали в Държавният Педагогически университет «Ион Крянгъ» в град Кишинев на 23 ноември 1993г. Присътстваха преподаватели, студенти, научни работници от Академията на Науките в Република Молдова: Савелий Захарович Новаков, Пьотр Фьодорович Стоянов, Евгения Ивановна Пейкова, Татяна Ивановна Туркот, кореспонденти от телевизионното предаване «На Буджакска вълна» начело с г-жа Мария Петровна Великсар - главен редактор на това предаване и др. Този спектакъл бе представен и в град Тараклия на Фестивала «Майчина Песен» през м-ц февруари 1993 г. в Българското Читалище «Смешен Петък» - директор Иван Иванович Боримечиков. Децата от «Въгленчето» станаха лауреати на този фестивал, а по номинацията «Разговорен жанър» придобиха Първото място.

НА ДОБЪР ЧАС!!!

«Скъпоценното богатство - българския дух» - тези думи от химна на етнофолклорния състав «Въгленче» станаха заглавие на една книга, чието подзаглавие е «Автентичен фолклор от предишното поколение за сегашното и следващото». Програмата на Република България «За подкрепа на организации на български общности /.../ с българско самосъзнание», реализирана от Министерството на външните работи на Република България, справедливо одобри проекта да бъдат публикувани автентичните български народни песни, запазени в бесарабската диаспора.

Особеност на тази книга е в това, че нейният съставител не е фолклорист-изследовател в академичния смисъл на думата, този труд принадлежи на ръководителя на етнофолклорния състав «Въгленче» и материалите в тази книга по-скоро имат като своя съдържателен център именно неговата творческа история на състава. Как се заражда и крепне идеята за формирането на състава с чудесното име-символ «Въгленче», кои са участниците му в различните времена, какви са успехите, постижения и наградите, рефлексира се не само песенният репертоар, но и сполучливите реконструкции на календарната обредност на бесарабските българи, запазили обичаите си през повече от 200 години живот в преселването – информация за всичко това има в книгата, наред със снимковия материал и, разбира се, наред с определен брой текстове на български народни песни. Книгата включва обредни песни – Коледарски, Лазарски, за Пеперуда и от Бабинденски фолклор; образци на детския фолклор и приспивателни песни, няколко текста български бесарабски сватбени песни, седенкарски и трапезни. Едни текстове разказват за житейски колизии, другите носят спомен за Левски и Ботев, за Балкана и старите войводи.

В повечето случаи текстовете са съпроводени с информацията от кого са записани и в кое населено място. Бие на очи, че доста песни съставителката е записала от майка си Жера Пейкова, от своите близки роднини («кака Саша, баща й Шишков Василий, братовчед на майка ми...»), това дава пряко основание за извод, че наистина имаме среща с жива традиция. Традицията, която трябва да се предаде и с любов се предава на следващите поколения.

В книгата има указание за големия архив на автентичния български бесарабски фолклор, метафорично определен като «под пепел» (стр.4). Тази метафора според мене е тревожна, разбирам я така, че наред с «въгленчетата» – народните песни, които се изпълняват, има такива, които могат «да изгаснат» или вече са изгаснали. Надявам се, Анна Пагур да успее да ги публикува всичките. Нека даде работа на изследователите – те да ги типологизират, класифицират и анализират. Нейната задача - да раздухва въгленчетата. Нали тя ги е записала тези песни и обреди, тя ги изпълнява заедно със своите единомишленици, тя учи своите млади ученички да пеят и да чувствуват магията на българската народна песен, тя безрезервно работи, показвайки българския бесарабски фолклор и в контекста на молдовските фестивали и в България. Това е сериозна мисия. Но ако тя включи в своята мисия и това, големият ѝ архив на автентичните български бесарабски песни да види свят, това ще е наистина голямо постижение. Пожелавам ѝ го от сърце.

А сега нека заслужено да поздравим Анна Пагур - съставителката на тази книга – за нейната първа лястовичка, и с радост да се докоснем до живия извор на автентичния български бесарабски фолклор.

Доцент, доктор Елена Рацева

Анна Пагур.

Поглед върху съвременното фолклорно наследство и проучвания в Молдова.

През последните години не само в научните среди, но и в средата на младата българска интелигенция се възражда интересът към духовното и материално наследство на нашите предци, пренесено в Бесарабия преди повече от 200 години. Тези процеси могат да се дължат в два аспекта: първо — в социологически аспект, който се дължи на значително по-широките връзки между прародината и преселниците, то ест вратите в посока на прародината са широко отворени и второ - това завръщане към корените извежда на преден план онези методологически проблеми, които характеризират развитието на една съвсем малка част от живота на българите, откъснати от митрополията.

На читателите в дадения случай се предоставя едно много интересно издание — съвсем малка част от духовната култура на българския етнос, населяващ многонационалната Молдова, която, както е известно, един от най-старите върху етническата карта на Европа.

Съставителката на този труд е познатата на всички ни Анна Пагур, потомка на преселници. Тя принадлежи към поколението на плеядата бесарабски етнолози, която взема дейно не само участие във всички важни инициативи, свързани със Молдова, Украйна, България, Румъния, но и събиране и изследване дума по дума на българския фолклор.

Съдейки по многобройните и срещи, дати, имена на отдавна заминали от този свят хора, още преди създаване на дружеството «Възраждане» с д-р Иван Д. Забунов, Анна Пагур представя пред нас като фолклорист от широк профил. И тази книга е един многопластов изследователски труд. Трябва да се отбележи съвсем навременното описание на детските и младежки игри, гатанки, преспивни и закачливите песнички. Авторката е проучила съвсем изчерпателно духовното наследство на преселниците. В книгата подробно са дадени и респондентите, селата, възрастта на хората, с които се е срещнала. В процеса на своята събирателна дейност Пагур е взела отношение към всички страни от духовния живот, засягащи глада., войните и ... В този случай и помага познаване историята на своя народ, тъй като тя самата е българка и е участница в тези процеси.

Трудът е разделен на няколко части: Коледарски репертоар, Семейни отношения, Любовни песни, Детски репертоар, Игри, Преселване на българите, Шеговите песни, Ритуални песни, Седенкарски репертоар, Репертоар от турско време и т. н.

В този си вид трудът има голяма стойност, тъй като над 50 години както е известно, много от описаните пролетни игри, обреди не са играни (например, "Карлюк", "Дълго въже") и с благодарност трябва да се каже, че е хванат последният влак «безвъзвратно е изгубена част от пренесеното». Тук трябва да се отбележи широкия обхват на интересите на Анна Пагур.

Няма да имаме пълна представа за организационната, и научна дейност на тази талантлива жена, която намира сили и време да ръководи няколко детски фолклорни състава, да взема участие в значимите мероприятия не само в страната, но и зад граница. Специалист с много добра подготовка, вискателна, отговорна и добър организационен работник. Анна Пагур е много добре известна във фолклористичните и етнографските среди. Съдейки по материалите на предоставената книга, това е само началото. Извън задачата е на тази статия да бъдат изчерпани всичките страни на събрания материал. Изложението показва, че българското духовно наследство носи в себе си много по-богата информация, от колкото може да се предположи на пръв поглед. А това означава, че народът ни се пробужда и с всеки изминат ден посяга към народната памет с цел да се възродим, да погледнем на своята идентичност с други очи. Именно към това ни призовава етноложката, фолклористката и народната певица Анна Пагур.

Николай Куртев, писател, доктор.

Миссионер народной культуры.

- Фольклор лучше всего звучит в хоровом исполнении. И Анна Пагур это знает. В её ансамбле поют люди разных возрастов – от четвероклассниц до пенсионеров. Даже в молдавских этнографических группах редко встречается разновозрастной коллектив, но именно он ближе всех к народным традициям.

В прежние времена, собравшись вместе, пожилые женщины пели, рассказывали сказки, делились воспоминаниями, а девочки, сидевшие рядом за рукоделием, подпевали и завязывали узелки на память, выучивали песни, танцы, запоминали тонкости разных обрядов. Эту модель культурной эстафеты Анна вывела из небытия на сцену. Но это, увы, не восполняет пробела в преемственности традиционного фольклора, который в Молдове всё увеличивается. Исследователи из Академии наук Молдовы пишут монографии, выпускают сборники по фольклору, но кто-то должен их читать и воспроизводить былое песенное богатство на сцене. Иначе зачем всё это?

Поэтому такие миссионеры народной культуры, как Анна Пагур, на вес золота. Болгарскому фольклору очень повезло, что ему служит преданный переводчик и передатчик. Благодаря этой скромной женщине болгарский фольклор занял в культурной палитре республики достойное место.

Варвара Бузилэ,
доктор наук, учёный секретарь Национального Музея Природы и Этнографии
Молдовы.

Живот и здраве на г-жа Анна Пагур - автор на книгата „Скъпоценно богатство”

След г-жа Анна Пагур, едва ли ще има такава сърцата жена, народна певица, художествен ръководител на ансамбъл, родолюбка, етнограф и етнолог, която да милее така пламенно за опазване на българското народно творчество и предаването му на следващите поколения деца от българската диаспора в Р.Молдова. Със свито сърце се надявам, че няма да е последният мохикан на българщината, че нейните песни ще се пеят и препредават от „въгленчетата”, които тя е създала и поддържа като едноименен ансамбъл повече от 50 години.

Ансамбъл „Въгленче”, с художествен ръководител г-жа Анна Пагур, стана три пъти лауреат на Международния форум „Българско наследство” гр.Балчик, България. Песните на „въгленчетата” се запяха и от други певчески групи в България, и най-вече сред българската диаспора в Молдова, Украйна и Румъния.

Книгата „Скъпоценно богатство” се оценява сега и ще се оценява като скъпоценно богатство, защото това е дългогодишният труд на г-жа Анна Пагур, която броди из дебрите на съхранения в Р.Молдова български фолклор. В книгата си е включила 145 автентични народни песни, описания на позабравени народни празници /религиозни и светски/, игри и зальгалки.

В книгата има сведения и за участията на Ансамбъл „Въгленче” в културно-масови мероприятия, както и собствен снимков материал. Тя е ценен документален израз на оправданите очаквания на г-жа Анна Пагур да събере необходимите сведения за отпечатване на книга с богат репертоар от изворов фолклор, записан от майка си, бабите си, съседките си. Трелите на нейния глас са разпознаваеми отдалеч.

Успява в събираческата си дейност, защото всички безпрекословно и се доверяват. Познават и благодарят на г-жа Анна Пагур, акушерката, дала живот и здраве на много деца в молдовските села.

Радвам се, че за написването на книгата, г-жа Анна Пагур използва творческата си командировка по европейски проект /EU4BCC/ на Търговско-промишлената палата гр.Добрич и Фирма „Масони – МК” ЕООД гр.Балчик.

Пожелавам на книгата да стане настолна на всички певци и певици, които ще следват примера на г-жа Анна Пагур и ще поддържат огъня на родното слово и песен, които отличават всеки етнос, всеки народ.

Маруся Костова

Директор на Международния форум „Българско наследство”

Балчик, България

Vocația de folclorist a Annei Pagur

Dăinuirea oricărui neam depinde de promovarea tradițiilor autentice. Deși trăim într-o lume în care tehnologiile moderne sunt capabile să estimeze masiv domeniile complementare ale arealului tradițional, totuși devine evidentă tendința de reafirmare a valorilor tradiționale.

Tema tradițiilor etno-folclorice a fost și este actuală permanent. Varietetele și bogatele creații populare au reflectat și continuă să reflecte, în mod artistic propriu, munca, traiul, moravurile, credința, lupta poporului pentru libertate, viața mai bună, mai fericită, generate de activitatea cotidiană a oamenilor. Creațiile populare pline de conținut, frumoase și folositoare au fost create și dezvoltate de-a lungul istoriei, ele contribuind întotdeauna, alături de alte opere artistice, la educarea tinerei generații în spiritul stimei, dragostei față de omul muncitor, de cel apropiat, datinile sale.

Interesul față de creația populară a apărut la folclorista Anna Pagur atunci când a descoperit că în fiecare localitate sărbătorirea unor datini cu tradiții bulgare puțin diferă, în dependență de anul când au început să fie promovate, dar și de faptul cine putea să-și aducă aminte de cântecele interpretate și rolurile repartizate.

Anna Pagur a cercetat creația folclorică, și anume cântecele și ritualurile bulgare, în mai multe localități din sudul Moldovei. Operele folclorice culese de la oamenii din popor sunt adevărate comori în amintirea strămoșilor, căci puține dintre ele erau publicate, dar dna Anna Pagur a putut să le adune într-o carte intitulată „Скъпоценното богатство – българския дух: Автентичен фолклор от предишното поколение за сегашното и следващото”.

Аceastă culegere este o expresie vie a fenomenelor din viața bulgarilor basarabeni marcată profund de impactul istoriei și spațiului, căci folclorul ne ajută să ne menținem și să păstrăm limba, obiceiurile, tradițiile. Toate cântecele incluse în carte sunt sistematizate conform tematicii: de dragoste, de dor, de jale, de înstrăinare, de armată, de petrecere ș.a.

Anna Pagur, născută la 7 aprilie 1950 în localitatea Victorovca din rл Cantemir, a avut posibilitatea de mic copil să asiste, să asculte și să vadă cum în localitatea sa se desfășoară sărbătorile calendaristice ale anului, pentru a le îndrăgi și promova pe parcursul anilor. Cercetările, selectarea și adunarea folclorului într-un volum de tip culegere de cântece „Скъпоценното богатство – българския дух: Автентичен фолклор предишното поколение за сегашното и следващото” demonstrează că dragostea față de neam, de țară, de plaiul natal este prioritară în viața doamnei Anna Pagur. Noi ne mândrim că există așa oameni entuziasmați

de munca sa care lasă urme frumoase pe pământ pentru generațiile viitoare. Cântecele incuse în carte ne permit a le cunoaște în original, așa cum au fost create de popor. Imaginile ce ilustrează cartea confirmă curajul, devotamentul față de poporul bulgar, responsabilitatea cu care doamna Anna Pagur învață membrii colectivului său să cunoască și să respecte aceste tradiții frumoase și să le transmită altora.

Folclorista Anna Pagur este și conducătorul Ansamblului Etnofolcloric „Въгленче” care activează pe lângă Biblioteca bulgară „Hristo Botev” din Chișinău. Ansamblul Etnofolcloric „Въгленче” a fost fondat în anul 1987 (anul acesta este deja aniversar – 35 de ani), în satul Plopi din r. Cantemir, la moment își desfășoară activitatea la Chișinău și este cunoscut prin participarea la diferite manifestări artistice în multiple orașe din Ucraina, Bulgaria.

Participarea Ansamblului Etnofolcloric „Въгленче” la multiple Festivale în țară și peste hotare, la activități dedicate sărbătorilor naționale și tradiționale bulgărești desfășurate în incinta Bibliotecii „Hristo Botev” prin cântec, dans și poezie ne oferă un tablou vast, real și convingător al trăsăturilor morfologice, specificului interpretativ, creativitatea participanților.

Atunci când bulgarii se reunesc frecvent la festivaluri etnofolclorice, activități de cultură naționale și tradiționale, devine deosebit de necesară cunoașterea tradițiilor de către organizatori, iar organizator de fiecare dată este Anna Pagur împreună cu Ansamblul ei Etnofolcloric „Въгленче”.

De-a lungul timpului, prezența Annei Pagur, de sine stătătoare sau cu întreg ansamblul, la festivaluri sau concursuri, originalitatea și virtuozitatea interpretării, reprezentativitatea repertoriului au făcut ca acest grup să fie destins cu numeroase premii și trofee naționale și internaționale.

Cunoașterea, culegerea și valorificarea corespunzătoare a repertoriului au făcut obiectul unor preocupări sistematice ale folcloristicii încă de la începuturile sale. Dacă ne-am întreba ce particularități și caracteristici trebuie să întrunească repertoriul unui grup artistic pentru a fi considerat drept *marcă a identității*, atunci putem afirma că repertoriul Ansamblului Etnofolcloric „Въгленче” corespunde cerințelor, conform portului național bulgar, cântecelor și dansurilor cu referire la tematicile sărbătorilor respective.

Biblioteca „Hristo Botev” promovează valorile naționale bulgare, cultura bulgară. Un loc aparte în cultura bulgară îl deține folclorul popular bulgar: cântecele și dansurile populare, datinile, tradițiile și obiceiurile, portul național bulgar. Constantin Noica, unul dintre cei mai mari filosofi români (1909-1987), afirma că „în cultură nimic nu trebuie pierdut, totul trebuie transmis și reînnoit”. Ansamblul Etnofolcloric „Въгленче”, sub conducerea folcloristei Anna Pagur, și-a asumat misiunea onorabilă de a promova folclorul bulgar, de a păstra și a transmite societății contemporane, tinerei generații tradițiile strămoșești, această artă proprie a poporului bulgar care reflectă trecutul glorios, obiceiurile, sentimentele și năzuințele lui.

Ansamblul Etnofolcloric „Въгленче”, care activează în cadrul Bibliotecii „Hristo Botev”, ajută, asistă, completează efortul bibliotecii, ajută utilizatorii, *de visu*, să trăiască experiența multor momente memorabile, prin care participanții de la activități se identifică cu rădăcinile, cu folclorul, datinile, simbolistica istorică a bulgarilor. Participanții iau cunoștință și își reamintesc de unele date istorice și culturale ca: Ziua Națională a Bulgariei, Zilele Scrisului și Culturii Slave; sau tradiționale: Нова година, Бабинден, Баба Марта, Лазарден, Великден, Бъдни вечер, Пеперуда, Илиевден ș.a. Sărbătorile se desfășoară foarte festiv, frumos și vesel, scoțând în evidență inegalabilul colorit specific național, cântecul și dansul specifice diverselor zone folclorice din Bulgaria.

Ne exprimăm sincera recunoștință față de talentații oameni din popor, care au creat cântecele, doinele, baladele, păstrând ritmul jocului bulgar strămoșesc, înțelepciunea obiceiurilor milenare, culorile caracteristice portului popular bulgar dintotdeauna ce identifică cultura poporului, precum și Ansamblul Etnofolcloric „Въгленче”, conducător artistic Anna Pagur pentru aportul semnificativ în promovarea acestor valori culturale bulgare.

Angela OLĂRESCU,
director, Biblioteca de cultură și literatură bulgară „Hristo Botev” din Chișinău

Какво открих в тази книга на Анна Пагур?

Човек се ражда на този свят и в съзнателната си възраст, придобива усещането за принадлежност – етническа, религиозна, професионална, възрастова и още куп. Където и да се озове по света, той я показва и я брани с цялата си същност.

Това се отнася и за нас, българите.

Уникален народ! Силен духом! Жилав. и издръжлив. Народ, чийто предци броят звездите. Народ, който танцува върху жарта. Народ, който възпява героите си с гордост и чертае бъдещето си в красиви мечти. Такъв народ не изчезва! Имало го е. Има го. И ще го има във Вечността! Амин! На многая лета!

Ако надникнем в книгата на Анна Пагур, бесарабска българка, ще се убедим в казаното по-горе. Тя се ражда далеч от прародината си, но в кръвта си запазва онзи ген, който показва българската и страст. Средата, в която живее, я изгражда с усещането на родолюбива българка.

От играта «Дай, бабо, огънче!», у нея се ражда идеята да сформира група «Въгленче», която да пази и пресъздава старите български обичаи, традиции и обреди пред публика. Защо «Въгленче»? Защото според нея, въгленчето пази огъня в огнището. «Има ли любов към прародината, не угасват ли въглените в бащиното огнище, това означава, че българите в Молдова, ще носят винаги България в сърцата си.»

В Библиотека «Христо Ботев» в Кишинев, Анна е създавала група към неделното училище, където се изучава автентичен български фолклор за малки и големи. Тук е и Центърът на научното дружество на българистите в Р. Молдова. Тук работи групата за автентичен фолклор «Въгленче», което прераста в ансамбъл.

Въгленче! - късче от недогоряло дърво, което продължава да гори, преди да е станало пепел.

Какво разнообразие по възраст! С внучките пеят и бабите им. Истинска магия от цветовете на костюмите и мелодиите! Певиците не пеят само, а и драматизират. Старинното и архаично слово ни връща с жестове, мимики и действия 200 години назад във времето. Автентични и неподправени, искрени и мъдри, тъжни и забавни, фолклорните песни на бесарабските българи, свиват в чудесен букет мелодия и текст с послание към хората. Всичко в тях е оригинално. Носят в себе си толкова любов и мъка на българина, в неговото съществуване.

Имах възможност да се докосна до тях чрез Сдружение «Българско наследство» - град Балчик – България.

За създателя на «Въгленче» може да се говори много. Един неувяхващ извор на родолюбие в действие. Бръкнала е много дълбоко до корена всяко «фолклорно цвете». Всичко е започнало на село, в нейния дом през 1988 година. Премествайки се в Кишинев, групата е призната за ансамбъл. Ансамбъл «Въгленче», който с всяка година подраства и

радва хората и зад граница. Гостуват на ТВ Молдова -1, в предаването «На Буджашка вълна» - така набира изестност и получава титлата «народен». Първото му участие в Международен Фестивал «Добруджа пее и танцува» е в град Варна през 1997 година. Директор – г-жа Таня Константинова – радио «Варна»

Анна Пагур ходи, търси, описва и пресъздава старите български обичаи, традиции и обреди – Коледа, Бабинден, Цветница, Великден, Лазаровден, Пеперуда. Неуморна, като пчеличка, тя запазва всичко така, автентично, както се случвало преди, за да може да бъде съхранено в раклата на баба и предавано на следващото поколение българи, както в Молдова, така и по света. Много снимков материал потвърждава нейната изследователска дейност – просветителска и будителска, посветена на «Въгленчето», което крие силата на огнения дух на българите. Най-жилавото племе сред морето от хора!

Благодаря ти, Анна! Ти ни подаряваш безценно богатство за смисъла и бита на българите от както свят светува. Бъди здрава и остани българка!

26.05.2023

Град.Балчик – България
Пенка Димитрова – начален учител

БОЛГАРСКИЙ ЭТНОФОЛЬКЛОРНЫЙ АНСАМБЛЬ «ВЪГЛЕНЧЕ».

Художественный руководитель: Пагур Анна Ивановна

Когда-то, очень давно, еще до появления спичек для разжигания огня, люди старались хранить его в очаге. Известно, что огонь – источник тепла и света, а значит, и жизни конкретной семьи в данном социуме. Если кто-то не сумел сохранить огонь в своем очаге, он был вынужден его достать и в дальнейшем научиться хранить его. Люди научились простому способу хранения огня на огнище: жар от огня зарывали большим количеством пепла. При необходимости вновь разжечь огонь, просто, разрывая пепел, доставали сохранившиеся угольки жара из-под пепла. Именно этот жар и есть «въгленче», - название нашего ансамбля.

Мы обладаем большим архивом аутентичного фольклорного творчества, собранного непосредственно от истинных носителей болгарской культуры в южных селах нашей республики. Часть из некоторых произведений мы стараемся использовать при составлении сценариев наших концертных программ, а большая часть все же остается в нашем архиве, («под пеплом...»)

Известно еще и то, что болгарская народная культура была признана одной из лучших в мире и её в то время можно было бы сопоставить с ярким большим и красивым пламенем на фоне других культур, подобно факелу. История продолжается, независимо от прогрессов или регрессов какого-либо народа.

Время неумолимо мчится вперёд, оставляя за собой особую привилегию актуальному поколению являться свидетелем разных событий. Маленькое событие может стать причиной особых размышлений, которые как снежный ком, обрастают новым пониманием реалий современной действительности.

И всё же, мы часть Вселенной, независимо от рассовых, религиозных, политических и других различий, мы являемся наследниками предыдущих поколений. От них мы

унаследовали способы приемлемой формы поведения для нашего и общего благополучия социума, представителями которого мы являемся.

С незапамятных времён существовали различные правила, уставы, законы, конституции и много других предписаний морального облика конкретного индивида в социуме и коллективные нормы поведенческого характера для создания гармонического развития и социализации конкретного общества в конкретных обстоятельствах на основе анализа богатого жизненного опыта предыдущих поколений. Отсюда и выработанные традиции того или иного народа.

Мы прикоснулись к богатству болгарского устного народного творчества и в течение более 30 лет активно исследуем и возрождаем забытые традиции.

Нам повезло: в начале нашей творческой биографии мы совместно с пожилыми людьми изучали богатство местного фольклора. Рядом с нами находились представители предыдущего поколения, воспитанного в духе уважения и почитания традиционной культуры. Они нас многому научили, но и оставили очень много знаков вопроса...

Природа не зависит от нашего желания или нежелания – наши старшие фольклорные информаторы тихо уходят от нас в иной мир...

Когда мы их теряем, острее чувствуем их отсутствие... возникает очень много ситуаций, которые мы просто не успели обсудить с ними... Нет такой науки или техники, которая восстановила бы их знания. Они обладали уникальным кодом нашей социокультурной информации о способе нашего мировосприятия в рамках конкретной традиции. Всё сохранено в живых и ярких красках, звуках народной песни, которая пережила более трудные времена и дошла до нас не для того, чтобы мы её потеряли. Фольклорные произведения являются той духовной пищей, которая была, есть и будет необходима для каждого человека. Каждое произведение чему-то учит, констатирует исторические факты житейских ситуаций, что неизбежно вызывает эмоциональную реакцию принятия или, напротив, категорического непонимания реалий того времени. Каждое фольклорное произведение подобно исповеди, правдиво и колоритно передаёт многогранные оттенки чувств.

Истина остаётся истинной – мы представители нынешнего поколения, многое потеряли, очень и очень много... но не всё. Да, сегодня уже поздно, но завтра, послезавтра? Ещё можно зажечь искорку в душе человека. Ещё можно найти на огнище под пеплом искорку - «Вьгленче» для света и тепла души. Судьба нам сегодня ещё даёт уникальную возможность использовать последний шанс – сохранить то, что досталась нам в наследство от предыдущих поколений для будущих поколений. Просто надо прекратить быть в роли равнодушных свидетелей потери самой ценной реликвии, которую отцы передавали своим детям – нашу традиционную культуру.

Она сохранялась веками. Только в прошлом веке прервалась цепь передачи самого важного условия выживания через этнокультуру. Её называли тогда „вредными пережитками прошлого”, а мы убеждены, что наши „пережитки прошлого”, самые гуманные.

История создания нашего ансамбля «Вьгленче» тесно переплетается с моей личной биографией.

В апреле 1977 года наша семья переехала из с.Баймаклия в с. Плоп, Кантемирского района. Работала я в Среднем Врачебном Участке в качестве акушерки женской консультации с.Баймаклия, который обслуживал в то время 17 близлежащих сел:

Баймаклия, Киселия, Царанкуца, Акуй, Цолика, Еникиой, Кышла, Коштангалия, Дойна, Сухат, Бобочика, Тартаул, Лингура, Крачун, Викторовка, Чеболакчия, Флокоаса.

В научно - экспериментальном селе Плопь только что была сдана в эксплуатацию Школа Продлённого Дня на 320 детей, там обучались дети из сёл Плопь, Плопь-2, Гертоп, Тараклия и Александровка. Директором школы был Кунев Михаил Демьянович. Учительский коллектив состоял из молодых, но талантливых специалистов, средняя арифметическая возраста учителей составляла всего 27 лет! Это был сплочённый коллектив с огромным творческим потенциалом в поиске и организации разнообразия учебно-воспитательного процесса обучения в, ставшей уже для всех нас, родной школе. Детей ежедневно привозили в школу и увозили домой на 3-х автобусах за счёт местного совхоз-завода «Цыганка», Республиканского Аграрно-промышленного Объединения «Молдвинпром».

Сразу же в школе мы создали этнографический кружок, где решили изучать болгарский язык и слушали записи болгарских народных песен из нашего семейного архива. Пела моя мама Жера Пейкова и её сестра Пена Тануркова, сестра папы - Пена Турлакова. Постепенно мы увлеклись изучением фольклора, и дети стали приглашать к нам своих родителей и родных, словом, появилась новая, совершенно другая обстановка – доброжелательная и доверительная. Наш фонд пополнился новыми фольклорными произведениями и из с.Тараклия.

В школе мы изучали Кортенский лазарский репертуар, с которым я хорошо знакома из детства в с.Викторовка, Кантемирского района. Надо отметить, что село Викторовка, Кантемирского района, является дочерним села Кортен, Чадыр-Лунгского района. Село Плопь, где находится школа, расположено в 10 км от с.Викторовка.

Подготовку к возрождению Лазарского праздника проводили по большому секрету, чаще вне школы. В назначенный день, водитель автобуса Бишир Иван Иосифович отвез нас в с.Тараклия для возрождения забытого праздника Лазар, который там не практиковался около 50 лет. Люди волновались и долго не отпускали нас домой, радостно приглашая к себе в гости. Уже к вечеру, мы пришли к бабушке Саши и Славика Занфириных. Ею оказалась Занфириова Мелания, 1915 года рождения. Она, внимательно прослушав наш репертуар, сообщила что мы не так исполняем Лазарскую традицию. Оказывается, я подготовила Кортенскую традицию, а Тараклииская традиция мне тогда была незнакома. С тех пор мы с бабушкой Меланией стали изучать её богатый песенный репертуар и даже стали выезжать на концерты и фестивали, организованные Кантемирским Районным Отделом Культуры во главе с директором в то время, г-жой Василией Лидией Ивановной.

Возрождение следующего забытого праздника «Пеперуда», мы решили организовать со всеми желающими с.Тараклия, Кантемирского района. Кто-то пригласил фотокорреспондента районной газеты «Светлый Путь» – Михаила Даналаки, который посвятил целую страницу газеты репортажем о возрождении нашего праздника. Таким образом, нас стали узнавать и приглашать на различные культурно-массовые мероприятия района. В марте 1993 года ансамблю было присвоено Почетное звание «Народный – образцовый». Особый интерес к нашей возрожденческой деятельности вызвал творческий коллектив телепередачи «На Буджакска вълна» во главе с главным редактором - г-жой - Марией Велисар - редакции «Комунитате» для национальных меньшинств Молдавского телевидения - «Молдова Ъ», редакция газеты «Родно слоао» - редактор Нико Стоянов.

Это признание нас окрылило, и мы влились в культурную жизнь Кантемирского отдела Культуры, чаще стали проводить различные мероприятия для возрождения забытых традиционных праздников, с интересом изучали забытые болгарские народные песни, общались и с другими творческими коллективами для участия в общих мероприятиях. Интересно было общаться с жителями моего родного села Викторовка, которые ещё помнили те произведения, которые мы изучали на наших репетициях.

Мы пешком ходили в моё родное село Викторовка, в 10 км от с.Плоп, на второй день Пасхи, принимая участие в концертной программе с местным ансамблем «Изворче». С 1990 года после того, как не стало моего отца Ивана Елиферьевича Пейкова, мама в зимнее время жила у нас, в с.Плоп. Вначале мы организовали настоящие посиделки. Дети со своими родителями приходили заниматься рукоделием и изучением новых песен. Концерты и посиделки сильно сплотили наш коллектив, к нам приезжали и из телевидения – TV-Moldova - I, - редакция «Комунитате», телепередача «На Буджакской Волне» во главе с г-жой Марией Велисар, - главным редактором известной болгарской телепередачи. В наши сёла приезжал и Чрезвычайный Посол Республики Болгария в Республику Молдова г-н Елислав Иванов для присутствия на возрождении праздника «Бабинден». Позже, по приглашению кафедры педагогики Кишинёвского Госпедуниверситета «Ион Крянгэ», который я окончила с дипломной работой «Традиции нравственного воспитания болгар и опыт их реализации в практике современной школы» - научный руководитель – кандидат педагогических наук – г-жа Туркот Татьяна Ивановна, мы организовали поездку из сёл Плоп и Тараклия в г.Кишинев, где представили концертную программу: «Най-забравените български традиции» 23 ноября 1993 года.

В сентябре 1996 года в Кишиневе открылась Болгарская школа №92 - директор - г-н Стоянов В.С., меня там пригласили работать по специальности в качестве фельдшера школы и воспитателя группы продлённого дня во 2 и 3 классах. Разумеется, начались активные поиски молодых талантливых детей для изучения аутентичных болгарских произведений из нашего архива.

В селе Плоп и Тараклия ансамбль продолжал свою деятельность, но теперь уже репетиции проводились и под руководством г-на Козьмы Ивана – заведующим клубом. К этому времени у нас уже имелся архив с аутентичными произведениями для пополнения репертуара тематических концертов. Городские дети иногда приезжали в с.Тараклия для общения с членами ансамбля «Въгленчк».

Уже к 1 ноября 1996 г., ко дню Освящения Болгарской школы № 92 в г. Кишиневе, на сцене актового зала состоялся мини-фестиваль с участием учащихся из каждого класса. В середине декабря месяца 1996г. дети из Кишиневской Болгарской школы участвовали в традиционном районном фестивале зимних традиций и обычаев «Să trăiți, să înfloriți!» и заняли II-ое место. В феврале 1997 года на следующем районном конкурсном фестивале, дети заняли уже I-ое место и стали лауреатами фольклорного фестиваля «La Fântână Dogului». Таким образом этнофольклорный ансамбль, созданный в с. Плоп продолжил свой творческий путь и с группой городских детей. В с.Плоп продолжалась работа ансамбля под руководством заведующего местным клубом - г-на Козьма Ивана и его супруги Анжелы

Мы с мамой переехали жить в г.Кишинев. Там мы продолжали изучение болгарского фольклора уже в городских условиях. Теперь это Болгарский Теоретический лицей «Васил Левски» - директор г-жа Ярославская Н.Н. Так получилось, что в 1999 году, когда не стало

мамы, в лицее настал период сокращения кадров. Мне пришлось искать ещё и другую работу. В Центре Внешкольной Работы меня любезно встретила сама директор - г-жа Ариадна Русу и предложила мне максимально возможную учебную нагрузку. Таким образом, с сентября 1999 года работаю в Центре Внешкольной Работы “Куркубеул” сектора Рышкань, г. Кишинев. Наша творческая биография многогранна, мы стараемся возродить забытые песни и традиции: “Лазар”, “Пеперуда”, “Кумичкуване”, “Миша Сватба”, “Бабинден”, “Коледа”, “Загозни”, “Масленица”, “Пиндикусти” и другие, с репертуаром забытых фольклорных произведений. Мы открыты и всегда рады всем желающим присоединиться к нам в любой роли – зрителя, исполнителя и т.д.

ХИМН НА «ВЪГЛЕНЧЕТО»

Скъпоценното богатство –
Българския дух
Преживя иго османско,
Запазен е и тук!
Е-е-е! Се възражда
Е-е-е! Българския дух!
От Прародината донесли
Пра-прадядовци
Български език и песни
За нас ги пазили!
Е-е-е! Наши дядовци
Е-е-е! Езика пазили!
От красивия ни пламък
На културата
Едно «Въгленче остана
Да радва хората!
Е-е-е! От старо време
Е-е-е! Е нащо «Въгленче!»
И възражда песни разни:
Лазар, Бабинден, Пеперуда, -
Всеки празник
Нащо «Въгленче!»
Е-е-е! Прародино!
Е-е-е! Българи сме тук!
Е-е-е! Прародино!
Е-е-е! Чуй нашия глас!

От ляво на дясно: Анна Пагур, Катя Спъну, Валериу Мокану, Тамара Комарова, Василе Ешану, Диана Висоцкая, Александър Висоцкий, Валентина Висоцкая

НА ГОСТИ В ПРАРОДИНАТА

О, мило Майко! Прародино!
 Ти не забравяй своите чеда...
 Ти си ми Майка, И закрила,
 Аз съм ти, Майко, дъщеря...
 Не търся злато и богатство,
 Аз търся рода си да знам.
 И ти да пазиш свято братство
 За всеки българин от тук. И там!
 Там е отишъл моят дядо,
 Теб те е напуснал за добро
 С надежда свята – може някой
 Ще запази българският род?!
 А брат му, - другият ми дядо
 Тук е останал, тъй, нали?
 Тежки мъки се търпяло
 Българското да се съхрани...
 Мен българка ме е родила.
 Не при тебе, в чуждата страна.
 И къщата ни – малката родина
 В чужбина българска стана!
 О, мило Майко! Прародино!
 Ти не забравяй своите чеда...
 Мен българка ме е родила
 И чужда ли съм в сегашната страна?
 Анна Пагур

1.КОЛЕДЕН РЕПЕРТОАР

от с.Викторовка и с.Тараклия, Кантемирски район

СТАНИ, НИНЕ, ГОСПОДИНЕ!

Отворете, отключете!
Чи ти идът добри гости,
Добри гости-коледари!
Коледари доброчести,
Доброчести с добри вести!

Стани, стани, Нине!
Нине, Господине!
Отворете, отключете,
Нине, Господине!
Чи ти идът добри гости,
Гости-коледари!

STANI, NINE, GOSPODINE!

Otvorete, otclucete!
Ci ti idăt dobri гости,
Dobri гости-coledari!
Coledari dobrocesti,
Dobrocesti s dobri vesti!

Stani, stani, Nine!
Nine, Gospodine!
Otvorete, otclucete,
Nine, Gospodine!
Ci ti idăt dobri гости,
Gosti-coledari!

СЛАВИТЕ ЛИ МЛАДА БОГА?

(Славим, славим!)
Пobleяла й вакла овца,
Коладе, Коладиле!
Седем нощи-полунощи!
Коладе, коладиле!
Нийде никой не я зачу,
Коладе, Коладеле!
Най я зачу вакъл чобан,
Коладе, Коладиле!
Кат я зачу, повика я:
Коладе., Коладиле!
Ой,та й, тебя, вакла овца!
Коладе, Коладиле!
Защо блееш седям нощи?
Коладе, Коладиле!
Седям нощи-полунощи ?
Коладе, Коладиле!

(SLAVITE LI MLADA BOGA?)

(Slavim, slavim!)
Pobleala ivacla ovța,
Colade, Coladile!
Sedem noști-polunoști!
Colade, coladile!
Niide nicoi ne ia zaciу,
Colade, Coladele!
Nai ia zaciу vacăl cioban,
Colade, Coladile!
Cat ia zaciу, povica ia
Colade, Coladile!
Oi, ta i, tebea, vacla ovța!
Colade, Coladile!
Zašto bleeș sedeam noști?
Colade, Coladile!
Sedeam noști-polunoști?
Colade, Coladile!

Понякога пишем текстовете на много песни с латински букви за деца, които учат в паралелки с румънски език на обучение.

КОЛЕДНА ОТ МАМА

Жера Пейкова, (10.01.1922 -24.01.1999)
с.Викторовка, Кантемирски район

У Данюви свещи гурет,
Ей, Дане, Куладиле!
У Данюву рамну дори,
Млади Дане, Куладиле!
Свещи гурет, хора гълчет,
Ей, Дане, Куладиле!
У Данюву рамну дори,
Млади, Дане, Куладиле!
То да й хора, кату хора,
Ей, Дане, Куладиле!
У Данюву рамну дори,
Млади Дане, Куладиле!
Я, най-било сватомници,
Ей, Дане, Куладиле!
У Данюву рамну дори,
Млади, Дане, Куладиле!
Да калесат млади Даня,
Ей, Дане, Куладиле!
У Данюву рамну дори
Млади Дане, Куладиле!
В долна зимя пуд бялу платно,
Ей, Дане, Куладиле!
У Данюву рамну дори,
Млади, Дане, Куладиле!

ЮБАВА РАМНА МИ РУМАЛИЯ.

Дядо Милю Делижан (23.02.1915 - 2004г),
дядо Улян Занфиров (26.08.1931-05.06.2002г.),
баба Мелана Занфирова (10.06 1915 – 09.06.1994)
с.Тараклия, Кантемирски район

Дърво високу, поле широку!
Юбава рамна ми Румалия!
Над дървоту й сив суколиц
Юбава рамна ми Румалия!
Горя сиди, долу гледа,
Юбава рамна ми Румалия!
Чи изгледа край Черну море,
Юбава рамна ми Румалия!
Край Черну море плуг си юре,
Юбава рамна ми Румалия!
Плуг си юре с четяри ола,

Юбава рамна ми Румалия!
Сам си Госпуд плуг държеши,
Юбава рамна ми Румалия!
Плуг държеши с четири ола,
Юбава рамна ми Румалия!
Свити Герги ги водиши.
Юбава рамна ми Румалия!
Бужа Майка напреж върви!
Юбава рамна ми Румалия!
Напреж върви, семи носи.
Юбава рамна ми Румалия!
Хем гу носи и хем сеи
Юбава рамна ми Румалия!
Хем гу сеи, хем нарича:
Юбава рамна ми Румалия!
Хайди, житу, пу чифчии!
Юбава рамна ми Румалия!
Желту житу пу чаршии!
Юбава рамна ми Румалия!
Ройну вину пу лузари,
Юбава рамна ми Румалия!
Прясну мляку пу юфвчери,
Юбава рамна ми Румалия!
Колку звизди в синю небе!
Юбава рамна ми Румалия!
Толкуз здрави в тази къща!
Юбава рамна ми Румалия!

СВИТИ ИВАН ЛОЗИ САДИ

Изп. Дядо Милю Делижан (23.02.1915-2004г),
Коледна от с.Тараклия, Кантемирски район

Свити Иван лози сади
Млади наши, Божниле, Господине!
Кък гу й садил, фаналу са й
Млади наши, Божниле, Господине!
Фаналу са й, лист пусналу!
Млади наши, Божниле, Господине!
Лист пусналу, цвят цвители!
Млади наши, Божниле, Господине!
Цвят цвители, род рудилу!
Млади наши, Божниле, Господине!
Род рудилу дур три зърна,
Млади наши, Божниле, Господине!
Дур три зърна черну грозди.
Млади наши. Божниле, Господине!
Черну грозди «Кадън пармак».
Млади наши, Божниле, Господине!

ПЪРВИ УРОК ЗА СЛАВЕНИ.

Дядо Милю Делижан (23.02.1915-2004г),
с. Тараклия, Кантемирски район

Ой, Слава тебе, дружин! Амин!
Събрали са сабурум
Мумчета-кулидарчита!
Де рану ранили, де късну къснили.
Път си примавахми,
Чизми пукаляхми,
Шепки пурусихми!
Срид нъш и пулвина нъш!
Чи утидахми у нашия брат:
Стани. стани, Нине, Господине!
Юттурети, ютключети!
Чи ти идът добри гости!
Гости-кулидари!
Той ни беши някуй сърдит
Гневен чуляк.
Най скочи, са урадва, с дубра дара!
Чи на дари дубра дара:
Вит-привит кравай,
На кравая кръст – Божи дукат. Амин!
Тува дукат ми са й лялу
Приз път приливалу!
Чи стигна пуд червена калинка.
Чи сребро и злато дилеши:
Кому – паничка, кому – лъжичка!
На нашия брат – кило и пулвиничка!

КОЛЕДНА ПЕСЕН ЗА МАЛКА МОМА

Стефана Годорова (06.08.1931 – 16.10.2018),
с. Тараклия, Кантемирски район)

Дойна мома град градила.
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле!
Град градила със три порти,
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле!
Първа й порта – към изтока,
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле!
Втора й порта – към пладнина.
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле!

Третя й порта – към зайода,
Дойниле, Коладиле.
Момниле, Коладиле!
Били турци, били гърци
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле!
Ни разбили Дойнян града,
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле!
Ют де са зе ино момче,
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле!
Ино момче, тънку гърче.
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле!
Чи разбилу Дойнян града,
Дойниле, Коладиле,
Момниле, Коладиле! –
На здрави ти й, малка мома!

КОЛЕДНА ПЕСЕН ЗА МОМИ И ЕРГЕНИ

Стефана Тодорова (06.08.1931 – 16.10.2018),
с.Тараклия, Кантемирски район

Що й пупатял добър юнак,
Дурде мини Влашката зимя?
Влашката зимя, не с Богданска
Гурял беши за юдица,
Дваж беклеи за сенчица...
На път среща малка мома –
В ръци носи пъстра стомна,
В стомната е стодна вода...
Ютгуваря добър юнак:
Ой. та й. тебя, малка мома!
Кату носиш тази стомна, -
Пие ли са стодна вода?
Либе ли са малка мома?
Ютгуваря малка мома: -
Ой, та й, тебя, добър юнак!
Ни са пие стодна вода!
Ни са либи малка мома!
Водата е геранлия, -
Момата е лишанлия...

ЗАМЪЧИ СЕ БОЖА МАЙКА

Мелания Занфирова (10.06.1915 -09.06.1994),
Улиян Занфиров (26.08.1931 – 05.06.2002),
Мария Ивершин (02.05.1927 – 28.06 2917),
Елена Ивершин (25.12.1927 - 16.01.2021)
Калина Гарановская (27.09.1924 – 21.02 -2005)
Стефана Тодорова (06.08.1931 – 16.10.2018)
с.Тараклия, Кантемирски район

Замъчи се Божа майка.
Рисниле, Божниле, Коладиле!

Да си роди Млада Бога.
Рисниле, Божниле, Коладиле!

Замъчи се на Игнашден.
Рисниле, Божниле, Коладиле!

Родила го й на Коледа.
Рисниле, Божниле, Коладиле!

Чи нямало кой да го кръща.
Рисниле, Божниле, Коладиле!

Поканили свити Иван.
Рисниле, Божниле, Коладиле!

Проговаря свити Иван:
Рисниле, Божниле, Коладиле!

Аз не мога да го кръщам –
Рисниле, Божниле, Коладиле!

Той е огън, аз съм слама.
Рисниле, Божниле, Коладиле!

СЯЛА Й МУМА РАН БУСИЛЯК

Ивершин Елена (25.12.1927 – 16.01.2021),
Ивершин Мария (02.05.1927 – 28.06.2017),
с.Тараклия, Кантемирски район

Сяла й мума ран бусиляк
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Кък гу й сяла ни убиждала,
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Куга утиди да гу види,
Дойниле, Добрульо, малка мума!
То ни й било ран бусиляк,
Дойниле, Добрульо, малка мума!
А най било сребро й злато!
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Викна Добра, та й заплака:
Дойниле, Добрульо, малка й мума!
Упустялу й злато й сребро,
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Куга ни е ран бусиляк!
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Мълчи, Дойно, нидей плака!
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Тук ша минат златарджии
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Златарджии, куюмжии!
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Жъ ти кувът куван кулан,
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Куван кулан ду мишници!
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Жъ ти вият вिति гримни!
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Вिति гримни ду лактети,
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Жъ ти леят златян пръстян!
Дойниле, Добрульо, малка мума!
Златян пръстян ду никтети!
Дойниле, Добрульо, малка мума!
На здрави ти й малка мума – Екатерина!

2. ЖАНЪР «НА КАРЛЮКА»

РЕПЕРТОАР «НА КАРЛЮКА» ОТ с. ТАРАКЛИЯ, КАНТЕМИРСКИ РАЙОН.

(се играе през Великите Пости)

Занфирова Мелания (10.06.1915 – 09.06.1994),

Гарановская Калина (27.09.1924- 21.02.2005),

Ивершин Мария (02.05.1927 – 28.07.2017),

Ивершин Елена (25.12.1927 – 16.01.2021)

ЗАСПАЛА Й ТУДОРА

Заспала й Тудора,
На кър, на Карлюка,
На кър, на Карлюка,
Майка й а будиши,
Майка й а будиши:
Ставай, ставай, Тудоро!
Ставай, ставай, Тудоро!
Либито ти иди,
Либито ти иди,
Сюри овци кара!
Сюри овци кара!
Нека да ги кара!
Нека да ги кара
На зилена трива,
На зилена трива,
На студена вуда!

ЯРАМИИ. ХАШДЕЛИИ

Ютдолу идът ярамии,
Ярамии, хашделии,
Ярамии, хашделии,
Хашделии, башделии...
Хашделии, башделии,
Сучум, сучум,
Сучум, сучум,
Пречом, пречом,
Пречом, пречом
Ду чифчия, Иванува,
Ду чифчия Иванува.
На вратата пуулопали,
На вратата пуулопали,
Пуулопали, пувикали:
Пуулопали, пувикали: -
Изляз, изляз, чифчи Иван!

Изляз, изляз, чифчи Иван!
Не излези чифчи Иван!
Не излези чифчи Иван,
Най излези булката му,
Булката му – Иваница.
Булката му – Иваница:
Той гу няма чифчи Иван,
Той гу няма чифчи Иван,
Той утиди тука долу!
Той утиди тука долу,
Тука долу, - тъй надолу!
Да прудава желту житу,
Да купува киримида.
Да купува киримида,
Да пукриват черкувити,
Да пукриват черкувити,
Да винчават млади булки,
Да винчават млади булки,
Млади булки-пристануши.
Млади булки-пристануши,
Да кръщават дремни дица!
Да кръщават дремни дица,
Дремни дица-яврейчита!

ТУДОРО. КАВГАЛИЙО

Мария Ивершин (02.05.1927 – 28.06.2017)
Елена Ивершин (25.12.1927 - 16.01.2021)
Стефана Тодорова (06.07.1931 – 16.10.2018)
Анна Тодорова (10.04. 1934 – 29.06.2012)
с.Тараклия, Кантемирски район

Тудоро, Тудоро!
Кара кавгалийо!
Кара кавгалийо.
Желта зарзалийо!
Желта зарзалийо. -
Хубава си била!
Хубава си била,
Пак си залибила,
Пак си залибила
Терзия-гидия.
Терзи из селу йоди.
Със аршин са фаля,
С игла са навдига...
Бяла риза няма,

Бяла риза няма...
Саде иднъ има,
Саде иднъ има
И тя – не а й негува...
И тя не а й негува, -
И тя не а й негува. –
Буля му я дала,
И му й заръчала: -
Драгинко, терзийко!
Драгинко. терзийко! –
Гледай, да не, а скъсаш,
Гледай, да не, а скъсаш
На двети рамина!
На двети рамина,
Рамина й кулина!

СТОЙНЕ, МОМЕ, СТОЙНЕ!

Тодорова Анна (10.04.1934 – 29.06.2012)

Стойне, моме, Стойне!
Извиди ми коня!
Коня-виругоня!
Чи да идим. Стойне,
Горя, в горнъ мъйлъ.
Мома са пручула
Мома Ингилина!
Мома Ингилина,
Дету сиди, - греи!
Дету гледа, - клеи!
Кусътъ й съ витрей
За два бели града,
За три иничери!

ТОДУРУВТА МАЙКА

Информатори: Тодорова Анна (10.04.1934 – 29.06.2012),
Тодорова Стефана (06.008.1931- 16.01.2016),
Калина Гарановская (27.09.1924 -21.02.2005),
Елена Ивершин (25.12.1927 -16.01.2021),
Мария Ивершин (02.05.1927 – 28.07.1917),
Улиан Занфиров (26.08.193ë – 05.02.2002),
Мелана Занфирова (10.06.1915 – 09.06. 1994),
Марина Кирнева, Уляна Кирнева)

Тодурувта майка,
Тя къдята йоди,
Тя кадята й оди,
Се за Тодар пита:
Не ли сте видели
Моя сина Тодар? –
Не сме го видели,
А най сме го чули,
А най сме го чули.,
Чи гу й мечка изяла...
Чи гу й мечка изяла,
Кокали му й сбрала.
Кокали му й сбрала,
Чи ги й закупала
На път, на кръстом път.
На висока дялба,
Дету Стуян дяла,
Дету турци вървът,
Дету стаду дует.
Дету триски отгърчат.
Вий ги уберети
Меня прикъдети.

3. «НА СУБАТИ» - ЗАПАЗЕН РЕПЕРТОАР ОТ с.ВИКТОРОВКА

ЧЕРНЕЙ. ГОРО!

Жера Пейкова (10.01.1922 -24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Млада булка
Из гура ходи
И на гура дума: -
Чарней, горо, горо-сестро!
Двети да чарнеим!
Ти – за листец, горо-сестро!
И аз за мойта младуст...
Тоя листец, горо-сестро!
Пак ша ти пукара!
Ша пукара, горо-сестро!
На пролятну времи!
Мойта младуст, горо-сестро!
Няма да са върни...
Зам да знаи мойта майка,
Да знаи й да помни:
Тя кугату ни ма й дала
На готу сам щяла...
Най ма й дала, горо-сестро,
Дету тя и щяла...
Най ма й дала, горо-сестро!
На йно луду й младу...
То ката ден, горо-сестро!
Ходи се да пие...
Пие, горо, и прупива
Хамбари сас житу...
Хяргялии куне, горо,
Куне и талики...
Й ката вечар ми дуниса
Пу йна, пу два ризи...
Пу йна, пу два бели ризи,
Й те се са кървави...
Снощи, горо, пак дунеси
Дур две бели ризи.
Първата и горо-сестро,
На моя мил братиц...
На брата ми, горо-сестро,
На брат ми, на Иванчу...
Аз я пузнах, горо-сестро!

Пу лесната ръка...
Втората и, горо-сестро
На мойту първу люби...
Аз я пузнах, горо-сестро!
Пу златния пръстиян...

А ДЕ СА Й ЧУЛУ Й ВИДЯЛУ?

Мелана Занфирова (10.06.1915 – 09.06.1994),
с.Тараклия, Кантемирски район

Е-е-ей! Де ми са й чулу й видялу?
Син баща на суд да кара
Кату Николчу баща си?
Хе-е-ей! Тръгнали ношем да вървът
Баща му напреж вървеша, -
Назад му ръце вързани...
Николчу пудир с кон вървеша...
Хе-е-ей! Вървели, колку вървели –
Три дни и три вечара,
Стигнаха гура зилена,
Минаха гура зилена,
Наеха поли шароку.
Хе-е-ей! Срид поли й дърво високу,
Пуд дърво й студен кладаниц...
Седнаха да си пучинат...
Хе-е-ей! Малку удица да пият.
Баща Николчу думаша: -
Николчо, синко, Николчо!
Неска и свита събута, -
Зарана й свита нидела...
Хе-е-ей! Я, стани си кончи пристегни!
Чи ми ръцети юдвържи!
Да си ючити юмия,
Да си ючити юмия,
Да са на Бога пумоля!
Хе-е-ей! Николчу кончи пристегна.
Ни му ръцети юдвърза,
А най ги ощи затегна...
Хе-е-ей! Баща Николчу кълнеши:
Николчо, синко, Николчо!
Да даде Госпуд, Никольо
Да ти ръцети изсыйнат,
Ръцети ду лахтети,
Краката ду кулнети...
Хе-е-ей! Де сидя Госпуд

Кък слушал...
Чи му ръцети изсъхнали,
Ръцети ду лахтети,
Краката ду кульнети...
Хе-е-ей! Николчу тейну думаши:
Тейнульо, ти, стар бащичко!
Прусти ма, тейно, прусту ма!
Хе-е-ей! Прусту ма, тейно, прусту ма!
Да са прували й пруседни
Койту баща на суд кара...

РАЙКА ОСТАНАЛА СИРАЧЕ
Жера Пейкова (10.01.1922- 24.01.1999г).
с.Викторовка, Кантемирски район

Устанала й Райка сярачи,
Биз майка, Райка, със тейну.
Девят сярака да гледа...
Гледа ги Райка, гледа ги,
Гледа ги малку и млогу –
Девят ми цели гудини.
На дисетата й гудина
Райка тейну си думаши:
Тейнуле, ти, стар бащица!
Нещичку и аз ша ти кажа,
Хатърну да ни ти стани... -
Зими са, тейно, й ужени!
Чи аз ми веки дутегна
Девят сярака да гледам...
Станалу й девят гудини,
Ут къкту мама й умряла,
Сас хайки ни съм са сбрала,
На хуро ни съм ходяла,
На хуро и на сиденки...
Тейну на Райка думаши:
Райкиле, дъще тейнува!
И аз ходях, Райке, и търсях... -
Ни мужих и аз да намеря
Майчана лика й прилика,
Тя на майкати да мяза...
Ти мязаш, Райке, на нея!
И аз тебя, Райке, ша зема...
Райка ми, клету сярачи,
Кадяту ходи, се плачи
И на тейна си думаши: -

Тейнуле, ти, стар бащица!
Чи кѣк ша са двамата земим? –
Срамута, тейно, ут хората,
Гряхута, тейно ут Госпудя...
Тейну на Райка пак дума:
Райкиле, дѣще, тейкува!
То ни е ут хорта срамута,
И ни е ут Бога гряхута...
Ни шейдим двама сас тебя
В черкувта да са винчейми...
Чи на черкува утидаха...
Вратити са заторяни,
Вратити са заключани.
Пуповити са унямели,
Даскалити са углушели... -
Ни мужле да са винчечат!
Райка тейну си пак дума:
Срамута, тейно, ут хората,
Гряхута, тейно ут Госпудя!
Кѣк ша са, тейно, земими?
Тейну на Райка пак дума:
То ни е ут хорта срамута,
И ут Госпудя гряхута! –
Хай, шейми на бял Дунува
Да си ючити юмиим!
Те са на Дунува утишле.
Й вудата са размѣтяла, -
Ни мужле да са юмият...

ЗОРУЛЬО, ЗОРО, ЗОРИЧКЕ

Пейкова Зиновия Родионовна 10.01.1922- 24.01.1999,
Шишков Захар Родионович 22.04.1929 - 26.08.1996
Научили от баща си Шишков Родион Захарович 1898 – 1978,
с.Викторовка, Кантемирски район

Зорульо, зоро, зоричке!
Що ни тѣй рану угряваш?
Да ни питлители разпяваш,
И ни дицата разбуждаш?
И най на, зоро угряваш,
Кам пустата Германия?
Кату ни, зоро, казаха
Снощи на вичерята,
Чи утдолу, зоро, идяха
Два полка, зоро, салдати,

Салдати, зоро, ниубранци
И нази, зоро, ша земат,
Салдати, зоро, ниубранци...
Кату на, зоро, събраха,
Събраха, и на утпраяха
На дълъг пътя, в Акярман,
В Акярманските въезди.
Варяхми малку и млогу,
Минахми поли шароку,
Наехми гура зилена,
Срид гура й дърво високу
Ду дърво й студен кладиниц...
Ква са куманда пудади,
Чи са вѝйската възпряха, -
Студена й уда да прием,
И ляп и сульчица да идем...
Кой хапнал, зоро, кой сръбнал,
Апък кой, горо, хич ни видял...
И пак сни, горо, тръгнали.
Наехми поли шароку...
Срид поли й уйна играи –
Пушки и тупови гърмяха,
Й саби, й нужови дрънчаха, -
Слънциту притъмняваши...
Салдати, мамо, падаха,
Кату на жътва снопити...
Избити, мамо, изклани...
Дету са, мамо, раняни –
Плачаха и нареждаха,
И са на Бога моляъа:
Божниле, да ни пумогниш
Макар ду дома да стигним...
Ни е ли, язък, Божниле
За наши бульки младити,
Й за наши лица дремнити,
Й за наши майки старити!?
Чи ни са, мамо, утпраяхми,
Утпраяхми да си идими...
Пак те на, мамо, върнаха
Да им грубови изкупайм,
Да ги пу двама наридим...
Ду кульне кръви сни газили,
На скърти мисо трупахми...
Салдати, мамо, убирахми...
Избити, мамо, изклани...

ФТИЧКА-УГРОЙКА

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Фръкнала й фтичка-югройка,
Фръкнала и прифръкнала,
Чи и кацнала и кацнала
В Стуюнуви прид вратата
На ино дърво букуву.
Я дету кацни юфтичка
И то дървоту изсъхнува...
Кату кацнала - запяла,
Стувян навънка излези
И на юфтичка думаши:
Фтичкиле, фтичке-югройке!
Ти пеиш, чи ти й весялу,
Пък меня, фтичке, ни питаш,
Чи ми й булчиту й умрялу,
Станалу й девят гудини-
Петъ ми сярака устаялу...
Те ходят голи и боси,
Дрипави, низакърпяни,
Рохави и нифчесани...
Фтичка Стувяну думаши:
Стуvene, първу пръвнилу,
Стуvene, първу винчилу:
И аз ни съм фтичка-югройка,
И аз най-съм тоята булка!
Меня ма Госпудь пруди.
И аз да ти кажа, Стуvene:
Ужини са, ужини, Стуvene!
Да си прибяреш дицата!
Да ни ходят голи и боси,
Дрипави, низакърпяни,
Рохави и ни юфчесани.
Жина са жилей, Стуvene,
Девят ми цели мехица,
Пък ти ма жиля, Стуvene,
Девят ми цели гудини...
Ужини са, ужини, Стуvene.
Да ни страдаят дицата...

ПУСТУТУ ВИНУ ЧАРВЕНУ

Пена Турлакова, (07.11.1922 - 16.12.2002)
с.Викторовка, Кантемирски район.

Пустуту вину чарвену...
Койту гу пие, - луд става,
Койту гу пие, - луд става,
Луд става, луд пулудява...
Снощи са й напил млад Стувян,
Млад Стувян, млад вайвода,
Чи заклал Стувян майка си,
Майка си и ощи баща си...
Пудяр баща си - жина си,
Пудяр жина си – дица си...
И легна Стувян сън да спи.
На съня му са присъни,
Чи са нибету сабаря,
Пудяр нибету й мехица,
Пудяр мехица й слънциту,
Пудяр слънциту й звиздिति...
Синюту нибе й - баща му,
Есня мехиц – майка му,
Яснуту слънци – жина му,
Дремнити звизди – дица му...

ЧУМАТА В СОФИЯ

Анна Годорова, (10.04.1934 - 29.06.2012)
с.Тараклия, Кантемирски район

Сън сънувах, сън сънувах,
Сън ми казува:
Чи Суфия, чи Суфия –
Черна й пучерняла...
Чи Суфия, чи Суфия –
Черна й пучерняла...
Йоди чума, йоди чума,
Йоди, ем юмаря...
Ни юмаря, ни юмаря
Дет за юмаряни,
Най юмаря, най юмаря,
Дет не й за умаряни...
Чи юмури, чи юмури
Идин син на мама...
Йоди мама, йоди мама,
Йоди и ем плачи...

Де да гу мама, де да гу мама,
Де да гу зарови?
Чи гу зарови, чи гу зарови
В двора пуд крушата...
Да му йоди, да му йоди
По-честу на гости...
Ката сутрян, ката сутрян:
Добру ти утру, синко!
Ката плання, ката плання:
Добър ти ден, синко!
Ката вечар, ката вечар:
Добър ти вечар, синко!
Я, йла да йдем, я, йла да йдем,
Да йдем, ем да пием!
Юггуваря, юггуваря
Идин син на мама:
Кък да стана, кък да стана,
Куту крака нямам...
Крака нямам, крака нямам,
Диван да ти сида...
Изик нямам, изик нямам,
Силям да ти и аз дам...

СЪНУВАХ ГОРНИ ГРАДИНКИ

Анна Тодорова (10.04.1934 - 29.06.2012),
Стефана Тодорова (06.08.1931 – 16.10.2018),
Мария Ивершин (02.05.1927 – 28.06.2017),
Елена Ивершин (25.12.1927 – 16.01.2021),
Мелана Занфирова (10.06.1915 - 09.06.1994),
Калина Гарановская (27.09.1924 - 21.02.2005)
с.Тараклия, Кантемирски район

В съня сънувах, малимо!
В съня сънувах:
В събута вечар, малимо,
Сришу ниделя.
В събута вечар, малимо,
Сришу ниделя.
Чи си имами, малимо,
Чи си имами
Горни градинки, малимо
Горни градинки!
Горни градинки, малимо,
Горни градинки...
Фаф градинкити, малимо,

Фаф градинкити –
Дур три каръка, малимо,
С сякакво цвети.
Дур три каръка, малимо,
С сякакво цвети.
Първия карък, малимо,
Първия карък –
Зилен бусиляк, малимо,
Зилен бусиляк.
Зилен бусиляк, малимо,
Зилен бусиляк.
Втория карък, малимо,
Втория карък -
Турски кадънки, малимо,
Турски кадънки.
Турски кадънки, малимо,
турски кадънки.
Третия карък, малимо,
Третия карък –
Аляну цвети, малимо,
Аляну цвети.
Аляну цвети, малимо,
Аляну цвети.
Аз гу пуливам, малимо,
Аз гу пуливам,
Пък то се веени, малимо,
Пък то се веени.
Пък то се вейни
Пък то се веени...
Пу туй пузнавам, малимо,
Пу туй пузнавам,
Чи ши да юмра, малимо,
Чи ши да юмра...
Чи ши да юмра, малимо,
Чи ши да юмра...

РАЗБУЛЯЛ МИ САЙ МЛАД СТУЯН

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999)

с.Викторовка, Кантемирски район

Разбулял ми са й млад Стуюн
Чи лижа малку и млогу,
Десят ми цели гудини.
Никуй му врата ни уттори,
Юттори да гу пупита.

На дисетата й гудина
Стувянувата майчица
Тя при Стувяна утиди,
Чи му вратата юттори,
Юттори и гу пупита:
Стуvene, сино, Стуvene!
Макар чи й мама мащюва,
Пак ша та мама пупита:
Що лижиш, сино, що лижиш?
Ква ти й, сино, булешката?
Да ли й, сино, ут Бога,
Или й ут върли душмани?
Стувян мами си думаша:
Мар, мамо, мар, мило мамо!
То ни е, мамо, ут душмани,
Я най е, мамо, ут Бога...
Знаиш ли, мамо, помниш ли,
Кугату беши зла зима
Зла зима й гланна гудина?
Гату ма, мамо, нямаши
Десят ми цели гудини?
Чи яз хайдутян бях тръгнал
Сас мойти верни другари?
Ходяхми и хайдутувахми
Из ина гура ходяхми.
И ни са, мамо, приклехми:
Готу ша срешним в гурата, -
Негу да, мамо, заколим...
Сас кръвта му да са конками,
Мисо на нахур да издем...
Куту ду пътя излязахми,
Чи ни си, мамо, срешнахми
Кака и батя двамата
И малък Иванча носяха...
Чи аз са чудя и са мая:
Батя да, мамо, заколим, -
Кака думица ша устани...
Кака да, мамо, заколим, -
Бати мил думец ша устани...
Малък Иванча ютзехми,
Ютзехми и гу заклахми...
С кръвта му са конкахми,
Мисо на нахур да издем...
Гату гу, мамо, пичахми-
Иванчу жалну ривеши,

Ривеши, мамо, й пицеша:
Скору ма, уйчо, убръщай,
Пиче ми, уйчо, й були ма...
Мама Стуяну думаши:
Стуvene, сино, Стуvene!
Десят гудини ти лижа –
И ощи десят да лижиш...
Десят пустелки изгнуи
И ощи десят да изгнуиш...

РАЗИГРАЛУ СА Й ЧЕРНУТУ МУРЕ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Разигралу са й Чернута муре,
Чернута муре и бял Дунава.
Тъй и игралу и тъй триптялу,
Тъй и триптялу тринни й три ноци...
Михаль вайвода, той си караши,
Той си караши дур три гимийки.
Първа гимийка – нова праяна,
Нова праяна, далеч пратяна,
Далеч пратяна в София града...
Койту си зима систра за жина...
Михаль вайвода, той зима систра,
Той зима систра, систра за жина...
Майка им стара, стара рубиня,
Стара рубиня й вечна слугиня...
Те си имали мъжка рожбица,
Тя гу люляла и песня му пяла:
Неню, ми неню, синуву дите,
Синуву дите и дъщяряну...
Ут де я зачу Михаль вайвода,
Той утговори: мар, мамо, мамо!
Мар, мамо, мамо, старо майчице!
Хай да ми пупейш вчерашна песня!
Дету ти я пя на малък Иванчу!
Тя ютгуваря, стара майчица:
Я, бре, Михале, синко Михале!
И аз щя пупея вчерашна песня,
Ами ти ша ми глава юдрежиш...
Глава юдрежиш с русата куса,
С русата куса, с бялуту лица...
Той ютгуваря: - мар, мале, мале,
Мар, мале, мале, стара майчице!

Пупей ми, мамо, вчерашна песня!
И аз няма да ти глава юдрежа...
С русата куса, с бялуту лица...
И тя му й пупяла вчерашна песня...
И той и глава, глава юдряза
С русата куса, с бялуту лица...

АНЧЕ, ЛЮБЕ!

Жера Пейкова (10.01.1922 – 23.01.1999),
с.Викторвка, Кантемирски район

Я, уткрий си, Анче-любе,
Чарвен чумберь!
Да ти вида, Анче-любе,
Бялу лица!
Бялу лица, Анче-любе,
Лебядуву!
Бялу ли и, Анче-любе,
Къкту беши?
Черни учи, Анче-любе,
Чарешуви!
Черни ли са, Анче-любе,
Къкту бяха?
Тънки вежди, Анче-любе,
Гайтанюви!
Тънки ли са, Анче-любе,
Къкту бяха?
Сладка юста, Анче-любе,
Геранюва?
Сладка ли е, Анче-любе,
Къкту беши?
Да гу видиш, Васе-любе,
Файда нямаш!
Мойту лица, Васе-любе,
Прудадяну...
Прудадяну, Васе-любе,
Ютложану
Юф кръчмата, Васе-любе,
На масата,
На масата,
И у в чешата...
И у в чешата, Васе-любе,
Пълна с вину...
Пълна с вину, Васе-любе,

И с ракия...
Я ку искаш, Васе-люббе,
Юткупн ма!
Яз щн бѣда, Васе-люббе,
Лнбомннчка,
Най-верннчка! Васе-люббе,
За жнннчка...

ЗАПЛАКАЛА Й ИРИНА
Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Внкторовка, Кантемирскн район

Заплакала й Ирина
На Ярбанашкн гробнща,
На Ярбанашкн гробнща:
Я, стани, стани, Стуене!
Я, стани, стани, Стуене!
Да тн са уплача н ухая,
Да тн са уплача н ухая:
Чи кѣк мн речн майка тн,
Чи кѣк мн речн майка тн:
Ирнно, влашка гѣркинѣо!
Махнн са, махнн, Ирнно!
Махнн са, махнн, Ирнно!
Черна сн мн на ючнтн мн,
Черна сн мн на ючнтн мн...
Черна сн, кату цнганка,
Черна сн, кату цнганка,
Грапува, кату рашету...
Чи тн мн нзгурн мумчету,
Мумчету, снна Стувяна!..
Стуян са ут гроба юбадн;
Ирнно, влашка гѣркинѣо!
Махнн са, махнн, Ирнно!..
Стнга мн плака на гроба...
Душа мн бешн в рай Божн,
Пак тн я заведн в жандемя...
В жандемя, Ирнно, й прн меня...

КАКЪВ И ПОМЯН СТАНАЛУ?

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
Пена Тануркова 19.02.1924 – 17.02.2004,
Заню Шишков 22.04.1929 – 26.08.1996
с.Викторовка, Кантемирски район

Какъв и помян станалу:
Читярнайсата гудина –
Млогу са пушки пукнали,
Млогу салдати паннали.
Вася гу пуля юдари
Юд лява старна, в сърцету...
Васю Михальчу думаша:
Михальчо, братче по-гулям
Приближи близу кам меня,
Чи ми шинела разкупчей
И ми партранташ разпаши –
По-лесну душа да излези...
Васю Михальчу пак дума: -
Михальчо, братчи по-гулям,
Куга си в селу утидита –
Сичкити майки ша излязат
Синувти да си пусрешнат...
И мойта майка ша излези, -
Сина тя да си пусрешни...
Прау на мама да кажиш –
Чи как ма пуля юдари
Юд лява старна в сарцету...
Гату си в селу утидаха,
Сичкити майки излязаха
Синувти да си пусрешнат.
Васювта майка излези
Син Вася да си пусрешни...
Баба Михальчу думаша:
Михальчо, младу уйничи:
Аде устана наш Васю?
Михальчу баби думаша:
Бабу льо, бабо хаджийке!
Ваш Васю, бабо, юстана
На Пиронскити Балкани
Вечан караул да бѣди...
Баба Михальчу пак дума:
Михальчо, младу уйничи,
Аде устана наш Васю?
Михальчу баби пак дума:
Бабу мо, бабо хаджийке!
Ваш Васю, бабо, юстана
На Пиронскити Балкани
Дету гу пуля юдари
Юд лява старна в сарцету...

4. СЕМЕЙНИ ОТНОШЕНИЯ

КИРЧУ НА ЧАРДАК СИДЕШИ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999)

с.Викторовка, Кантемирски район

Кирчу на чардак сидеши
Печану егни идеши
Печану егни ювчарску,
Чарвену вину буярску.

Калудка из пътя вареши,
Калудка бяла й чарвена,
Калудка бяла й чарвена
Й ощи на лика избрадена.

Кирчу Калудки думаши:
Калудке, моме хубава!
Ощи ли мума мумуваш,
Ощи ли светъ ти гуриш?

Ощи ли свить ти гуриш?
На стари баби синувти,
На дремни дица бащити,
На млади булки мъжувти?

Калудка нищу ни речи,
Чи са й приз глава засмяла
И пак си напредъ тръгнала.
Кирчу ю в къщи ювлези.

И на Кирчувца думаши:
Кирчувце, холам, Кирчувце!
Ни ща та, холам, ни ща та...
Аз щи Калудка да утзема!

Аз щи Калудка да утзема!
Калудка й бяла й чарвена,
Калудка бяла й чарвена
И ощи на лика избрадена!

Кирчувца дума: - Кирчуле!
Кирчуле, първу пръвнилу,
Кирчуле, първу винчилу –
Калудка й мума биз кахър...

Калудка й мума биз кахър,
Пък аз съм жина със кахър...
Дур три съм дица имала
И трити съм заровяла...

Дур три съм дица имала
И трити съм заровяла...
Затуй съм черна и грозна
И ни ми й лика избрадена

ИЗНЕВЯРА

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.02.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Димирь Нидели думаша:
Нидельо, булка хубава!
Язи щя надолу да ида.
Тебя та тука й уставам,
Пак да та тука заваря!
Сам слънци порти затваряй
Пак ги сас слънци утваряй!
Хубаву ни са применяй,
Далеч за вуда ни худи
На Лазарувти кладянци!
Чи кък хуртуват хорта:
Чи ти й бил Лазар либомник,
Либомник, верян сговорник.
Ниделя дума Димири:
Димитре, любе, Димитре!
Ни слушай, любе, хората,
Хората и кумшиити!
Хората каил ни стават,
Хората – никаильници...
Прид тебя – думат за меня,
Прид меня – думат за тебя.
И той си, Димитър замина.
И си портата затори.
Ниделя булка хубава,
Тя са хубау примини,
И ощи по-хубау забради.
Нариди желти алтъни,
Желти алтъни ду пояса.
Грамнала й бели бакъри
И далеч за уда утиди,
На Лазарувти кладянци.

Там си Лазара завари
И си на Лазара думаша:
Добър ти вечер, Лазаре!
Ела, Лазаре, и у дома!
Да идем, Лазаре, й да прием!
Таман гу няма Димитър!
И той си Лазар утиди.
Сеннали да идът и да пиет.
И тя са вратата хлопнала,
И той си, Димирь ювлези...
И на Лазара думаша: -
Добар ти вечер, Лазаре!
И аз имам сяно зилену.
Идин гу й урел нагазял...
Урела ли да убия,
Или сяноту си да укуся?
Лазар Димири думаша:
Да си урела убийш,
Той други ша гу нагази...
Ми си сяноту укуси.
Димирь нищу ни речи,
Утзе сабя тъняна
И на двама главити юдряза...

ПОПСКИТЕ ДЪЩЯРИ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Задалу са й, мамо,
Черян тъмян облак.
То ни й било, мамо,
Черян тъмян облак.
Я най било, мамо,
Две попски дъщяри.
Две хура играят, -
Гледахми малката,
Чула й гулямата.
Каил ни станала,
Чи са й убесяла
На върба висока,
Над уда дълбока.
Зам да ркът хората:
Прала й мума дрехи,
Прала й пустирала,
Чи са й убесяла...

БЕЗДЕТНА БУЛКА

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Буля драгинку думаша
Добре си душъл, драгинко!
Драгинко Иван булян!
Да пураздумаш буля си,
Буля си и ощи батя си!
Снощи сми двама сеннали,
Сеннали да вичерями.
Лаф пу лаф, чи са скарахми,
Лоши си думи думахми...
Чи кък ми речи батити:
Иленкиле, жина биз дица,
Иленкиле, крава ялува,
Яз ни ща жина биз дица,
И ни ща крава ялува...
Яз имам братчи-касапчи,
И аз ша гу, Иленке, накарам
Главата да ти юдрежи
На личан ден, на Гяргъовден...
Иванчу булю думаша:
Мър, мълчи, бульо, ни думай...
Срамута, бульо, ут хората,
Гряхута, бульо, ут Госпудя...
И аз дудох, бульо, и аз дудох,
Чи утря и, бульо, личан ден,
Личан ден, бульо, Гяргъовден.
Млогу агънца ша коля,
Свищица да си запаля.
Имати маза дълбока,
В мазата свещи лояни,
Лояни и картофяни.
Чи иди, бульо, в мазата,
Ютзими свещи лояни,
Лояни и картофяни
На меня, бульо, да дадеш...
Свищица да си запаля
И агънци да си заколя...
И тя, Иленка утиди
Да ютземи свещи лояни,
Лояни и картофяни...
Иванчу пудеря вареша,
Пудяр Иванча и Стувяна,

Чи си Иленка улуяха
И на праг привлякаха,
И главата и утсекаха...
Тлавата и са таркаля,
Тръпян и изик говори:
Стуvene, първу пръвнилу,
Стуvene, първу винчилу!
Стуvene, лудо гидийо!
Кату ми глава юдряхти,
Зимети и ма разпурети,
Ют лява старна, в сарцету-
Мъжка ми рожба на сърце...
Те са я двама ютзели,
Ютзели и я разпрали...
Ют лява старна сърцету,
Мъжка и рожба на сърце...
Стуян куту видя туй чуду,
Чи ютзе ножчи-касапчи,
Чи са в сърцету юдари
И на Иленка думаши:
Мари, леж, Иленке, да лежим,
Двамата найно да лежим,
В идин сандък да на турят,
В идин гроб да на заровят...

МАМА И ЙОРГИ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Мама на Йорги думаши:
Йоргиле, сино, Йоргиле!
Снощи съм за уда ходяла
Ква съм дума и аз чула: -
Зла дума, зла чума...
Чи любиш, Йорге, буля си,
Буля си, кадън Мария...
Да та батити зачуви –
Главата ша ти юдрежи,
Кату на пили питровчи,
Кату на ягни гяргъовчи...
Йорги мами си думаши:
Мар, мамо, мар мило мамо!
Ни слушай, мамо, хората,
Хората и кумшиити!
Най слушай, мамо, послушай,

Де пеи Станка в долян край,
Глас и са избива в горян край!
Зими я, мамо, за снаха,
За снаха, за къшну чеду!
За къшну чеду и вѣнкашну!
За къшна митла и за вѣнкашна!
Чи ми са ѝ в сърце врязала
Кату остър нож в абълка!
Зими я, мамо, за снаха!

ДЕВЯТ ИТЪРВИ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район.

На стол сидяха
Свекър и свикърва.
Девят итърви
Диван сидяха
И дица държаха.
Най-манинката
Казъм Тудора, -
Тя диван седи –
Дите ни държи –
Сълзи си рони...
Чи ѝ утгуйори
Саралам Петър:
Я, ой та ѝ, тебя,
Казъм Тудорке!
Що диван сидиш
И сълзи си рониш?
Злато ли немаш,
Злато и сребро?
Къщя ли немаш,
Къщя ѝ палати?
Слуги ѝ аргати?
Чи ютгувори
Казъм Тудорка:
Я, ой та ѝ тебя,
Саралам Петре! –
Упустялу ми ѝ
Пусту имани,
Пусту имани –
Злато и сребро,
Злато и сребро,
Ў къщя ѝ палати,

И слуги й аргати...
Кугату нямами
Ут сърци рожба,
Ут Бога дарба...
Аз да гу люлям
И то да си гуца,
И аз да му пея
И то да са смеи!..
Чи утговори
Саралам Петър:
Я, ой та й, тебя,
Казъм Тудорке!
Мълчи, Тудорке!
Мълчи, ни плачи!
Язи ша утида
Татък надолу
В Цариграда
При баш златари!
Ша ги накарам
И те ша излеят
Ут злато люлка,
Ут сребро дите!
Ти ша гу люляш
И то ша си гуца!
Ти ша му пеиш
И то ша са смеи!
Чи той утиди
Татък надолу
Юф Цариграда
При баш златари.
Чи ги накара
И те му излели
Ут злато люлка,
Ут сребро дите!
Тя гу люляла
И песни му пяла...
И то – не си гуца
И нету са смей...
Тя ютговори
Казъм Тудорка:
Ой, та й , тебя,
Саралам Петре!
Упустялу ти й
Пусту имани!
Тоюту дите

Тринни гу люлях,
Тринни му пях...
Тринни и три ноци...
И то нету гуца
И нету са смеи...

ДИМКЕ, ПАЗАРДЖИЙКЕ!

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999

С.Викторовка, Кантемирски район

Димке, Димке, Димке, пазарджийке!
Димке, Димке. Димке, пазарджийке!
Айгу й – Димчу – ют пазар си иди
Айгу й, - Димчу – ют пазар си иди!
В ръка носи дуля и абълка!
В ръка носи дуля и абълка!
Ни му искам дуля и абълка –
Ни му искам дуля и абълка ...
Най му искам Димни черни очи,
Най му искам Димни черни очи!
Зам да вида приз дважд бял Дунава,
Зам да вида приз дважд бял Дунава!
Кък са бият турци сас манджури?
Кък са бият турци сас манджури...
На турцити – куне никувани,
На турцити – куне никувани...
На манджури – саби нитънени
На манджури – саби нитънени...
Аку бяха кунети кувани,
Й аку бяха сабити тънени...
Аку бяха кунети кувани,
Й аку бяха сабити тънени –
Гуляма кръвнина щеш да стани,
Гуляма кръвнина щеш да стани...
Димке, Димке, Димке, пазарджийке!
Айгу й, Димчу – ют пазар си иди!

НИКОЛА РАДИ ДУМАШИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район.

Никола Ради думаша:
Радульо, кара ярманке!
Кара ярманска ябълка!
Ден ду ден, Радо, ден ду ден,
Ден дуде, ден – Димитрувден!
Ювчери лъчат, ютиват,
Мари, и аз щии, Радо, да утида,
Да утида ювень да лъча.
Милну ли й тебѣ за менѣ,
Какоту и ази за тебѣ?
Рада Николу думаша:
Николо, любе, Николо!
Я, бре, къще да ни мий милу!
Толкуз ма чака, Николо,
И тѣз ма вечар пучакай!
Да приспа мама и тетѣ,
Да ютзема ситни нахтари,
Да утключа пѣстри сандѣци,
Да са с имани надбаим,
Колкуту моим да носим,
Колкуту двама да носим...
Той я Никола пучака.
Приспа майка си и баща си,
Ютзела ситни нахтари,
Утключала й пѣстри сандѣци,
Чи са с имани надбаи –
Колкуту моят да носят,
Колкуту двама да носят...
Тръгнали двама да варет,
Варели, колку варели, -
Минали поли шароку,
Наели гура зилена.
Срид гура й дърво високу,
Сеннали да си пучинат.
Никола Ради думаша:
Мари, шу щеш, Радо, сас менѣ?
И аз имам жина и дица,
Дѣщерѣ колкуту тебѣ,
И сина, кату за тебѣ!..

ХУДИ, БУЛЪО, ДУМАЙ ДУБРО

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999

С.Викторовка, Кантемирски район

Мари, худи, бульо, думай дубро за меня!
Мари, худи, бульо, думай дубро за меня! –
Ходяла съм, думала съм, драгинко!
Ходяла съм, думала съм, драгинко!
Пак ни дават перпери Пенка за тебя!
Пак ни дават перпери Пенка за тебя!
Тя си иска дур три върви алтъни,
Тя си иска дур три върви алтъни!
И си иска риката прид уратата,
Тя си иска риката прид уратата!
И слънциту, да и грей прид уратата,
И слънциту, да и грей прид уратата!
Да си умии днес три пътя краката,
Да си умии днес три пътя краката!
И слънциту, да и суши краката.

РАДА – БУЛКА МЛАДА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,

Пена Турлакова (07.11.1921 – 16.12.2002),

С.Викторовка, Кантемирски район.

Рада – булка млада
Рада – булка млада!
Снощи дуведяна,
Снощи дуведяна!
Снощи свекър била
Снощи свекър била,
Пу зура – свикърва,
Пу обяд – итърва...
И Стувяна гони,
Гони, да гу бии...
Стувян бяга, бяга,
Из куприва ляга,
Куприва гу пали,
Той са с бульчи фали:
Како й мойту бульчи,
Како й мойту бульчи!
Хитру и разюмну:
Разлялу й примелу,
Разлялу й примелу!
Смитъ ни изфърлялу –

Гъби да изникнат,
Гъби да изникнат!
Куга додат гости,
Гъби да наготви, -
Гости да нагусти!

ДВЕ БУЛЯНИ, ДВЕ ИТЪРВИ

Жера Пейкова 10.01.1922 - 24.01.1999

С.Викторовка, Кантемирски район

Две буляни, две итърви
Хуро йодят, хуро кършат.
Пумижду им Калинчица,
Калинчица-малинчица.
Тя ги хитру изпитваши:
Ой, ва й вази, две буляни!
Две буляни, две итърви!
Кату сти са уженяли,
Чи харну ли е в чузди хора?
Чузди хора, чужда майка?
Чужда майка и чужд баша?
Ютгуварят две буляни,
Две буляни, две итърви:
Ой та й тебя, Калинчице!
Калинчице-малинчице!
Южини са й ша гу видиш,
Харну ли е в чузди хора,
Чузди хора и чужда майка?
Чужда майка рану буди,
Рану буди, стросну вика,
Съща майка късну буди,
Късну буди, харну вика:
Ставай, ставай, клето дъще!

ИВАН НА ДОНА ДУМАШИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Иван на Дона думаши:
Да додиш, Доно, юф дума.
Да додиш, Доно, да видиш, -
Какъв съм одър напраял, -
Ют долян катмерь калофяр,
Ют чернайока камшица,
Ют диплястата кадафя,
Й ут диплястата кадафя!
Дона на Йвана думаши:
Иване, любе, Иване!
Чи как да дода, Иване?
Чи как да дода, да вида?
Чи как и рикла майка ти:
Да доди Дона юф дума, -
Стъпкити ша й искупая,
С митлата ша ги измита...
С лупата ша ги изфърля...

РАЗБУЛЯЛА СА Й КАЛИНКА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Разбуляла са й Калинка
Ют боляс й ут пуста сявда...
Мама Калинки думаши:
Калинке, дъще, мамяна!
Чи мама й мума ходяла,
Чи й мама люби любяла...
Туй чуду ни е видяла –
Уд глава болна да лижиш,
Ут глава и ут пуста сявда...
Таман мама туй и дума,
Колю ф вратата юфлези,
И на Калинка думаши:
Калинке, любе, Калинке!
Дай ръка, любе, прущавай!
Ютювам да са винчавам...
Калинка Колю думаши:
Колюле, любе, Колюле!
Куга за булка утювати, -
Из друга махла минети!..

Куга са с булка уръщати, -
Из наща махла минети!
И аз да ти вида бульчиту –
Мяза ли, Кольо, на меня?
Ходи ли мойту ходяни?
Носи ли мойту носяни?
Гледа ли мойту гледани?
Таман Калинка туй речи
И са ут душа раздили...

ЛЮБЯТ СА ГЕРГИ И ДОБРА

Жера Пейкова 10.01.1922- 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Любят са Герги и Добра, мари,
Любят са Герги и Добра!
Ут малки, дур ду гулеми, мари,
Ут малки, дур ду гулеми!
Дур за женяни станали, мари,
Дур за женяни станали.
Ни изпрати Герги за Добра, мари,
Ни изпрати Герги за Добра...
Най прати Герги за друга, мари,
Най прати Герги за друга...
За друга, ут другу селу, мари,
За друга, ут другу селу...
Чи тя и Добряна руднина, мари,
Чи тя й Добряна руднина.
И нея Добра и думат, мари,
И нея Добра и думат...

СЕМЕЙНИ ТРАГЕДИИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999
с.Викторовка, Кантемирски район

Да са прувалиш, манимо,
Да са прувалиш!
Да са прусенниш, манимо,
Да са прусенниш...
Га ни ма дади, манимо,
Га ни ма дади...
На първу люби, манимо,
На първу люби...
Я, най ма дади, манимо,
Я, най ма дади
На Ивануша, манимо,
На Ивануша...
Ката ден ходи, манимо,
Ката ден ходи,
Ходи се да пие, манимо,
Ходи се да пие...
Пие и прупюва, манимо,
Пие и прупюва.
Синкуту прупи, манимо,
Синкуту прупи.
Бащяну имани, манимо,
Бащяну имани.
Куне и талики, манимо,
Куне и талики.
Хамбари сас житу, манимо,
Хамбари сас папурь...

5.ЛЮБОВНИ ПЕСНИ

НЕДА

Анна Бучкова 04.11.1943 -17.05.2003

с.Викторовка, Кантемирски район

Неда на рика пяреша
Иван пу края вареша.
Иван пу края вареша,
Дремни камъни убираши.
Дремни камъни убираши
И ги на Неда фъргаши.
И ги на Неда фъргаши
И ощи на Неда думаши:
И ощи на Неда думаши:
Неду, мо, либомнички, мо!
Неду, мо, либомнички, мо!
Що си ми, Недо, сърдита?
Що си ми, Недо, сърдита?
Що ни ми думаши, хуртуваш?
Що ни ми думаши, хуртуваш?
Неда Ивану думаши:
Иване, любе, Иване!
Иване, любе, Иване!
Кък да ни съм ти сърдита?
Кък да ни съм ти сърдита?
Снощи съм за уда ходяла.
Снощи съм за уда ходяла
На муминскуту кладянчи.
На муминскуту кладянчи
Там си заварях, заварях,
Там си заварях, заварях...
Буля ти, Иване, й систра ти...
Буля ти, Иване, й систра ти...
Буля ти нищу ни дума,
Буля ти нищу ни дума.
Кака ти дума й хуртува,
Кака ти дума й хуртува:
Неду, мо, полуумнице,
Неду, мо, полуумнице!
Неду, мо, въртуломнице!
Неду, мо, въртуломнице!
Защо ми въртиш братчиту?
Защо ми въртиш братчиту?
Въртиш гу, Недо й лъжиш гу!

Въртиш гу, Недо й лъжиш гу...
Луду гу, Недо, напраи.
Луду гу, Недо, напраи,
Да си динети ни знаи,
Да си динети ни знаи –
Дельник и празник – куга и?
Дельник и празник, - куга и?
В ниделя лози купаи
В ниделя лози купаи,
В пундельник хуро играи...
В пундельник хуро играи,
Във вторн
ик ни знай, ко праи...

МУМИЧЕ, МЛАДУ ДИВОЙЧЕ!
Анна Бучкова 04.11.1943 – 17.05.2003,
с.Викторовка, Кантемирски район

Мумичи, младу дивойче!
Ни гледай долу й нагоря!
Ни гледай долу й нагоря!
Най гледай меня ф ючити,
Най гледай меня ф ючити.
В ючити между веждити,
В ючити между веждити!
Й аз ша та, любе, изпиша!
Й аз ша та, любе, изпиша
На тънка бяла канижа!
На тънка бяла канижа!
И у дома ша та изпратя!
И у дома ша та изпратя,
Да видат мама и тети!
Да видат мама и тети, -
Како съм люби залюбял!
Како съм люби залюбял,
На снага тънку й високу!
На снага тънку й високу!
Лици му й- бялу й гюлюу!
Лици му й - бялу й гюлюу!
Вежди му – тънки гайтани!
Вежди му – тънки гайтани!
Ючи му – черни чареши!
Ючи му – черни чареши,
Юста му – чеша сребърна!
Юста му – чеша сребърна!

МАЙКА ТИ ЛЕИ И КЛЕИ

Мелана Занфирова 10.06.1915 - 9.06.1994,
с.Тараклия, Кантемирски район

Мари, Тудоро, я, мър, Тудоро!
Майка ти болна, болна лижеши,
За юда леи, за сянка клеи...
Нека да леи, нека да клеи...
Зам да ма й дала, дету съм щяла,
Да ни май дала, дету тя й щяла...
Дету тя щяла, на идин дувец,
На идин дувец с девет сярка...
Той да ма буди ката идин дельник,
Ката йдин дельник, дельник-пундельник.
Рану да ставам, ризи да пяра.
Ката събута рану да ставам,
Рану да ставам, ляп да им пика...

ЛЮБЕТО МИ НА КЛАДЯНЧЕТО.

Мария Атанасова 23.03.1939 – 08.01.2013,
с.Викторовка, Кантемирский район

Снощи ютидах, мила малимо,
Татък надолу, на кладянчиту...
На кладянчиту, на юзурчиту...
Там си заварях – малу й гуляму!
Малу й гуляму – муми й яргени!
Малу й гуляму – муми й яргени!
И мойту люби, и то там беши!
И мойту люби, и то там беши!
Ют високити, - то най-нисичку,
Ют високити, - то най-нисичку...
Ют красивити, - то най-красиву!
Ют красивити, то най-красиву!
Алтън му давам, да са юбърни...
Кат са юбърна, - тръндафял цъфна!
Кату са засмя, - слънциту изгря!
Оф, любе, любе, мою. хубаву!

ИВАН НА РАДА ДУМАШИ

Пяла Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,

с.Викторовка, Кантемирски район.

Иван на Рада думаши,
Иван на Рада думаши:
Радульо, любе, Радульо!
Радульо, любе, Радульо!
Какой туй нащу любяни,
Какой туй нащу любяни?
Любяни й ни забрайвани,
Любяни й ни забрайвани?
Дали й ут севда гуляма,
Дали й ут севда гуляма, -
Или й ут хорска магия,
Или й ут хорска магия?
Вчера съм утишел да ура,
Вчера съм утишел да юра.
Хем варя, Радо, хем мисля,
Хем варя, Радо, хем мисля...
Наща съм нива заминал,
Чи съм на ваща утишел...
Искарах брязна - ина, две...
Искарах брязна – ина, две...
И са на третя пувърнах.
И са на третя пувърнах, -
Пугледах долу й нагоря, -
Утгоря баща ти идяши.
На раму сопа носяши,
Пряму към меня изсачаши...
Пряму към меня изсачаши...
Й аз са на Бога пумолях,
Й аз са на Бога пумолях:
«Хчупи ми, Боже, ралуту,
Ралуту и черяслуту!»
Де сидя Госпудь, де слуша, -
Хчупи ми Госпудь ралуту,
Ралуту и черяслуту!
Чи й аз си тръгнах към селу,
Чи й аз си тръгнах към селу!
Пътя ми беши приз селу, -
Пукрий Радяни аз минах.
Рада на врата сидеши,
Рада на врата сидеши.
Бяла куприна придеши,
Желти алтгни низаши!

СЕВДА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Койту любви любви-
Сявда да ни фаща!
Койту любви любви –
Сявда да ни фаща!
Сявдата и лоша,
Лоша и рабуга;
Ут огян по-гури,
Й ут боляс по-були...
Й ут огян по-гури,
Й ут боляс по-були...
То – ку беши огян, -
Бяхми гу й изгасили...
Я, ку беши боляс, -
Бяхми я йсцарили...
То ни са изгасява
И ни са изцярива,
То ни са изгасява
И ни са изцярива...
Гури, гури, любе,
Двамата да гурим!
Гури, гури, любе,
Двама да изгурим!

ЗАЛЮБЯХ ИНО ЛЮБИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Яз залюбях ино любви,
Ино любви, сладку пили...
Ко му стана, - разбуля са,
Разбуля са, разлижа са...
Яз утидах да гу вида.
Пъть ма струва дванни-тринни,
Аз гу сторях ден ду планния.
То пуиска желта дуля,
Желта дуля Цариграшка...
Яз утидах да му бяра.
Желта дуля Цариграшка,
Желта дуля пу Иванувден.
Яз утидах да му бяра:
Дърво има, дули няма...

И аз са върнах да му кажа.
То пуиска бялу грозди.
Бялу грозди пу Иванувден...
И аз утидах да му бяра.
Лузи има, грозди няма...
И аз са върнах да му кажа...
Чи гу срезнах на нусилу...
Двестя давам да гу сложат,
Триста давам, да гу уткрят...
Да му вида бялу лица –
Бялу ли и къкту беши?
Черни ючи чарешуви,
Черни ли са къкту бяха?
Тънки вежди гайтанюви,
Тънки ли са, къкту бяха?
Сладка юста – геранюва,
Сладка ли е, къкту беши?

ТИМЕНУДО, ТИМЕНУЖКЕ!

Мария Павлова 24.06.1937,
с.Викторовка, Кантемирски район

Тименудо, Тименужке, мари!
Тименудо, Тименужке!
Куго любиш, куго мамиш, мари?
Куго любиш, куго мамиш?
Яз залюбях мелканчиту, мари,
Яз залюбях мелканчиту,
Дету праи нови хурки, мари,
Нови хурки и кавали!
Напрял си нов кавал, мари,
Напрял си нов кавал!
Меня изписал на кавала, мари,
Меня изписал на кавала!
Куга свери, да ма гледа, мари!
Куга свери, да ма гледа!
Да ма гледа, да са радва, мари,
Да ма гледа, да са радва!
Напрял ми нова хурка, мари,
Напрял ми нова хурка!
Чи са изписал на хурката, мари,
Чи са изписал на хурката!
Куга прида, да гу гледам, мари,
Куга прида, да гу гледам!
Да гу гледам, да са радвам, мари,
Да гу гледам, да са радвам!

ЛЮБЯЛ НИКОЛА ДВЕ МУМИ

Мария Павлова 24.06.1937,
с.Викторовка, Кантемирски район.

Любял Никола две муми,
Две муми, мамо, две хайки,
И двети върли душманки –
Пенка й Марийка двечкити.
Утиди Никола в Пенкяни
И на вратата пухлопа,
И на вратата пухлопа
И ощи на жяма пувика:
Пенкиле, любе, Пенкиле!
Стани, ми врата юттури,
Стани, ми врата юттури
Чи си ламбата запали,
Чи си ламбата запали,
Да си цигара запаля.
Да си цигара запаля
И друга да си напрая!
Пенка Никола думаша:
Никола, любе, Никола!
Ни моя, любе, ни моя,
Да ти вратата ютгоря,
Чи мама тука я няма...
Той са Никола разсърди,
Чи в Марийкяни ютиди,
И на вратата пухлопа,
И ощи на жяма пувика:
Марийке, любе, Марийке!
Стани, ми врата юттури
И си ламбата запали,
Да си цигара запаля
И друга да си напрая!
Марийка Никола думаша:
Никола, любе, Никола!
Ни моя, любе, ни моя,
Вчера съм прала й мазала.
Вчера съм прала й мазала
Чи съм си кръсчи смазала.
Ни моя, любе, ни моя
Да ти вратата ютгоря!
Той са Никола разсърди,
Чи си юф тях ютиди.
Чи си ламбата запали,
И си цигара изкуря.

КУГАТУ БЯХМИ МАЛКИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Кугату бяхми малъки,
Кугату бяхми малъки,
Кугату бяхми малъки,
Мило любиле!
Любов ни знаями!
Чи сега пураснахми,
Чи сега пураснахми,
Чи сега пураснахми,
Мило любиле!
Любов научахми!
Чи тойта бяла риза,
Чи тойта бяла риза,
Чи тойта бяла риза,
Мило любиле!
Сарцету ми разриза!
На ризата й тигеля,
На ризата й тигеля,
На ризата й тигеля,
Мило любиле!
Сарцету ми разделя!
Чарвената ти връзка...
Чарвената ти връзка,
Чарвената ти връзка,
Мило любиле!
Сарцету ми разпръска...

ЛЮБЯШИ МА ТЯ, ГУРКАТА

Ирина Куцарева, 1922 -1997 родена в с.Ново-Ивановка,
живяла в гр.Тираспол

Любяши ма тя, гурката...
На убищануту злато...
Вчера в черкува утидах –
Тя със друг са винчава...
Вчера в черкува утидах
Пуд винчилу беши тя...
Тя със друг са винчава...
Дигна очи тя нагоря
Моли Бога за меня...
И аз въздъгнах и са дръгнах
Към черковната врата

И аз възтръгнах и си реках:
Ни е моя вечи тя...
Ни е моя вечи тя...
Прущавай, сбогом,
Ти, гълъбке!
Аз утивам пу реда...
На гроба ми изправети
Черян перян паметник...
И на негу напишети:
Тук пучива любовта...
Тук пучива любовта...
На гроба ми насадети
Бужур – цвети аляну...
Да гу бярът малки моми
Във блаженни времена
Във блаженни времена...

СТОЙНУ МО

Шишкова София Ивановна 19.12.1938 – 13.12.2022,
с.Викторовка, Кантемирски район

Ни разлювай тъз уда, Стойну, мо!
Ют два бели гераня, Стойну, мо!
Ют два бели гераня, Стойну, мо!
Уд Беклишку кладянчи, Стойну, мо!
Ти ни ма ли пузнаваш, Стойну, мо?
Снощи и у вас духадях, Стойну, мо!
Сас майка ти ляп ядах, Стойну, мо!
Сас баща ти вину пих, Стойну, мо!
Сас батяти вайвахми, Стойну, мо!
На йна пушка буйлийска, Стойну, мо!
На пушката й вързана, Стойну, мо!
Аляна кърпа муминска, Стойну, мо!
Фаф кърпата вързани, Стойну, мо!
Тоя пръстян и моя, Стойну, мо!
На пръстянти изписану, Стойну, мо!
Тойту ими и мойту, Стойну, мо!

ДУР ТРИ МУМИ В БАЩИНИ ДУРОВИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,

Мария Павлова 24.07.1937,

с.Викторовка, Кантемирски район

Снощи вечер и аз заминах
В бащини дурови!
Снощи вечер и аз заминах
В бащини дурови!
Там заварях дур три муми,
Мамо, приминени!
Там заварях дур три муми,
Мамо, приминени!
Първата ми дума, мамо! -
Зими меня, Йване!
Първата ми дума, мамо! –
Зими меня, Йване!
Чи аз имам къща нова
В селу най-гуляма!
Чи аз имам къща нова
В селу най-гуляма!
Втората ми дума, мамо! -
Зими меня, Йване!
Втората ми дума, мамо! –
Зими меня, Йване!
Имам къща, имам дари,
За стари сватбари!
Имам къща, имам дари,
Хем къшну имани!
Третята ми дума, мамо! –
Зими меня, Йване!
Третята ми дума, мамо!
Зими меня, Йване!
Нямам къща, нямам дари,
Не къшну имани!
Нямам къща, нямам дари,
Не къшну имани!
Със две ръци ща пударя, -
Твърдя са работни!
Със две ръци ща пударя, -
Твърдя са работни!
Със две ръци й с мойту сърце,
Туй ни ли й имани!
Със две ръци й с мойту сърце, -
Туй ни ли й имани?

Аз са чудя и са мая:
Како да напрая?
Аз са чудя и са мая:
Како да напрая?
Къщата, мамо, са праи –
Дари са купува...
Пък муминску сърци, мамо,
Нийдя ни прудава!

ВЛЯЛА Й СТАНКА В ГРАДИНКА
Пена Турлакова 07.11.1921 – 16.12.2002,
с.Викторовка, Кантемирски район

Вляла й Станка в градинка
Да разлива й пулива
Студена вуда ледяна,
Сладка й кату медяна.
Пътник из пътя вареша
И на Станка думаши:
Пътник из пътя вареша
И на Станка думаши:
Станки ле, моме, хубава!
Набяри ми, Станки ле!
Станки ле, моме, хубава!
Набяри ми, Станки ле!
Ут тойту цвети сякакво,
Ют бял-чарвен трандафял!
Ут тойту цвети сякакво, -
Ют бял-чарвен трандафял!
Ют бял-чарвен трандафял,
Ют морува люляка!
Ют бял-чарвен трандафял,
Ют морува люляка!
Тя му й, Станка набрала
Приз дуваря й пудала.
Тя му й, Станка набрала-
Приз дуваря й пудала.
Ни ще юнак цветиту,
Най-ще юнак мумата!
Ни ще юнак цветиту,
Най-ще юнак мумата!
На мумата й кусата,
На яргеня й пярченя!
На мумата й кусата,
На яргеня й пярченя!

ЛЮБИЛЕ, ЖУВА РАЗДЯЛА...

Баба Мария Шишкова 1900 -16.081964,
Мама – Жера Пейкова 10.01.1922 -24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Любиле, жува раздяла, -
Койту на, любе, раздели, -
Душа му мясту да няма...
На тоз свят, любе, й на онзи...
Аку е, любе, майка ти,
Майка ти, любе, й майка ми, -
Души им мясту да нямат
На тоз свят, любе, й на онзи...
Аку са, любе, хората, -
Хората да юнмяят...
Хората да юсляпоят...
Аку си, любе, самичак, -
Да легниш болян да лижиш...
Да лижиш малку и млогу -
Девят ми цели гудини...
И аз ша са, любе, пусгудя,
Булка пу крий вас ша мина,
Пак ти на пътя да седиш,
На турска пара да седиш,
На турска пара да седиш.
На сламка да са пудпираш...
На сламка да са пудпираш...
Ду Бога глас да издадеш:
Любиле, жува раздяла!
Ютдай ми, любе, винчету!
Винчету винчануту ти!
Да ти винчету юмия,
Да му юдата изпия!
Тугас си, любиле, да уздраиш
На тоз свят, любиле, й на онзи...

МАЛКА МУМА ЦВЕТИ БРАЛА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
Пена Турлакова 07.11.1921 – 16.12.2002,
с.Викторока, Кантемирски район

Малка мума цвети си й брала
И уф градинчица!
Къкту гу й брала и тъй заспала
Между цветиту!
Къкту гу й брала и тъй заспала
Между цветиту!
Малку мумче из път вареша
И я будяши:
Мър, стани, стани, малка моме!
Ут сън са събуди!
Чи тойту цвети, дету си гу брала,
То й увяхналу...
Нека да вехни, нека да съхни,
Времи му й душло!
Мър, стани, стани, малко моме,
Ут сън са събуди!
Чи тойту люби, дету гу люби,
То са й сгудилу...
Нека са гуди, нека са жени,
Времи му й душло!
И аз ша са сгудя, и аз ша са уженя,
Га ми доди времиту!
И аз ша са сгудя и аз ша с уженя,
Га ми доди времиту!
Мър стани, стани, малко моме!
Ут сън са събули!
Тоята звизда там и угряла
Между сичкити!
Нека да греи, нека да гури,
Времи и душло!

ДИМИТЪР И ТУДОРА

Надя Турлакова 05.05. 1917 – 07.09.2000

с.Викторовка, Кантемирски район

Записано в 1993г от Анна Пагур

Димитър дума: Тудоро!
Мари, Тудоро, хубава!
Яз ша надолу ютида,
Надолу, към Цариграда!
Ко да ти купя, Тудоро?
Ярмаган, - гярдан сребарян?
Тудора дума: - Димитре!
Димитре, любе, Димитре!
Ни ми купувай, Димитре,
Ярмаган – гярдан сребарян
На бяла шия гярданчи
На кръста, холам, прикуван.
Я, най си купи, Димитре!
Кавали медни, юзурни!
Ти куга идиш ютдолу
Засвири, любе, Димитре!
В сукати, пукрий дувари!
Тука си, пукрий дувари!
Мама щи да ма пупита:
Той ти ли й, холам, Тудоро?
Той ти ли й, холам, Димитър?
Пак аз ша рика, Димитре: -
Димитър, мамо, Димитър!
Дету ма иска ката ден!
Пък ти ма, мамо, ни даваш...
Димитър свери в сукаци,
В сукаци, пукрий дувари!

ПЪТНИЧИ – ДРУМНИЧИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,

с.Викторовка, Кантемирски район

Снощи утидах за юда студена,
Там заварях пътнички-друмнички...
Юда вади и уда разлива
И по-честу към друма пуглява...
Дано доди негувуту любви
Негувуту любви – бяла Неда!
То ни дуде негувуту любви,

Я, най дуде Недяната леля...
Леля на Неда тихум ютгуйори: -
Мари, Недо, мари, бяло Недо!
Убърни са, Недо, присмей му са!
Неда на леля тиху ютгуори:
Мари, лельо, мари, мило лельо!
Кък да са убърна, да му са присмея? -
Снощи съм му на ръка лижала,
На ръката, лельо, на лесната!
Чи му й ръка, лельо, изтръпнала,
Изтръпнала, лельо, изсъхнала...
Да ни мои кончи да извиде,
Да извиде и да гу напуи.

ЯНКА ПУИ КОНЧИТУ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Байну на Янка думаши:
Янкиле, сестро по-малка,
По-малка й по-глупава!
Кончиту ми й зубену,
Зубену, пък ни пуену...
Да станиш, Янке, да утидиш,
Да утидиш, да гу напуиш!
Янка байну си послуша.
Чи стана, Янка, ютиди.
Ютиди да гу напуи.
Чи си кончиту юдвърза,
Навъртя синжирь на ръце
И си кончиту пуведи.
Хем вари Янка, хем пей...
И то са, кончиту пудплаши,
Чи хукна кончиту да бяга...
И то си Янка пувлечи...
Янка са изясну испрувикна: -
Байниле, бате Иване!
Аде си, байниле, да додиш!
Да ми ръцети юдвържиш!
Чи ма кончиту пувлечи,
Чи ми ръцети юбели...

ДРАГУ МИ Й ПРИЗ ВЕЖАН ДА МИНА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Най ми беши драгу, Станульо,
Най ми беши драгу!
Приз Вежан да мина,
Приз Вежан да мина, Станульо!
Трувян да ни вида!
Трувян да ни вида!
Яз приз Вежан минах, Станульо!
Яз приз Вежан минах!
Трувяна ни видях!
Кату ма видяха, Станульо!
Кату ма видяха
Вежанскити муми!
Муми и яргени, Станульо!
Муми и яргени
Ут коня ма снеха!
На стол ма туряха, Станульо!
На стол ма туряха,
Гайда ми дадаха.
Кату ям засвирях, Станульо!
Кату ям засвирях, -
Ред са наридиха!
Ред са наридиха, Станульо!
Плет са наплитиха!
Плет са наплитиха!
Кату заиграха, Станульо!
Кату заиграха!
Кату затропаха!
Ни йна ни аресах, Станульо!
Ни йна ни аресах!
Сал тебя аресах!
Тебя и систра ти, Станульо!
Тебя и систра ти!
Най-хубау играйти!

ЗАЛЮБЯХ ЛЮБИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999

С.Викторовка, Кантемирски район

Залюбях люби,
Залюбях люби-
Дванни гу любях,
Тринни гу лъгах.
Дванни гу любях,
Тринни гу лъгах.
Чи гу излъгах,
Чи гу излъгах
В Тунжа да иди
Риба да луи.
Риба да луи
Риба плотика.
Тунжа са скъса
Рика прутечи.
Рика прутечи,
Мумче извлечи...
Мумче извлечи,
Мумче извлечи
На бряг, на пясък.
Гърци минаха,
Гърци минаха
Наючаха, наючаха гу
Гърски да гълчи,
Гърски да гълчи.
Турци минаха,
Турци минаха
Наючаха гу, наючаха гу,
Наючаха гу, наючаха гу
Турски да сиди,
Турски да сиди

КЪК СА ИЗЛЪГА ДОБЪР ЮНАК?

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999

С.Викторовка, Кантемирски район

Кък са излъга добър юнак, та й заспа?
Та й не видя, како чуду из път мина?
Минали са й дур три муми хубави...
Първата и ни е твърдя хубава,
Първата и ни е твърдя хубава

Втората и – прудай коня, - купи я...
Втората и – прудайконя, купи я...
Третята и – олле – хубус на свита!
Олле, - хубус, олле – чудна красута!
Изгури ма, изсуши ма тъз мума...
Изгури ма, изсуши ма тъз мума!
Дай ми оля да пригърна тъз мума!
Дай ми оля да пригърна тъз мума -
Дай ми оля да цалуна тъз старна...

ПИЛИН – ЗИЛЕН РОСЯН

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999
С.Викторовка, Кантемирски район

Пилин, пилин, зилен росян!
Кату растеш нависоку!
Кату растеш на високу,
На високу й на шароку!
Изгури ли та люта слана?
Кату меня, руса мума?
Руса мума, росян брала,
Росян брала й китки вила
Да са кичи пу хурата,
Пу хурата й пу сбурата –
Зам да ги зимат ябанджии...
Да са пукат наشانцити...
Нашанцити – Кортянци...
Зам да са пукни й мойту любви!
Мойту любви – Иван-чубан...
Зам да ни ходи й да са фали,
Зам да ни ходи й да са фали -
Чи кярдосал момян китка...
Чи кярдосал момян китка
Момян китка и мумата...
Сляп да ходи, ляп да проси,
Да са люпи на йна шума,
Да гу изде черна чума...

МАРИ, СТИФАНКЕ, ПЪРВУ ЛЮБИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999

с.Викторовка, Кантемирски район

Мари, Стифанке! Първу люби!
Първу люби залюбяну!
Първу люби – сладку пили!
Утря шейда и уф Трашбунара,
Юв Трашбунара, срид селуту,
В Трашбунара, сред селуту.
Срид селуту, срид мигданя.
Срид селуту, срид мигданя.
Ша забия зилен байрак!
Ша забия зилен байрак
И да додиш ти при меня!
Да си носиш ино ножчи,
Ино ножчи с черну сапчи.
Да разрежиш мойта снага...
Да разрежиш мойта снага,
Да извадиш мойту сърце...
Мойту сърце изгурялу,
Изгурялу й то за тебя!
Мари, Стифанке, първу люби,
Първу люби, сладку пили!
Сладку пили залюбяну

ЧУРЕШКА

– пролетна песен от с.Тараклия Кантемирски район.

Ивершин Мария Ивановна 02.05.1927 – 28.07.2017,

Ивершин Елена 25.12.1927- 16.01. 2021,

Занфирова Мелана Петровна 10.06.1915 -- 09.06.1994

с.Тараклия, Кантемирски район

Чурешка са й род рудила!
Чурешкиле, вишничкиле!

Род рудила, пулюляла,
Чурешкиле, вишничкиле!

Падар няма., - кой да, а варди,
Чурешкиле, вишничкиле!

Пазариа двама млади,
Чурешкиле, вишничкиле!

Двама млади – мума й мумък.,

Чурешкиле, вишничкиле!

Мома момкльо ютгуваря,
Чурешкиле, вишничкиле!

Бягай, момкльо, да бягами,
Чурешкиле, вишничкиле!

Забягнали в гъста гура,
Чурешкиле. вишничкиле!

В гъста гура явурува,
Чурешкиле, вишничкиле!

ФЪРЛИКУНДАК

Тараклийски вариант

Ивершин Мария Ивановна 02.05.1927 – 28.06.2017,
Ивершин Елена 25.12.1927 – 16.01. 2021,
Занфирова Мелана Петровна 10.06.1915 – 09.06.1994
с.Тараклия, Кантемирски район

Либи, момкльо куюту щеш,
Куюту щеш, куюту знайш,
Куюту щеш, куюту знайш,
Я най меня нидей либи...
Нидей либи, нидей лъга, -
Ни съм мума за либени,
Ни съм мума за лъгани –
Най съм мума Бекиндала.,
Бекиндала ф Цариграда!
Ют Цариграда дунесяна,
Приз бял Дунув принесяна,
В градинчица прифърляна,
Пуд ябълка й разсадена,
Пуд ябълка ц ранузрейка.
Ют листа имани капи,
Ют коряна рика тиче!
Наприш стаду й вакъл ювчар,
Вакъл ювчар с медян кавал.
Кавал свире и гувори:
Чуду малу и гуляму!
Кък пристана малка мома
Сриди пладня й ут юроту...
Кък затори болна майка.
Болна майка и болян тейну,
Девет братя във темници,
Девет сестри във бульници...

ДРУЖАНСКИ ЯРГЕНИ

от Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Ют Дружан дудоха,
Ют Дружан дудоха
Дружански яргени,
Дружански яргени!
За Янка изпруйождат,
За Янка изпруйождат,
За Янка да сватуват!
Майка и ни я дава,
Й тейку й ни я дава.
Чи твърдя й далеку...
Чи твърдя й далеку...
Кату речи Яна:
Кату речи Яна: -
Дай ма, мамо, дай ма!
Дай ма, мамо, дай ма!
Нека да й далеку,
Да са фаля леку,
Да са фаля леку!
Чи кък ходи Яна,
Чи кък носи Яна!
Сирмяни кулани,
Сирмяни кулани,
Сукняни сукмани!
Майка и я дади.
Миналу са малку,
Миналу са малку,
Миналу са млогу –
Йна цяла гудина,
Йна цяла гудина.
Кату утиди Яна,
Кату утиди Яна,
Тя ни носи Яна
Сирмяни кулани,
Сукняни сукмани...
Янка изпруйожда
Хаберь пудяр хаберь:
Ела, мамо, ела!
Ела, с тетя двама!
Йлати да са видим,
Йлати да са видим!

ЛЮБЯХМИ СА ЮТ МАНИНКИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,

с.Викторовка, Кантемирски район

Любяхми са, любиле, ют манинки!
Любяхми са, любиле, ют манинки!
Ют манинки, любиле, дур гулеми!
Ют манинки, любиле, дур гулеми!
Пураснахми, любиле, ни щем вечи!
Пураснахми, любиле, ни щем вечи...
Чи на хорга, любиле, югадяха,
Чи на хорга, любиле, югадяха...
И на мама, любиле, юбадяха,
И на мама, любиле, юбадяха.
Апак мама, любиле, тя - на тети...
Апак мама, любиле, тя – на тети...
Я пък тети, любиле, той – на бати!
Я пък тети, любиле – той на бати...
Я, пък бати, любиле, - той на буля,
Я, пък буля, любиле, в майкяни си...
Я, пък буля, любиле, в майкяни си...
Буляна майка, любиле, из селу ходи,
Из селу ходи, любиле, нас разнася...
Нас разнася, любиле, - тебѝ й меня,
Тебѝ й меня, любиле, пу хурата,
Пу хурата, любиле, пу сбурата...
Куга утидиш, любиле, на хуроту,
Ни са луи, любиле, се ду меня,
Ни са луи, любиле, се ду меня!
Най са луи, любиле, срищу меня!
Най са луи, любиле, срищу меня!
Срищу меня, любиле, - ду систра ми!
Срищу меня, любиле, - ду систра ми!
Куга хуро, любиле, хлопни, тропни,
Куга хуро, любиле, хлопни, тропни, -
Скърши вежди, любиле, скапосай са!
Скърши вежди, любиле, скапосай са!
Скапосай са, любиле, надмигни ми!
Надмигни ми, любиле, прудумай ми:
Кви са сладки, любиле, малки муми,
Кви са сладки, любиле, малки муми!
Кату пили, любиле, на Питровден,
Кату агни, любиле, на Гяргъовден!
Мама са кани, любиле, да та густѝ!
Мама са кани, любиле, да та густѝ
С топла пита, любиле, сирянува!
С топла ита, любиле, сирянува
Бати са кани, любиле, да та черпи
С дремни чешки, любиле, оряхуви!

ЗОР ЗА ВОДА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Снощи утидах, мило мале, зор за уда!
Зор за уда, мило мале, зор за вечер
Там заварях, мило мале, ино мумче!
Ино мумче, мило мале, тънку гърче!
То си пуи, мило мале, хранян коня.
Хранян коня, мило мале, хаджумия.!
Хаджумия, мило мале, назлънджия.
И аз си сложях бакърити,
Бакърити издрънчаха...
Бакърити издрънчаха,
Пулити ми изфучаха.
Пудплаши са хранян коня.
Хранян коня хаджумия,
Хаджумия, назланджия...
И аз хукнах да гу луя.
Ютгуваря малку мумче,
Малку мумче, тънку гърче: -
Ой, та й, тебя, малка моме,
Нидей бяга да са трепиш!
То, кончиту, й наючану
Да са пуи ф бакърити,
Ф бакърити на малки муми,
Да са луи в рамну дори.

6.ДЕТСКИ РЕПЕРТОАР — ПРЕСПИВНИ ПЕСНИ, ШЕГОВИТИ ПЕСНИ

БРОИЛКА

Жера Пейкова 10.0.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Залюбях си, манимо, първуту, първуту!
Залюбях си, манимо, първуту, първуту!
- Ино, ни йно!
Първуту люби най-милу и най-драгу!
Първуту люби най-милу и най-драгу!

Залюбях си, манимо, вторуту, вторуту!
Залюбях си, манимо, вторуту, вторуту!
- Двя.йно, ни йно!
Първуту люби най-милу и най-драгу!
Първуту люби най-милу и най-драгу!

Залюбях си, манимо, третюту, третюту!
Залюбях си, манимо, третюту, третюту!
-Три, двя, ино, ни йно!
Първуту люби най-милу и най-драгу,
Първуту люби най-милу и най-драгу!

Залюбях си, манимо, осмуту, осмуту!
Залюбях си, манимо, осмуту, осмуту!
Осям, седям, шес, петъ, четяри, три, двя, йно,
Барийно!
Първуту люби най-милу и най-драгу!
Първуту люби най-милу и най-драгу!

ПРЕСПИВНА ПЕСЕН

Информатори: Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
Пена Тануркова 14.02.1924 – 17.02.2004,
Мария Шишкова 1900 -16.08.1964,
Пена Турлакова 07.11.1921 – 18.12.2002,
Анна Тузлукова 15.05.1942,
София Шишкова 19.12.1938 -13.12.2022
с.Викторовка, Кантемирски район

Ела, Соньо, ут гуричка!
Залуй Катя за ръчичка!
Залуй Катя за ръчичка
Завиди я фав гуричка!
Завиди я фав гуричка,
Завържи и златна люлка!
Завържи и златна люлка,
Залюлей я два-три пътя!
Залюлей я два-три пътя:
Лю-лю, лю-лю, лю-лю, Катьо!
Лю-лю, лю-лю, лю-лю, дете!
Лю-лю, лю-лю, лю-лю, Катьо,
Лю-лю, лю-лю, лю-лю, дете!
А-а-а-а, а-а-а-а, ш-ш-ш-ш!

ПРЕСПИВНА ПЕСЕН

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999
с.Викторовка и с.Кортен

Пулега хлопай вратата!
Пулега хлопай вратата!
Радки ле, хаджи байнува!
Радки ле, хаджи байнува!

Буля ти има манинку!
Буля ти има манинку!
Радки ле, хаджи байнува!
Радки ле, хаджи байнува!

Черну е кату циганчи...
Черну е кату циганчи...
Радки ле, хаджи байнува!
Радки ле, хаджи байнува!

Грапаву кату рашету...
Грапаву кату рашету...
Радки ле, хаджи байнува!
Радки ле, хаджи байнува!

Пулега хлопай вратата,
Пулега хлопай вратата!
Радки ле, хаджи байнува!
Радки ле, хаджи байнува...

КУМАРЬ И МУХА

Анна Бучкова 04.11.1943 – 18.05.2003

с.Викторовка, Кантемирски раон

Кумарь Муха одяши,
Одяши, мари!
Кумарь Муха одяши,
Одяши.
Ни ще Муха да вари,
Да вари, мари!
Ни ще Муха да вари!
Да вари, да вари.
Кумарь и са разсърди,
Разсърди, мари,
Кумарь и са разсърди,
Разсърди.
Мушна Мухата в рибрата,
В рибрата, мари,
Мушна Мухата в рибрата,
В рибрата.
Викна Кумарь селяни,
Селяни, мари,
Викна Кумарь селяни,
Селяни.
Мухата да разделями,
Делями, мари,
Мухата да разделями,
Делями:
На лицата – сърцата,
Сърцата, мари,
На лицата – сърцата,
Сърцата.
На жинити – гювдити,
Гювдити, мари,
На жинити – гювдити,
Гювдити.
На мъжети – краката,
Краката, мари,
На мъжети – краката,
Краката.

ЖЕБИШКУ ХУРО

Бучкова Анна Федоровна 04.11.1943 – 18.05.2003

с. Викторовка, Кантемипски район.

Записала Анна Пагур, 07.01.2000г.

Смок свирѝ пуд вѝрба:

Най-най, най-най,

Най-най, на!

Смок свирѝ пуд вѝрба:

Най-най, най-най,

Най-най, на!

Сички жеби са сбрали:

Ква-ква, ква-ква,

Ква-ква!

Сички жеби са сбрали:

Ква-ква, ква-ква,

Сал ина я нѝмаши:

Ква-ква, ква-ква,

Ква-ква, ква!

Сал ина я нѝмаши:

Ква-ква, ква-ква,

Ква-ква, ква!

Майка и я мѝяши:

Ква-ква, ква-ква,

Ква-ква, ква!

Майка и мѝяши:

Ква-ква, ква-ква,

Ква-ква!

Баба и я плѝтеши:

Ква-ква, ква-ква,

Ква-ква, ква!

Ия хитрум учаши:

Ква-ква, ква-ква,

Ква-ква, ква!

И я хитрум учаши:

Ох-ох, ох-ох, ох, хоп-троп!

Куга идиш на хуро:

Ох-ох, ох-ох, ох, хоп-троп!

Ни са луи ду кумѝ,

Най-най, най-най,

Най-най, най!

Чи ща чукни пу нусѝ,

Най-най, най-най,

Най-на, на!

7. ПРЕСЕЛВАНЕ НА БЪЛГАРИТЕ

ЙОВИ СИДИ НА НОВИ СТУЛОВИ

Репертоар – библията на наш език
Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999
с. Викторовка, Кантемишки район

Йови сиди, Йови сиди
На нови стулови,
Йови сиди, Йови сиди.
На нови стулови!
В ръка държи, в ръка държи
Книга пучинена.
В ръка държи, в ръка държи
Книга пучинена!
Мама Йови, мама Йови
Тиху ютгуйори:
Мама Йови, мама Йови
Тиху ютгуйори:
Йове, сино, Йове, сино!
Кату държиш, сине,
Кату държиш, кату държиш
Книга пучинена-
Ни та ль були, ни та ль були
Лесната ти ръка?
Ни та ль були, ни та ль були
Лесната ти ръка?
Йови маму, Йови маму
Тиху ютгуйори:
Йови маму, Йови маму
Тиху ютгуйори:
Мамо, мило мамо!
Ни ма були, ни ма були
Лесната ми ръка...
Кату държа, кату държа
Книга пучинена...
Най ма були, най ма були
Ут лява стърна сърцету...
Най ма були, най ма були
Ут лява стърна сърцету...
Най ма були, най ма були
За млади дивойки...

ПРЕСЕЛВАНЕТО НА БУЛКИ-ЧЕРНУЧУЛКИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,

с.Викторовка, Кантемирски район

Задалу са й, мамо!
Черян тъмян облак!
Задалу са й, мамо,
Черян тъмян й облак...
Дребян дъш удари,
Мътян Дунав текна,
Мътян Дунав текна –
Дърво й камък вliche...
Дърво й камък вliche –
Млади бульки газят,
Бульки-чернучульки,
Те са Богу молят,
Те са Богу молят
И към Бога викат:
Боже, избави на!
Боже, ютгърви на!
Боже, избави на!
Боже, ютгърви на!
Ют тоз мътян Дунав!
Чи ни е ли язык
За нашити майки,
За нашити майки,
Чи са млогу стари...
Язык, Боже, язык
За наци дичица...
Язык, Боже, язык
За наци дичица,
За наци дичица,
Чи са млогу малки...
Язык, Боже, язык
За нашата младус,
За нашата хубус...

8.ШЕГОВИТИ ПЕСНИ

ОЙ, ДОНЕ!

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Заскъпнели са й мумити!
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
Ина мума за хиляда.
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
Утскъпнели са й мумцити.
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
Девет момка - за кош плява,
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
Петгудишна, ръженица,
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
Ръженица, просовница.
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
Червясала й гъбясала.
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
Черви капят, момци лапат...
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
На пепела да я фърлиш,
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!
Кукошкити ни я ровят,
Ой, Доне, Доне, достум, Доне!

ШЕГОВИТА ПЕСЕН: «МАРИ, СВАТЕ!»

Репертоар «Семейни отношения»
от Жера Пейкова, с.Викторовка, Кантемирски район

Мари, свате, мокро поло!
Каква си ми снаха дала?
Каква си ми снаха дала?
Тя ни знаи стан да таче...
Тя ни знаи стан да таче
И ни знаи, како и туй?
И ни знаи, како и туй?
Како и туй «скъргъц-мъргъц»!
Како и туй «скъргъц-мъргъц»!

Пък то бяло нищялкити!
Пък то бяло нищялкити!
Нищялкити, скрипальцити.
Нищялкити, скрипальцити...

- Мари, свате, мокро поло!
Мари, свате, мокро поло!
Какъв си ми зеть ти дала?
Какъв си ми зеть ти дала?
Той ни знаи, како и туй,
Той ни знаи, како и туй –
Како и туй – черкувата...
Како и туй - черкувата.
Кату види племник утторян,
Кату види племник утторян –
Снима си поста – прикръсти са...
Снима си поста – прикръсти са...

БИЙ МА, МЪЖО, БИЙ МА!

Мария Павлова 24.06.1937,
с.Викторовка, Кантемирски район.

Бий ма, мъжо, бий ма!
Бий ма, ма дубий!
Бий ма, мъжо, бий ма!
Ку щеш, ма дубий!
Роклята ми на меня –
Ни ми я купи ти!
Роклята ми на меня –
Ни ми я купи ти!
Купи ми я, купи -
Кумшийчиту ни!
Купи, ми я, купи –
Кумшийчиту ни!
На той пук, на той яд –
Кумшийчиту ни!
За той кахър. За мой хатър –
Кумшийчиту ни!
Бий ма, мъжо, бий ма!
Бий ма, ма дубий!
Бий ма, мъжо, бий ма!
Ку щеш, ма дубий!
Фартата ми напредя –
Ни ми я купи ти!
Фартата ми напредя –
Ни ми я купи ти!
Купи, ми я, купи –
Кумшийчиту ни!
Купи ми я, купи-
Кумшийчиту ни!

На той пук, на той яд –
Кумшийчиту ни!
За той кахър, за мой хатър –
Кумшийчиту ни!
Бий ма, мъжо, бий ма!
Бий ма, ма дубий!
Бий ма, мъжо, бий ма,
Ку щеш, ма дубий!
Каревлити на краката –
Ни ми ги купи ти!
Й калинкеря на главата, -
Ни ми гу купи ти!
Купи ми ги, купи –
Кумшийчиту ни!
Купи ми ги, купи-
Кумшийчиту ни!
На той пук, на той яд-
Кумшийчиту ни!
За той кахър, за мой хатър –
Кумшийчиту ни!

ВИ ДА НИ РИЧЕТИ

Жера Пейкова 10.01.1922 -24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Ви да ни ричети,
Чи аз любви нямам...
Ай го й зад вратата,
Ай го й зад митлата!
Чи то ми й сърдиту...
Снощи съм му рикла –
По-малку да тупи
Купринянта каша
С пепял пудмътяна,
С пясък пудеушена.

ДАФИНКА ПЛАТНО БЕЛЯШИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Дафинка платно беляши,
Дафинка платно беляши
Припев: Трака-ника, орника, орника, ника!
Иван пудеря вареша
И на Дафинка думаши:

Дафинке, любе, Дафинке! -
Ша ли ма земиш, ли няма?
Дафинка Йвану думаши:
Байниле, бате Иване!
Ку бях зимала, байниле,
Се кату тебя, яргени –
Башян дор бях заградила
С дванайси реда яргени!
Пък тебя бях та туряла
На пътна врата, долян праг...
Яз куга мина- замина
Чехлити да си изтържа
На тойти зъби ситнити
Пулити да си изтърся
На тойту лица бялуту...

МАМА АНДОНИ ДУМАШИ

Пяла: Тузлукова Анна Ивановна 15.05.1942
с.Викторовка, Кантемирски р-н

Де та й слънциту угрява?
Се пу крий Керянти крастчевци
Се слушам кък Кера пей.
Майка и таче платноту,
Тейку и мии паници,
Кера си тропа чукница...

МЛАДУ ШУФЕРЧИ

Катя Тануркова, 31.07.1930 - 23.08.2016
с.Виктровка, Кантемирски район

Синкити моми
Си залюбяха
Пу йно ми младу юфчерчи.
Пък аз, гурката,
Тежка на съдбата _
Залюбях младу шуферчи...
Аз му наготвях
Печану егни
Да идем двама
Да сенним...
Пък то си стяга,
Машината си стяга –
Да бяга, люби,
Да... бяга...

Аз му пустилам
Шарени черги.
Да ляга, люби,
Да ляга...
Пък той си стяга,
Машинта пак си стяга –
Да бяга, люби,
Да бяга...
Ти кату утиваш,
Меня на когу уставаш?
На когу меня ма уставаш?
Уставам та, любе,
На моята майка,
На мойта майка
Й на тойта!
Ох, упустяла ми й тоята майка!
И тойта майка и мойта...
Куга та няма, любе, пак при меня...
Няма та, любе, та няма...
Синкити муми си пулюбяха
Пу йно ми младу ювчерчи...
Пък аз, гурката, тежка на съдбата -
Залюбях младу шуферчи...

ИВАНУВКА – СЕЛУ ГУЛЯМУ
Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999
с.Викторовка, Кантемирски район.

Де са й чулу й видялу?
Иванувка – селу й гуляму.
Мумити сяно да кусет.
Мумити сяно да кусет,
Мумити със яргенити!
Какоту й Донка и Ваню.
Какоту й Донка и Ваню
Зилену сяно кусяха,
Зилену сяно кусяха,
И гу в кулата тваряха.
Те гу в кулата тваряха.
Ваню на Донка думаша:
Я, тваряй, Донке, кулата,
Пък аз ша утида в гурата,
Пък аз ша утида в гурата
Дремни праскуви да бяра.

9. ОБРЕДНИ ПЕСНИ: «ПЕПЕРУДА», «КУМИЧКУВАНЕ»

ДРЕМНУ ЛЮБИ – ПЕДА ЧИЛЯК – ЛАКЪТ БРАДА

Ивершин Мария Ивановна 02.05.1927 – 28.06.2017,
с.Тараклия, Кантемирски район

И аз залибих идно либи,
Идно либи дремну либи!
Идно либи, многу дремну:
Педа чияк – лакът брада!
Педа чияк, - лакът брада:
Шапката му й – тринни дълга!
Шапката му й – тринни дълга,
Тринни дълга й три шарока
И на върха й пригурияна,
Със два тръня й затръняна!
С кула тръни затръняна,
С чувал брашну притупана,
С чувал брашну притупана,
С чаун каша замазана...
С чаун каша замазана...
И аз гу гледам и са чудя,
И са чудя: - ко да гу права?
Чи си гу зех пуд мишницата:
Сур-сур-сур – засурнах гу,
Засурнах гу насрид двора,
Насрид двора, на фендекия.
Пител кресна, - то са стресна!
Пител кресна, - то са стресна,
Чи гу клъвна пу нуслету...
Чи гу клъвна пу нуслету
И му изскочи мърсулету,
И му изскочи мърсулету
И му падна на шкимбету.
И му падна на шкимбету...
- Ко да гу права?
Пак си гу зех пуд мишницата!
Пак си гу зех пуд мишницата: -
Сур-сур-сур, засурнах гу,
Засурнах гу фъф къщята,
Фъф къщята, зад кимбята,
Фъф къщята, зад кимбята –
Паднаа дрехи – затиснаа гу...
Паднаа дрехи – затиснаа гу...

Пак са либи задушилу.
Чи са либи задушилу –
Пак си гу зех пуд мишницата:
Сур-сур-сур, засурнах гу,
Засурнах гу пуд вудника,
Засурнах гу пуд вудника...
Капна вудъ – задави са,
Капна вудъ – задави са...
Пак си гу зех пуд мишництъ:
Сур-сур-сур, засурнах гу,
Засурнах гу ду вудтъ,
Ду вудтъ, пуд върбтъ.
Жаба изкурка, то са стресна...
Пак си гу зех пуд мишництъ.
Сур-сур-сур, засурнах гк,
Засурнах гу на баира!
Гарван грачи, то се плачи...
Гарван грачи, - то се плачи...
Пак си гу зех пуд мишництъ:
Сур-сур-сур, - засурнах гу,
Засурнах гу на таваня.
Засурнах гу на таваня,
На таваня – пуд юрганя...
Търкули са, падна либи.
Падна либи и са уби,
Падна либи и са уби...
И аз му викнах, да му плача:
Либе, либиле, ти мою!
Да си ти по-рану умрялу!
Да си ти по-рану умрялу,
Чи да си земв афицерян!
Чи да си зема афицерян –
На висок чардак жъ сидъ,
На висок чардак жъ сидъ,
Бяла купринъ жъ придь,
Бяла купринъ жъ придь,
Жълти алтъни жъ нижъ,
Жълти алтъни жъ носа!
Нъ бялъ шия жъ носа!

ПИПЯРУДА

от Мария Шишкова года жизни 1900 -1964,
Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
Пена Тануркова 14.02.1924 – 27.02.2004,
Пена Турлакова 07.10.1921 – 18.12.02,
София Шишкова 19.12.1938 – 13.12.2022
с. Викторовка, Кантемишки район,
записала Анна Пагур, 07.01.2000г

Пипяруда лята:
Лята, изпрулята!
Пипяруда лята
Лята, изпрулята!
Лята, изпрулята,
Из уда са мята,
Из уда са мята
И са Богу моли: -
Дай ми, Божниле, дъждец!
Дай ми, Божниле, дъждец,
Да са руди житу, да са руди житу,
Житу чернукласу!
Житу чернукласу
И кичесту прусо
И кичесту прусо!
Мама да ми меси
Ситян плетян кравай,
Ситян плетян кравай
И в курабя й месян!
И в курабя й месян,
Месян, нидумесян,
Месян, нидумесян,
На слънциту й печан,
Печан, нидупечан!
На Бога наречан!

КУМИЧКУВАНЕ

Информатори Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
Мария Шишкова 1900 – 16.08.1964
с.Викторовка, Кантемирски район.
Песен, когато отиват към реката. Ритуална песен.

ЦВЕТНИЦА

Малькити муми
Поли минали,
Поли минали,
Смин пурунили.
Смин пурунили,
Сминуви китки.
Сминуви китки,
Чи кой ги бяреши?
Чи кой ги бяреши?
Ювчерь ги бяреши.
Юфчерь ги бяреши
И на увце дава,
И на увце дава
И на увце дума:
Ежти, увце, ежти!
Дано да пукнити!
Дано да пукнити., -
Неска - ду двестя...
Неска - ду двестя.
Утря – ду триста...
Утря – ду триста...
Сал ина да устани
И тя дано пукни...
И аз да са находя
Вечар пу сиденки,
Диня- пу биленки...

НА ВРЪЩАНЕ ОТ РЕКАТА, СЛЕД КУМИЧКУВАНЕТО

Обредна песен на Цветница

Информатори Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01 1999,
Мария Шишкова 1900 – 16.08.1964,
Пена Тануркова 14.02.1923 – 17.02.2004,
с.Викторовка, Кантемирски район

Кума, кума, кумице!
Куяту ни й кумата,
Куяту ни й кумата,
Тя да вари най-напретъ.
Тя да вари най-напретъ,
Да прискочи в градинка,
Да накърши Калинка,
Да нариди стулови,
Да нариди стулови,
Да насядат пупови.
Да насядат пупови,
Ду пупови – пупади.
Ду пупади – даскали,
Ду даскали – даскалки.

10.СЕДЕНКАРСКИ РЕПЕРТОАР

ТЪКАЛА Й ДОНКА ПРИСТИЛКИ

Пеню Петков 12.10.1925 – 12.12.2007,

с.Викторовка, Кантемирски район

Тъкала й Донка пристилки,
Пристилки мармародяни,
Пристилки мармародяни.
Куга сувалка й метнала,
Куга сувалка й метнала:
Триста са жички скъсали,
Триста са й жички скъсали...

СЕДЯНКА В С.ВИКТОРОВКА, КАНТЕМИРСКИ РАЙОН.

Информатор Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.04.1999

с.Викторовка, Кантемирски район

Сидити ли на сиденки?
Ни дувечара ша додим!
Ни дувечара ша додим!
Люби при люби ша сидим.
И аз при тебя ша сenna
Ду тойту ляву куляну.
Ду тойта хурка писана,
Писана и лидисана,
Ду тойту златну вритену!
Сакъм, да ни си станала,
Чи щи главата юдрежа...
Гъркиня Йвану думаши:
Иване, любе, Иване!
Чи как да сenna, ни стана?
Й аз имам систра гуляма,
Тя нали ша ма приплесни
Прид мама и наприд тетя,
Прид буля й ощи прид бати...
Вчера снi платно туряли
Пуд гулямата чарница.
Мама да влeзи, таче гу,
Буля да влeзи, таче гу!
Кака да влeзи, и тя таче!
Аз кату вляза, ни моя...
Тя нали ша ма приплесни:
Гъркиньо, сестро, по-малка!
Лесну са люби любиту, -
Мъчну са таче платноту...

МАРИЙКА НАДПЯВА СЛАВЕЯ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Сиди Марийка в градинка
На ръкав с гяргъов шияши
И лична си песян пеяши.
Ут де я зачу славейчи-
Славейчи дума Марийки:
Марийке, мума хубава! –
Хай да са двама надпеим!
Ку ма, Марийке, надпеиш-
Да ми крилцата юдрежиш,
Крилцата ду лахтенцахта...
Кръчката, ду кулинцата...
Чи са двама надпяват,
Тя гу й Марийка надпяла...
И му й крилцата юдряза,
Крилцата – ду лахтенцахта,
Крачката ду кулинцата...

НАКЛАЛА Й НЕДА СИДЕНКИ

Жера Пейкова 10.01.1922 -24.01.1999,
Пена Тануркова 14.02.1924 – 17.02.2004,
с.Викторовка, Кантемирски район

Наклала й Неда сиденки,
Кък ги й наклала и запяла.
Синкити чуха й дудоха
Ют двети махли мумити,
Я ют третята й мумцити.
Сал мума Иленка ни душла.
Няма я й няма да доди.
Тя си рабута имаши,
Тя си главта мияши.
Майка и мии главата,
Баба и ситну я плите.

НОВОБРАНЦИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Неска пишат, мила манимо,
Рота салдати.
Неска пишат, мила манимо,
Утря ша утиват,
Неска пишат, мила манимо,
Утря ша утиват.

Ша на карат, мила манимо,
В горут Акярман...
Ша на карат, мила манимо,
Пу казармити,
Ша на карат, мила манимо,
Пу казармити.

Ша ни дават, мила манимо,
Сини шинели.
Ша ни дават, мила манимо,
Сини капели,
Ша ни дават, мила манимо,
Сини капели.

Ша ни дават, мила манимо,
Пушки буйлии.
Ша ни дават, мила манимо,
Саби фрингии,
Ша ни дават, мила манимо,
Саби фрингии.

Ша на учат, мила манимо,
Прау да сидим.
Ша на учат, мила манимо,
Прау да гърмим,
Ша на учат, мила манимо,
Прау да гърмим.

Койту знаи, мила манимо,
Прау да гърми, -
Той хем гърми, мила манимо,
Гърми и са смей, -
Койту ни знай, мила манимо,
Гърми и плачи...

МЛАДА ХУБАВИЦА И МЛАДУ КАПИТАНЧИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999
научила от баща си - Русю Шишков,
с.Викторовка, Кантемирскм район

Млада хубавица
На пътя сидеши, -
Младу капитанчи
Пу пътя вареши...
Тя куту гу видяла
И гу пупитала:
Младче-капитанче,
Ти кату си идиш
Уд дрямнугу поли,
Чи ти ни видя ли
Моя мъж Стипана?
- Младо хубавице,
Кък да ни гу видях?
В ина рота бяхми,
Сас негу варяхми...
Гату гу убиха, -
Напредя ми панна...
- Ох, ох, ох... Моя мъж Стипана...
Ох, ох, ох, - те са гу убили...
Ох, ох, ох, - няма да гу вида...
- Младо хубавице,
Чи ти ни желаиш,
Чи ти да ми бъдиш
Млада капитанка?
- И аз дету ша бъдя
Млада капитанка,
По-хубуу шейда
Млада калугярка
В манастир ша седа.,
И канига ша чита...
Ох, ох, ох, това моя мъж Стипана,
Ох, ох, ох, те са ми гу убили...
Чи аз да утида
Дали ша гу вида?
Чи ти да ютидиш, -
Няма да гу видиш!
Ти с негу хуртуваш
И ни гу пузнаваш!
Кату са пузнаха

И двама заплакаха...
Оф, оф, оф. Ти ли си, Стипане?
Де да та пузняя
Кату ти утиди –
Стана девят годян –
Не писмо изпруйждаш,
Нету си духадяш...
Кату ти утиди
Младу ти салдатчи,
Пак кату са върна-
Младу капитанчи!

ИВАН СИ ПИСМО НАПИСА

Жера Пейкова 10.01.1922 -24.01.1999,
Заню Шишков 22.04.1929 – 26.08.1996,
с.Викторовка, Кантемирски район

Иван си писмо написа:
Млогу ти здрави, Иленке!
Млогу ти здрави, Иленке!
Йут меня, Йленке, на тебя!
И аз да ти пиша, Иленке!
Жини са Йленке, жини са!
За меня ни са надявай, -
Царя си сватба начена...
И нази на, Йленке, калеса...
Да утидим, Иленке, на сватба...
Кой ша ни й, Иленке, булката?
Пушката ша ни й булката...
Пушката ша ни й булката,
Сабята ша й гудяника...
Сабята ша й гудяника,
Ни ша сни Йленке, девярти...
За меня ни са надявай...

ИЛЕНКА ПИСМО ПИСАЛА

Заню Шишков 22.04.1929 – 26.08.1996,
Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Иленка, Иленка
Писмо писала.
Дванни гу, дванни гу
Иленка писала.
Дванни гу, дванни гу
Иленка писала,
Тринни гу, тринни гу
Иленка испруйожда...
Мама на, мама на
Иленка думаша:
Иленке, Иленке,
Дъщо мамяна!
На куго, на куго
Пишиш туй мисмо?
На куго, на куго
Пишиш туй писмо?
Пишиш гу, пишиш гу,
Иленке, испруйождаш?
Иленка, Иленка
Мама думаша:
На мойту, на мойту
Люби салдатын!
Пиша гу, пиша гу,
Мамо, испруйождам!

ОЙ, МАМО, МАМО!

Заню Шишков 22.04.1929 – 26.08.1996,
Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район

Ой, мамо, мамо!
Миличко мамо!
Що си ма меня
На свят рудила?
Да си рудила
Дърво, ли камък,
Да н-си рудила
Ти меня, мамо!
Чи иди времи
Салдатян да ида,
Салдатян да ида,
Служба да служам...
Чи ша ти устая
Жина и дица,
Жина и дица
И тебя, мамо!
Жина и дица
И тебя, мамо!
Чи те ша плачат
И ти ша плачиш...

11.ЗАПАЗЕН РЕПЕРТОАР ОТ ТУРСКОТО ВРЕМЕ

ДВА ВЪКЛИ ЮВЧЕРЯ

Жера Пейкова 10.01.1922 -24.01.1999,
Пена Тануркова 14.02.1924 – 17.02.2004,
с.Викторовка, Кантемирски район

Приз гура вървяха,
Приз гура вървяха
Два въкли ювчеря
Два въкли ювчеря.
Сас каръм калпаци,
Сас каръм калпаци.
На калпацити ям,
На калпацити ям
Пяра паунуви,
Пяра паунуви,
Пяра жерануви.
Пяра жерануви.
Пярата триперят,
Пярата триперят,
Гурата люлеят,
Гурата люлеят!
И на гура думат,
И на гура думат:
- Гору льо, зилено!
- Гору льо, зилено!
- И ти, уда студено!
- И ти, уда студено!
Ду днеска сме били,
Ду днеска сме били
Два въкли ювчеря,
Два въкли ювчеря.
Пак утря ще станим,
Пак утря ще станим, -
Два върли хайдути,
Два върли хайдути
Сас две остри саби...

НАНА БОЛНА ЛЕЖИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999

с.Викторовка, Кантемирски район

Нана болна лижи
Нана болна лижи
Лижи, та й умира
Лижи, та й умира...

Турчан Бога моли:
Турчан Бога моли:
-Дигни, Боже, Нана,
Да са земим двама!

Нана Бога моли:
Нана Бога моли: -
Ни ма дигай, Боже!
Ни ма дигай, Боже!

Ни ща гу ма й, мамо!
Ни ща гу ма й, мамо!
Турчан друга вяра...
Турчан друга вяра...

Вяра ни кръстяна...
Вяра ни кръстяна...
И ни миросана...
И ни миросана...

СТАНКА МИ РОБИНЯ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999) и

Мария Шишкова (1900 -16.08.1964)

с. Викторовка, Кантемирски район

Изникналу й, мамо!
Ино тънку дърво
Дърво дафинуву,
Сладку маслянинуву.
Пуд дърво сидеши
Михаль ми вайвода.
Станка му рубиня
И вечна слугиня
Вину му налива...
Михаль ми вайвода
Пуд дърво сидеши.

Станка му рубиня
И вечна слугиня
Диван му сидеши
И вину му налюва.
Винуту чарвену
Ут польвян чешата.
Ут польвян надолу
Сас вину чарвену.
Ут польвян нагоря
С нейни бистри сълзи...
И пак са вардяши
Да ни я видяши...
Михаль ми вайвода
Той кату я видя
И на Станка дума:
Станкиле, рубиньо,
И вечна слугиньо! –
Зако плачиш, Станке?
Що си сълзи рониш?
Ти нали знайш, Станке,
Чи яз ни та ютзех
Зорлам уд майка ти,
Зорлам ут баща ти?
Нали знаиш, Станке –
Майка ти та дади,
Гату беши, Станке,
Гланната гудина...
Майка ти та дади
За идин шиникъ житу...
Баща ти та дади
За пульвина прусо...

77 КРАЛЯ

Жера Пейкова 19.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район от леля и Соня и уйчу и Стуян Люленови,
с.Кортен, Чадър-Лунгски район

Събрали са, джанъм,
Сидимдисе краля,
Сидимдисе краля,
Сидимдисе й седям.
Събрали са, джанъм,
Да йдът и да пиет.
Пуели са, джанъм,
Пуели й пупили.
Ют де дуде Марку,

Марку Кралювичи.
Кату гу видяха,
На крака станаха.
На крака станаха
И му са пуклуниха.
Мумчи билизиту
На дванайси годян
На дванайси годян
Сас дванайси сърца.
На крака ни стана
И ни са пуклуни.
Марку мумче дума: -
Мумче билизиту
На дванайси годян,
Със дванайси сърца!
Нямаш ли ти майка,
Майка и ощи баща?
Те да та научат-
Куга паша видиш,
На крака да станиш
И да са пуклуниш?
Мумче Марку дума:
Марку Кралювичи,
Яз ни дудох тука
На крака да сида,
На крака да сида
И да са пуклуня!
Яз най дудох тука
Бурба да са боря!
Чи те са слувили,
Та са й са сборяли.
Боряли са малку,
Тринни и три нощи.
Тринни и три нощи
И никуй ни навюва...
Не мумче Марка навюва,
Не Марку мумчету...
Марку са изясну изпрувикна
Ду синюту нибе: -
Аде си, мо, диво?
Диво-самудиво?
Аде си да додиш,
Помуш да ми дадеш?
Дива-самудива
Тя при Марка утиди.

Тя при Марка утиди,
Чи ни му пумогна...
Чи ни му пумогна,
Най ют стърни гледа...
Марку диву дума: -
Диво-самудиво!
Яз ни та извиках
Ут стърни да гледаш,
Язи най та викнах-
Помуш да ми дадеш!
Дива-самудива,
Тя на Марка дума:
Марко Кралювиче,
Кък да ти пумогна?
Кату ма момче изглява,
Изглява, та ма изпива,
Изглява, та ма изпива,
Кату чеша с вину,
Кату чеша с вину,
С вину и с ракия...

ТУРЧАН И МАРИНКА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка, Кантемирски район,

Турчан Маринки тый ютгуйори:
Мари, Маринке, бяла българке!
Хай да са земим двама сас тебя!
Маринка турчану тый ютгуйори:
Я, бре, турчано, ти турска вяра!
Ти, турска вяра, ти, друга вяра!
Язи да искам, брат ма ни дава...
На турска вяра, на друга вяра...
Турчан Маринки пак ютгуйоря:
Мари, Маринке, сан българка са!
И туй ли ази, да та наюча?
Иди, Маринке, фаф ващу дори
И в дориту ви мрямур камъни!
Пуд камънити – зъмя усойна.
Чи ти да земиш пушка- двустойка
Чи да я гръмниш тришдевят пътя.
Чи да ютземиш гърни зилену.
И да я туриш в гърни зилену.
Утгоря натучи вину чарвену.
Брат ти ш-си иди жедян ут къра.

Той ша пуиска вуда студена,
Ти ша му дадеш вину чарвену...
Чи той ша сръбни и ша са утрови.
И ни ша са земим двама сас тебя...
Маринка турчана пуслушала,
Чи си ютиди ду тяхнуту дори
Срид дориту мрямур камъни.
Пуд камънти ям зъмя усойна.
Тя си ютзела пушка –двойстойка
Чи я гръмнала тришдевят пътя,
Чи я туряла в гърни зилену.
Утгоря наточи вину чарвену...
Брат и си иди жедян ут къра...
Той си пуиска вуда студена,
Пък тя му дади гърни зилену...
Гърни зилену с вину чарвену...
Той ютгуваря: - мари, Маринке,
Сестро по-малка, и по –глупава
сръбни, Маринке, ти по-напретъ!
Чи аз ша сръбна утпудеряти...
Тя ни сръбнала, и той ни сръбнал
И той ни сръбна, и ни са утрови!
И те ни са зели двама с турчана...

ИЗЛЯЛА Е, МАРИ, БЯЛА РАДА

Мария Павлова 24.07.1937,
с.Викторовка, Кантемирски район

Изляла е, мари, бяла Рада,
Изляла е, мари, бяла Рада
На пуляна, мари, на гуляма,
На пуляна, мари, на гуляма.

Чи расплесна, мари, бели ръце,
Чи расплесна, мари, бели ръце.
Чи събрала, мари, триста момка
Триста момка, мари, пиливани.

Ютгуйоря, мари, бяла Рада,
Ютгуйоря, мари, бяла Рада: -
Ой, вай, вази, мари, триста момка!
Триста момка, мари, пиливани!

Събувайти, мари, цървулити...
Събувайти, мари, цървулити!

Запрятайти, мари, ръкавити...
Запрятайти, мари, ръкавити!

Ша са борим, мари, ша са биим,
Ша са борим, мари, ша са биим.
Чи койту надвие бяла Рада -
Той ша стани, мари, вайводата!

Боряли са й, мари, дванни и тринни...
Боряли са й, мари, дванни и тринни...
Дванни й тринни, мари и три ноци -
Навила ги, мари, бяла Рада!

Навила ги, мари, бяла Рада!
Навила ги, мари, бяла Рада!
Тя им стана, мари, вайводата
И развила, мари, алян байрак!

АЙДЕ, ПУШКА ПУКНА

София Шишкова 19.12.1938 – 13.12.2022

с.Викторовка, Кантемирски район

Айде, пушка пукна, бре, джанъм,
Пушка пукна!
Айде, пушка пукна, бре, джанъм,
Гор на мосто!
Айде, та удари, бре, джанъм,
Та удари!
Айде, та удари, бре, джанъм,
Карамфилов...
Айде, викна, писна, бре, джанъм,
Викна, писна...
Айде, викна, писна, бре, джанъм,
Карамфилов:
Айде, кой ке гледа, бре, джанъм,
Кой ке гледа?
Айде, кой ке гледа, бре, джанъм,
Мойте дица?
Айде, ке ги гледа, бре, джанъм,
Ке ги гледа...
Айде, ке ги гледа, бре, джанъм,
Комитето...
Айде, ке ги гледа, бре, джанъм,
Комитето...
Ке ги гледа, бре, джанъм,
Комитето...

ПОТУРЧВАНЕ

Пена Турлакова 07.11.1922 -16.12.2002

с.Викторовка, Кантемирски район.

Турска са й сватба задала, мари,
Сини, зилени каруци.
Де шейди сватба на кунак, мари?
Кунети им зачуляни, мари,
Се сас аляни чулуви,
Краища им гильчилияни (на червену и желту)
Сердита турунджуви.
Де шейди сватба на кунак, мари,
Сватбата в Пенкяни утиди,
Пенка из дора ходяши,
Дремни си сълзи роняши
И на майка си думаши:
Ни ща гу, мамо, турчана!
Турчан на Пенка думаши:
Ни плачи, Пенке, ни плачи!
По-напретъ да си плакала,
Турчана да си върнала,
Българян да си ютзела!
Разфъргай, Пено, разфъргай, мари,
Ваша българска примяна.
Ни ша та, Пено, юбlichem
Наша кадънска примяна!
Разплитай, Пено, разплитай
Вашу българску плетяни.
Ни ша та, Пено, юплитем
Нашу кадънску плетяни...

ТУРЧАН И ТРИ РУБИНИ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,

с.Викторовка, Кантемирски район

Турчан приз гура вареша
Дур три рубини караши.
Първа рубиня й Тудорка,
Чи тя най-напретъ вареша,
Юф раце рожба носяши.
Турчан Тудорки думаши:
Тудорке, холам, рубиньо!
Фъргай си, фъргай рожбица!..
Тука са рожба ни носи!..
Тудорка турчану думаши:

Я, й ой та й тебѣ, турчано!
Кѣк да си фѣрля рожбица?
Станалу й девѣт гудини
Ут кѣкту сѣм рожба дубила,
Дубила, апѣк ни утбила?
Турчан Тудорки пак дума:
Тудорке, холам, рубинѣо!
Фѣргай си, фѣргай рожбица!
Чи ши главата юдрежа!..
Тудорка нищу ни речи...
Чи си приз гура трѣгнала,
Наред дѣрвата ридеши:
Куге й дѣрво ареса?
Аресалу й ареса
Тупола тѣнка й висока,
Ут долу ду горя клуната...
Распаса пояс купринѣян,
Чи гу на дѣрво приметна,
Златна си люлка напраи,
Чи си Дѣймѣнча турѣяла,
Турѣяла и залюѣляла
И лична му й песнѣя запѣяла:
Неню ми, неню, Дѣйменчо!
Мама та тука юстава,
Мама с турцити ютива...
Куга дивѣца примини,
Дивѣца ша та накѣрми...
И куга си руса пуруси,
Русѣца ша та юкѣпи...
Куга си слѣнци югреи,
Слѣнциту ша та присуши...
Куга витреца пувеи,
Витреца ша та залюѣлей...
Мама та тука юстава...
Мама с турцити ютива,
Тебѣ та тука юстава...
Да растеш, синко, да пурастеш
Ду усямнѣйси гудинки...
Тугава, синко, да трѣгниш,
Да трѣгниш мама да тѣрсиш,
Да тѣрсиш и да ма намериш,
Мама ут турци да избѣвиш...

ПРОВИКНА СА ПАША

Мария Ивершин 02.05.1927 – 28.06.2017,
Елена Ивершин 25.12.1927 – 16.01.2021,
Мелана Занфирова 10.06.1915 – 09.06.1994,
Анна Тодорова 10.04.1934 - 29.06.2012.

Прувикна са Паша
Паша Сарацина:
Я, ой та й тебѣ,
Еньо, безергеню!
При нази да додиш,
Сватуви да станим!
Чи й аз дету имам
Дур девят дѣщѣри,
Я, пѣк ти куту имаш
Дур, холам, девят сина!
Куби да ни станим –
Глава щѣ юдрежа...
Еню бизергеню
Синувти си събра
И на синувити дума: -
Синувѣ, ви, млади!
И кой щѣ да земи
Имини кадѣна?
Пращат – тук да устани
Бащѣната ви глава...
Усямтѣх му сина
Се надолу гледат,
Диветѣя му син –
Той нагорѣ гледа.
Хем нагорѣ гледа,
Хем са пудхилнува:
Чи ку щѣ да зема
Имини кадѣна –
Сал щѣ да утѣрва
Бащѣната глава...
Сватбата дигнали –
За булка утишле,
Чи тя ги пусрешна
Имини кадѣна
И ги надарила
На всеки ни брата,
На всеки ни свата
Ду хранѣни хата.
Стуѣн гудѣника –

Два храняни хата
И двата наючия
Булка да си утземат.
Назат са върнали,
Чи са пуварели
Из гура зилена.
Кумъ му са убади:
Младу младуженчи!
Нямаши ли за теб
Българка да земиш?
Я, най ти си зимаш
Имини кадъна?
Пустата кадъна
Български знаяла
И на кум са убади:
Сватба пувъспрети
Писмо да напиша!
Назад да испруйодя
Чи аз си забрах
Хубуу тънку дари!
Тя ни написала
За тънкуту дари,
Я най написала
За вѳйска гуляма...
Сватба да пристигнат
И сватба да пусикът...
Кату са задала
Гулямата вѳйска –
Младу младуженчи
Ут кучия скочи,
Ютзе тънка сабя,
Вѳйската пусрешна
И вѳйската пусечи...
Кату си устана
Имини кадъна –
Хем я режаши,
Хем я питаши:
Да знайш, кадъно,
Да знайш и да помниш!
Българин да зимаш,
Българска сватба да сичеш!

СНОЩИ И ЯНА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с. Викторовка, Кантемирски район

Снощи и Яна
Ют Балкан сляла,
Снощи и Яна
Ют Балкан сляла,
Ют Балкан сляла,
И ф селу фляла,
И ф селу фляла,
Байрак развила.

Байрак развила,
Турчан й убила...
Байрак развила,
Турчан й убила...
Чи гу и скрила,
И в чичуви си.
В зимни зимници,
В летни плевници.

Три пътя Яна
На суд караха,
Три пътя Яна
На суд караха,
Три пътя Яна
Ина дума дума:
Три пътя Яна
Ина дума дума:

Юнак съм била,
Чи съм гу убила,
Юнак съм била,
Чи съм гу убила,
Хитра съм била
Чи съм гу й скрила!
Хитра съм била
Чи съм гу й скрила!

СЛУШАЙ КАК ШУМЯТ БУКИТЕ

София Шишкова 19.12-1938 – 13.12.2022
С.Викторовка, Кантемирски район

Слушай, как шумят буките, буките,
Слушай, как шумят буките, буките,
Слушай как шумят буките:
Плачат за вайводата, капетано...
Слушай как шумят буките:
Плачат за вайводата, капетано...

Другари, верни другари, другари,
Другари, верни другари, другари!
Куга ут бой ке хойдете, -
Со кони да не тропате, ама тропате
Куга ут бой ке хойдете, -
Со пушки да не фърлате, ама фърлате.

Да не ви чуе майка ми, старата,
Да не ви чуе майка ми, старата,
Да не ви чуе майка ми,
Ке да праша за мене, ама за мене:
Да не ви чуе майка ми,
Ке да праша за мене, ама за мене:

Каде е син ми Костадин, Костадин?
Каде е син ми Костадин, Костадин?
Каде е син ми Костадин?
Костадин вайводата, капетано?
Каде е син ми Костадин?
Костадин вайводата, капетано?

Син ти са й, бабо, оженал, оженал,
Син ти са й, бабо, оженал, оженал,
Син ти са й, бабо, оженал...
За една македонка... поробена,
Син ти са й, бабо, оженал...
За една македонка... поробена...

СТАР БЯЛ ДЯДУ

Заню Шишков 22.04.1929 – 26.08.1996,
с.Викторовка, Кантемирски район

Стар бял дяду, стар бял дяду
С кавал свиря с кавал свиря
Горя на, горя на
Планината, планината
Стадугу му й, стадугу му й
Кротку пасе, кротку пасе
Стар бял дяду, стар бял дяду
Тъжна пясна пее, тъжна пясна пее:

Я, утдай, Донки мо, тамбурата, -
Да засвиря, Донки мо, да запея,
Да засвиря, Донки мо, да запея,
Стару й младу, Донки мо
Стару й младу, Донки мо,
Да разсмея, да разсмея

Де е Левски? Де е Левски?
Де е Ботев? Де е Ботев?
Де са старите, де са старите
Вайводи? Вайводи?
Де е Стефан, де е Стефан
Караджата? Караджата?
Де е Даймян, де е Даймян
Груята? Груята?

Я, утдай Донки мо, тамбурата, -
Да засвиря, Донки мо, да запея,
Да засвиря, Донки мо, да запея,
Стару й младу, Донки мо,
Стару й младу, Донки мо,
Да разсмея, да разсмея

12.БАБИНДЕНСКИ ФОЛКЛОР

БАБА ЮРДАНЦА И ПРЯСНАТА РИБА

Мария Атанасова 23.03.1939 – 08.01.201,
с.Викторовка, Кантемирски район

Прясна са риба прудава,
Прясна са риба прудава.
Баба Юрданца изляла,
Баба Юрданца изляла.
Прясна си риба купяла,
Прясна си риба купяла,
Чи я туряла да юри,
Чи я туряла да юри.
Чи тя я тури да юри,
Чи тя я тури да юри.
Чи къкту риба юреша,
Чи къкту риба юреша,
Дядуту баба гълъчеша,
Дядуту баба гълъчеша.
Чи къкту риба пудскача,
Чи къкту риба пудскача,
Дядуту баба закача,
Дядуту баба закача.

БАБА ЯРДАНКА

Жера Пейкова (10.01.1922-24.01.1999),
Пена Тануркова (14.02.1924 – 17.02.2004),
Мария Атанасова (23.03.1939 – 08.01.2013),
с.Викторовка, Кантемирски район

Прясне са риба прудава,
Прясна са риба прудава.
Никуй си риба ни купи,
Никуй си риба ни купи.
Баба Ярданка й купяла,
Баба Ярданка й купяла...
Дурдету риба й уряла,
Баба Ярданка й умряла...
Дяду за баба плачаши,
Дяду за баба плачаши:
Бабу, мо, бабо, Ярданке!
Кой ша ти иде рибата?
Кой ша ти носи роклята?
Кой ша ти носи роклята?
Роклята й ощи фартата?

ЯНКА ХУБАВИЧКА

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999

С.Викторовка, Кантемирски район

Янка-хубавичка
Бяла крѣчмаричка –
Тя вину прудава
На вяра ни дава.
Ют де са й ютзелу
Ино стару дяду,
Ино стару дяду
С ина бяла брада...
Той кату я видя
И на Янка дума:
Янке-хубавичке
Бяло крѣчмаричке!
Я, утдай ми, Енке,
Й ина йока вину!
Тя му ютгуваря:
Я, бре, дяду, дяду,
Дяду-бялубраду!
Чи ти нямаш пари,
С како да гу платиш...
Ут де ша ми земиш
Пари да гу платиш?
- Дай ми, Енке, дай ми!
Дяду ша гу плати!
И тя му й ютдала
Йина йока вину.
Той кату надигна
Хич ни си пучина...
- Дай ми, Енке, дай ми
Втора йока вину!
Той, кату надигна
Й на Янка надмигна:
- Дай ми, Енке, дай ми
Тойту бялу лица
Дяду да гу динка,
Дяду да гу цунка...
- Я. Бре, дядо, дядо,
Дяду-бялубраду!
Й аз ни ми са дава
На стари дядушки...
Й аз най-ми са дава
На млади юнаци,
На млади юнаци
С гулеми мустаци...

13.ЛАЗАРСКИ РЕПЕРТОАР

от с.Викторовка и с.Тараклия, Кантемирски район

ЗАСПАЛУ МИ Й ДЕТЯНЦИ

Пела Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),

Мария Шишкова (1900 -16.08.1964)

с.Викторовка, Кантемирски р-н)

Заспалу ми й детянци
Пуд бял-чарвен грандафял,
Пуд бял-чарвен грандафял,
Пуд морува люляка.
Майка му гу люляши,
Тейку му гу будяши:
Ставай, ставай, детенце,
Да пугледаш Лазара!
Кък и Лазар приминен,
Приминен и нариден!
Ни е Лазар ката ден,
Най и виднъж в гудина,
Кату ружа в градина,
Кату желта куприна!

ЗАСПАЛА Й СВИТА НИДЕЛЯ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),

с.Викторовка, Кантемирски район.

Заспала й свита Ниделя
Свити Петруву куляну.
Свити я Петър будяши:
Я, стани, свита Нидельо!
Рая са Божи юттори...
Синкити души юфлели,
Саде три души устанали.
Първата й душа-грешница,
На свикърва си измахнала,
Измахнала и ни я ударяла.
Чи и рацети изгурели,
Рацети ду раминети...
Втората душа й най-грешна –
На кумъ си пъть минала,
Чи и краката изгурели,
Краката ду кульнети...
Третята й душа най-грешна:

Ут сърце рожба нямала,
И люцку ни е гледала...
Идин си кръщельник имала,
И негу ни гу й ублякла,
Калцунки ни му й ютдала,
Калцунки й ощи поювчи...

ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА НАЙ-МАЛКОТО МОМИЧЕНЦЕ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски р-н

Мари, моме, манинка!
Ощи ли си манинка?
Ощи ли си манинка?
Грамни бели бакъри,
Грамни бели бакъри, -
Та, на юзур за юда!
Та, на юзур, за юда!
На юзура й два лаха,
На юзура й два лаха:
Двата лашки хуртуват,
Двата лашки хуртуват,
Ярбанашки гуйорят,
Ярбанашки гуйорят:
Манинка ни й мумата,
Манинка ни й мумата,
Гулеми й са гримнити!
Гулеми й са гримнити,
Тънки й са гайтанити,
Тънки й са гайтанити!
- Пухчук, пухчук, гримнички,
- Пухчук, пухчук, гримничкм,
Пуска същум гайтанчи,
Пуска същум гайтанчи.
Нейнуту ими како и?
Нейнуту ими й Катюша!
На здрай, тебя, булюльо!
На здрай, тебя, байнульо!
На здрай, тебя, Катюша!

ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА МОМА
Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Мела й мума дориту
Сас три кръка бусиляк.
Чула й мума свирката,
Фърляла си й митлата
И на майка си дума:
-На, ти, мамо, митлата
И на тета лупата!
Пак аз шейда в гурата
При Ивана-чубана!
Да гу вида, ко праи?
С каква свирка той свири?
Дървяна, ли й жилизна?
Купяна ли, й праяна?
Дафинува ли, й, мамо?
Маслянува ли, й, тете?
На здрай, тебя, булюльо,
На здрай, тебя, байнульо,
На здрай, тебя, Надюльо!

ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА ЕРГЕН
Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Тука ни си дудохми
Фаф Сашуви дурови!
Тука Сашу гу няма,
Той утиди в гурица!
Да си улуи лuviца, -
Ни си улуи лuviца, -
Най си улуи мумица!
Заведи я мами си
И на майка си дума:
На ти, мамо, ютмяна,
Ютмяната й ут меня
Ут тежки бели бакъри,
Ут дълбоки стануви,
Ут шароки нощуви!
Негувту ими како и?
Негувту ими и Сашу!
На здрай, тебя, булюльо!
На здрай, тебя, байнульо!
На здрай, тебя, Сашульо!

ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА НАЙ-МАЛКИЯТ СИН

Жера Пейкова (10.01.1924 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Мари, бульо, хубава!
Имаш мунче хубаву!
Примини гу й нарди гу
Въз чарвену й зилену!
Ни гу пускай за уда, -
Там има муми проклети,
Проклети й пруваляни...
Ша му бръкнат в джобчиту,
Ша му извадят абалка!
На абалка й паричка.
На паричката й исписану
Негувту ими како и?
Негувту ими и Ваню!
На здрай, тебя, булюльо,
На здрай, тебя, байнульо!
На здрай, тебя, Ванюльо!

ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА СЕМЕЙСТВО БЕЗ ДЕЦА

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Мари, бульо, хубава!
Чернаока невяста!
Милу ли ти й за Лазар?
- Меня милу, – не твърдя.
На майка ми й дваш милу,
Чи ма млада южени,
И по-млада зачерни.
Млад и зетя приведян
Да и гради двурови
С чимшерюви кулови,
Бусилкуви прътища.
На злрай, тебя, булюльо,
На здрай, тебя, байнуле!

ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА СТАРО СЕМЕЙСТВО

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),

с.Викторовка, Кантемирски район

Сиви бели гълъби!
Кадя сти ми лятали?
Лятали, сним, лятали
Към царюви двурови.
Како праи царица? -
Царюм риза шияши.
Шепчица му низаши.
На здрай, тебя, булюльо,
Наздрав, тебя, байнульо!

МЛАДИ ЗЛАТАРИ

с.Тараклия, Кантемирски район

Пяла: Тодорова Анна Давидовна (10.04.1934 – 29.06.2012)

В селу додоха
Млади златари,
Хем куюмжии.
Кой тичом тича,
Кой виком вика:
Стойти, пустойти,
Млади златари!
Ви да ми излейти
Златните гримни!
Ни си имами
Мума за сгода,
Ярген за сгледа!

ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА ЕРГЕН.

Пяла Анна Тодорова (10.04.1934 – 29.06.2012),

с.Тараклия, Кантемирски район

Денкульо, един на мама,
Ни юри черни угъри,
Ни пръскай жълта пчиничка,
Чи няма кой да я убира...
Майка ти стара, ни можи,
Систра ти малка й глупува.
Денку на мама думаши:
- Мълчи, мамо, ни гълчи!
Дур де пчиничка изникни,
Денку жъ съ, мамо, сгоди!
Дур де пчиничка узреи,
Денку жъ съ, мамо, винчеи –
Двамата жъ я уберем!

ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА ЕРГЕН ЗА ЖЕНЕНИ

Информатори: Мария Ивершин (02.05.1927 – 28.07.2017),
Елена Ивершин (25.12.1927 – 16.01.2021),
Анна Тодорова (10.04.1934 – 29.06.2012), Стефана Тодорова (06.08.1931 – 16.10.2018),
Мелана Занфирова (10.06.1915 – 09.06 1994),
Калина Гарановская (27.09.1924 21.02.2005), с.Тараклия, Кантемирски район

Георги мами дума:
Южини ма й, мамо!
Южини ма й, мамо!
Задуми ма й, мамо!
Да ми земиш, мамо,
Ют горньтъ й мьйлъ!
Ют горньтъ мьйлъ
Бялалика Йленка!
Бялалика Йленка
Чернайока дивойка!
Куту ми а фалат-
Сърцету ми палат.
Куту ми а курът-
Сърцету ми гурът...
Мама Георги дума: -
Стой, пучакай, синко,
Дур де Лазар доди-
Мумити жъ тръгнат
На Лазър да одът.
И у нази жъ дойдът.
Мама жъ ги изглява:
Куя й есен гласец?
Куя кроткум тропа?
Куя й рамну поли?
Бялалика Йленка,
Чернайока дивойка –
Тя най-есен гласец,
Тя най-кроткум тропа,
Тя най-рамну поли!

ЯНО, МОМЕ, ЯНО!

(Лазарска)

Мария Ивершин (02.05.1927 – 28.07.2017),
Елена Ивершин (25.12.1927 – 16.01.2021),
Анна Тодорова (10.04 1934 – 29.06.2012),
Стефана Тодорова (06.08.1931 – 16.10.2018)
с.Тараклия, Кантемирски район

Яна Змейну дума:
Яно., моме, Яно!
- Пусни меня, Змейно!
Яно, моме, Яно!
На Лазър да одъ
Яно, моме, Яно!
Лазъръ да вода,
Яно, моме, Яно!
Яна Змейну ни слушь,
Яно, моме. Яно!
На Лазър удилъ,
Яно, моме, Яно!
Лазъръ вудилъ,
Яно, моме. Яно!
Кви съ бури издигнъа,
Яно. моме, Яно!
Бури и витрушки,
Яно.моме. Яно!
Чи съ Яна издигнъ,
Яно, моме, Яно!
Ду синюту нибе.
Яно, моме. Яно!
Кусътъ й съ витрей
Яно. моме. Яно!
Къту две витрушки!
Яно, моме, Яно!
Гласъ и съ чувъ
Яно, моме, Яно!
Къту два звънеца.
Яно, моме, Яно!
Ючити й свитлеят
Яно, моме, Яно!
Къту звизди в нибе.
Яно, моме, Яно!

МАНИНКА НИ Й МУМАТА

от баба Милана Занфирова (10.06.1915 - 09.06.1994),
с.Тараклия, Кантемирски район

Манинка ни й мумата,
Ни я гледай, чи й малка,
Ни я гледай, чи й малка!
Стани рану в ниделя.
Стани рану в ниделя,
Дръпни бели бакъри!
Дръпни бели бакъри,
Чи - на юзур, за юда!
Чи - на юзур за юда!
Там завари Драгана
Дур три юра играят.
Първуту юро – се муми,
Първуту юро – се муми,
Вторуту юро – се мумци.
Драгана са пучуди:
Аде да са юлуви?
И са фана Драгана
Ду Илия-гидия!
Ду Илия-гидия!
Илий скача-пудскача
Илий скача-пудскача
И си Драгана закача...

ЗЛАТКА ПЛАТНО БЕЛИ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999)
с.Викторовка, Кантемирски район

Златка платно бели,
За ден, за Лазара,
За ден, за Лазара!
На Лазарски петък,
На Лазарски петък!
Змейну пу край ходи,
Змейну пу край ходи
И на Златка дума:
Златкиле, любиле!
Хай да ми пристаниш!
Хай, да ми пристаниш!
Златка Змейну дума,

Златка Змейну дума:
Змейнуле, любиле,
Чакай, ма пучакай, Змейно,
Чакай, ма пучакай!
Ду ден, ду Виликден,
Ду ден, ду Виликден!
Кума съм станала,
Кума съм станала
На малкити муми,
На малкити муми!
Със русити куси,
Със белити муми.

МАРИ, БУЛЪО, ЮБАВА!

Информатори: Мария Ивершин, Елена Ивершин,
с.Тараклия, Кантемирски район

Мари, бульо, юбава!
Имаш дите юбаву!
Примини гу й нариди,
Чи гу й навън извиди!
Да гу изпратим с облака
Да пупита Госпуда:
Скору ли дъж жъ вали?
Али скору й валялу?
Да си сеим киткити,
Киткити й бусиляка!

14.ОВЧАРСКИ ПЕСНИ

ГАНКИЛЕ, ПУДЛУДАНКИЛЕ

Пяла Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Ганкиле, пудлуданкиле!
Пудлиди гура зилена!
Пудлиди гура зилена,
Пудлиди трива зилена
И пу политу й тривата...
И меня, Ганке, сас фцети,
Сас фцети, сас клету сърце...
Пролят са испрулитява,
Есен са заисинява...
Ша тръгнат, Ганке, сгледници,
Сгледници и сватомници...
Най-напретъ фаф вас ша додат,
Ша додат, да ти сватуват.
Сакъм, да ни са придадеш,
Здрава са болна пристури.
Здрава си глава приваржи,
Скъпа си манжа пуискай:
Ут фтичка мляку кисялу,
Ут ластувичка крильцету...
Ут пьстър сукол сърцету
И тригудишна абалка,
Дету са й притъркаляла
Из яргенските джубови
За фчерските пътища,
За фчерските пътички...

ПАСАЛ СТУЯН ГУВЕДА

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

Пасал ми й Стуян гуведа
Край селу, край харманити.
Ужиння Стуян за юда, -
Чуди са Стуян, май са –
Де дъйди уда да пие?
Чи му са й ума наюми:
На муминскуту кладянчи,
Дету са сбират мумити,
Мумити й яргенити.
И там си завари, завари.
Буля си, буля-братувца
И на буля си дума:
Бульо ма, бульо-братувце!
Защо ми й мъгла на учити?
Дали й мама юмряла,
Или й брат ми зле болян?
Буля драгинку думаши:
Я бре, драгинко, Стуене!
Ку беши мама умряла,
За курбанъ щяхми да додим.
Ку беши брат ти зле болян,
Хаберъ щяхми ти изпруодим.
Тя ни е мама умряла
Не брат ти зля болян.
Най ти са й любви сгудилу,
Сгудилу и пръстян минулу...

15. СВАТЪАРСКИ РЕПЕРТОАР

ЯНА ДОРИ МИТЕ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
с. Викторовка, Кантемипски район

Яна дори мите,
Дори кату поли!
Дори кату поли
С китка ран бксиляк,
С митла чимшерюва.
Се надолу гледа,
Долу и нагоря,
Долу и нагоря.
Мама Ени дума: -
Яно, дъще, Яно!
Кату дори митеш,
Дори кату поли –
Що надолу гледаш,
Долу и нагоря?
Яна мами дума: -
Мамо, мило мамо!
Утдолу сватба иди!
Петъ тъпана бият,
Девят каларнета!
Аде ли ша иди?
Мама Ени дума:
Яно, дъще, Яно!
И у нази ша додат
Тебя да та земат!
Мама ша ги пита:
С го са ели, пили,
С го са ели й пили,
С го са кавгалили?
Ут го са нишан зели?
Ут го са нишан зели,
На куго гу дали?

СВАТУВАНЕ

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999
с.Викторовка, Кантемирски район

Байну за Рада изпруйоди.
Три пътя пу трима мина.
Три пътя с желта бъклица.
Радян тейну ни я дава,
Чи няма с како да искара
Гудежа й ощи сватбата.
Рада на тейну думаша:
Тейнуле, ти, стар бащица!
Туй ли да та науча,
Чи прудай коня и ола,
Ша има с како да искараш
Гудежа й ощи сватбата!

МАМА Й ПИТА И МЕСЯЛА

Жера Пейкова 10.01.1922- 24.01.1999
С.Викторовка, Кантемирски район

Мама и пита и месяла
Янкульо, любе, Янкульо!
И кукошка и заклала
Янкульо, любе, Янкульо!

И кукошка и заклала
Янкульо, любе, Янкульо!
В кренделя вину и наляла
Янкульо, любе, Янкульо!

В кренделя вину и наляла
Янкульо, любе, Янкульо!
Меня за теб изпруйоди
Янкульо, любе, Янкульо!

Меня за теб изпруйоди
Янкульо, любе, Янкульо!
Да додиш, Янкульо, ю дума
Янкульо, любе, Янкульо!

Да додиш, Янкульо, ю дума
Янкульо, любе, Янкульо!
Да йдем, Янкульо, й да пием
Янкульо, любе, Янкульо!

Да йдем, Янкульо, й да пием
Янкульо, любе, Янкульо!
И двама да са веселим!
Янкульо, любе, Янкульо!

ОБРЕДНО СЪБИРАНЕ НА ДРЕХИТЕ

Бакаржи Александра Васильевна (04.12.1943 – 22.04.1994),
с. Плопи, Кантемирски район

Сбирай си, булка, дрехити!
Сбирай ги, Енке, сгъвай ги!
Сгъвай ги, булка, давай ги!
Чи щи далеку да утиваш,
Приз девят сяла, в дисетю!
Приз девят гури зилени,
Приз девят уди студени...

ОБРЕДНО ПРЕБУЛВАНЕ НА БУЛКАТА.

Информатор: Бакаржи Александра Васильевна (04.12.1943 – 22.04.1994),
с.Плопи, Кантемирски район

Слънчувичке! Ти, миличко!
Ти, миличко, ти, клетичко!
Изгрей сутря, сутра рану!
И в Яняну рамну дори!
Зам да знаи, тя, Енчица
Кък са дили чеду ут майка!
Чеду ут майка, ощи ут баща...
Кък са дили систра ут братя,
Систра ут братя, ощи ют сестри...

ОБРЕДНО ИЗВЕЖДАНЕ НА БУЛКАТА ОТ КЪЩИ.

Бакаржи Александра Васильевна 04.12.1943 – 22.04.1994,
с.Плопи, Кантемирски район

Находи ли са, Янульо?
Наноси ли са, Янульо?
На тойта гяржик примяна,
Гяржик примяна и хубус?
Кък ще да траиш, Янульо!
За тойта мила майчица!

ИЗЛИЗАНЕ ОТ БАЩИННИЯТ ДОМ.

Бакаржи Александра Васильевна 04.12.1943 – 22.04.1994,
с Плопи, Кантемирски район

Кък ще да траиш, Енкимо!
За тойту дори хубаву
За вашу селу хубавту,
За тойта майка старата,
За тоя баща милия,
За тойти братя и сестри!
Ша траиш, Енке, ша траиш
Къкту са й траялу й траялу...
Сухуту дърво за листо,
Шароку поли за трива,
Дълбоку доли за юда...

СВАТБЕНИ ТРАДИЦИИ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999),
Пена Тануркова (14.02.1924 -17.02.2004),
Мария Шишкова (1900 -16.08.1964),
с.Викторовка, Кантемирски район

В събота, преди сватбата, сутринта в домовете на младоженците се изпълнява ритуално «опяване на питката».

Баба – Мария Шишкова (1900 – 16.08.1964 с дъщерите си:
Мама – Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.02.1999),
Леля - Пена Тануркова (14.02.1924 – 17.02.2004)

Мама й пита месяла, Янкульо, любе, Янкульо!
И кукошка й заклала, Янкульо, любе, Янкульо!
В кошни грозди набрала, Янкульо, любе, Янкульо!
В кренделя вину й наляла, Янкульо, любе, Янкульо!
Меня за тебя испруйоди, Янкульо, любе, Янкульо!
Да додиш, Янкульо, ю в дума, Янкульо, любе,
Янкульо!
Да йдем, Янкульо, й да пием, Янкульо, любе, Янкульо!
Й да са двама веселим, Янкульо, любе, Янкульо!

МАМО, ДРАГА МАМО!

От баба, мама и леля Мария Шишкова 1900 – 16.08.1964,

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999

Пена Тануркова 14.02.1924 – 17.02.2004

Мамо, драга мамо!
Люби ми са жени,
Люби, та ни знайну...
Любиту низнайну,
Любиту низнайну...
Я куету й знайну,
Куету и знайну, -
То приз плить гледа,
Дремни сълзи рони...
Дету сълза капни,
Дету сълза капни, -
Зимята са пука,
Ран бусиляк никни,
Ран бусиляк никни...
Чи кой гу бяреши?
Чи кой гу бяреши?
Булката гу бяре,
Булката гу бяре!
Куя им булката?
Ирина ям булката!
Кой им гудяника?
Сашу й гудяника!
Дур три китки вият,
Вият и наричат!
Първата и китка,
Чи тя на куго и?
Тя и на девяра! (в къщата на гудяника)
Толю и девяра!
Тя й на момянката! (в къщата на булката)
Галя й момянката!

СВАТЪАРСКИ ЕПОС

Жера Пейкова 10.01.1922 – 24.01.1999,
с.Викторовка Кантемирски район

Пусгудилса й Милуч,
Милуч гудяника
За булка ют далеч.
Мама му прудума:
Милуч гудянико,
Калесай, го калеса?
Я сат ни калесай
Сестрянти синуви... -
Те - са винупийци,
И са кавгалийци...
Чи те ша са упият,
Сватба щци развалет...
Милуч гудяника
Калеса, го калеса,
Я сат ни калеса
Сестрянти й синуви...
Те са събрали
Холам, девят братя
Й на майка си думат:
Мамо, мило, мамо,
Що ни на калеса
Тоз нашия уйчу?
Я, си, хайди, хайди
Да си изпруйодим
Най-малкуту братчи
Сватба да си види!
Груйчу- младу юначи
На майка си дума:
Дай ми, мамо, дай ми
Най-малката шуба,
Дету й напраяна
Ут девят мечи кожи!
Дай ми, мамо, дай ми
Най-малкуту посчи,
Дету й напраяну
Ут три вълчи кожи!
Той у гура расти,
Той, куга пурасти
Никуй ни гу знаи
И ни гу пузнава...

Ут старни Груйчу вари,
Ут далеч сватба гледа.
Кату приближиха
Котлянскуту селу,
Пустити Котлянци,
Те са наридили
И са натъкмили
Дур три куля чииз.
И на Милуч думат:
Милуч, гудянико!
Аку имаш юнак,
Юнак да прискочи
Дур три куля чииз,
Булка ша ти дадем!
Й аку нямаш юнак,
Без булка ша са върниш!
Груйчу- младу юначи,
То при Милуч утюва
И на Милуч дума:
Чи ша ли да бива
Яз да ти прискоча,
Яз да ти прискоча
Дур три куля чеиз?
Милуч гудяника
Той на Груйчу дума:
Къше да ни бива,
Кату си юначи!
Той си, Груйчу скочи,
Чак прискочи Груйчу
Дур три куля чеиз!
Пустити Котлянци,
Те са наридили
И са натъкмили.
И те са му налели
Дур три мери вину!
И на Милуч думат:
Я, ку имаш юнак
Винуту да изпие,
Булка ша ти дадем!
Я, ку нямаш юнак,
Биз булка ш-са върниш!
Груйчу, младу юначи,
Той на Милуч дума:
Чи ша ли да бюва
И аз да ти изпия

Дур три мери вину?
Милуч гудяника,
Той на Груйчу дума:
Къше да ни бива,
Кату си юначи!
Пустити Котлянци
Те са наридили
И са натъкмили:
Три булки дувели
И трити инолики.
Ина да извика
И трити са убръщат!
Той да си пузнаи
Куя му й булката!
Груйчу – младу юначи,
Той на Милуч дума:
Чи ша ли да бива
Чи аз да ти пузная,
Куя й тойта булка?
Милуч гудяника
Той на Груйчу дума:
Къше да ни бива,
Кату си юначи!
Груйчу, младу юначи,
Той при дивойки утиди
И на дивойки дума:
Бре, чи куяту й булка –
При уйчу да утиди!
Ку би да ни утиди
Глава и ша утрежа!
Куяту и булка,
Тя при уйчу му утиди!

16. ЖАНЪР «НА ТРАПЕЗА»

КАЛИНО РАДО!

Калино Радо, мумичи младу,
Калино Радо, мумичи младу,
Драгу ми беши и у вас да дода,
Драгу ми беши и у вас да дода!

И у вас да дода, в двори да влезе,
И у вас да дода, в двори да влезе,
В двори да влезе, ют кон да слезе,
В двори да влезе, ют кон да слезе.

Ют кон да слезе, в къщи да влезе,
Ют кон да слезе, в къщи да влезе,
В къщи да влезе, на стол да сenna,
В къщи да влезе, на стол да сenna.

На стол да сenna, вину да пия,
На стол да сenna, вину да пия,
Вину да пия, вину й ракия,
Вину да пия, вину й ракия.

Вину й ракия, ут сребърна чеша,
Вину й ракия, ут сребърна чеша,
На чеша има, бяла пяница,
На чеша има, бяла пяница.

На пяна кацна, сиву гълъбчи,
На пяна кацна, сиву гълъбчи,
Гълъбчи гуга: гу-гу-гу-гу-гу,
Гълъбчи гуга: гу-гу-гу-гу-гу!

Гу-гу-гу-гу-гу,- натучети другу,
Гу-гу-гу-гу-гу, - натучети другу!
Натучети другу, другу по – студену,
Другу по – студену, и по – чарвену!

ИМАТИ ЛИ

Имати ли, бе, бялу вину?
Имати ли, бе, бялу вину?
Бялу вину, бялу вину, бялу вину,
Дайти гу на нас!
Бялу вину, бялу вину, бялу вину,
Дайти гу на нас!

Имати ли, бе, върла ракия?
Имати ли, бе, върла ракия?
Върла ракия, върла ракия,
Върла ракия,
Дайти я на нас!
Върла ракия, върла ракия,
Върла ракия,
Дайти я на нас!

Имати ли, бе, млади булки?
Имати ли, бе, млади булки?
Млади булки, млади булки,
Млади булки,
Дайти ги на нас!
Млади булки, млади булки,
Млади булки,
Дайти ги на нас!

Имати ли, бе, стари баби?
Имати ли, бе, стари баби?
Стари баби, стари баби, стари баби,
Дръжти ги на вас!
Стари баби, стари баби, стари баби,
Дръжти ги на вас!

17.ЛЕГЕНДИ

ГОВЕЕНОТО НА МЛАДА БУЛКА

ЛЕГЕНДА ЗА ЛЯСТОВИЧКАТА.

Жера Пейкова (10.01.1922 – 24.01.1999), с.Викторовка, Кантемирски район.

Чи спуснал Госпудь два люлки,
Два люлки, два спулулюлки
Срид селу и срид мигданя
Да са люлеят мумити,
Мумити и яргенити.
Цялу са селу извървиха,
Извървиха да са люлеят.
Ярданка мума хубава,
Кату са в люлка качила,
Чи издигнал Госпудь два люлки,
Два люлки, два спулулюлки...
Ярданината майчица,
Тя на Ярданка заръча:
Ярдано, дъще мамяна!
Аку та зимат за слуга, -
Хубаву да ям слугуваш!..
Аку та зимат за снаха, -
Хубаву да ям снахуваш!.. -
Хубаву хатър да гледаш,
Кугату прошка ти дадът, -
Тугава да ям прудумаш!
Ярданка мума хубава
Девят ми цели мехица
Ни дума и ни прухуртува.
На дисетия и мехиц
Къкту в камината стувяла,
Стуви Ярданка и готви,
Гудяник ду нея сидеши,
Чи тя са, Ярданка юбади,
Юбади, та прухуртува...

Кату Ярданка извика,
И са нагоря издигна...
И той я за рокля улуви,
И тя са й рокля раздрала...
Ярданка на ластувичка станала...

Ут тугаз насам, ластувичката има раздилен куйрук – упашка. Туй и нейната раздраната рокля. Кугату са запруляти и са стопли времиту, ластувичката иди при нас, кацни и си пей нейната песня – пита жинити: - «Изтъкахти ли, изпредахти ли? Дайти ножниците да удрожим изтъкануту платно!»

Млъкни за малку, са услушва, и си режи нейнута платно... Кугату гу режи, то са чува: «Скръц – скръц!»

Нека да са научим да са услушвами и ни към ластувичката сега, кугату вечик и пузнавами песнята. Можи пък тя ша на научи за нещучу?

Како ли платно ша изтъчем и ни?

ЗАЛОЖАЛА СА Й МАРИНКА

Саша Бакаржи, (04.12.1943 - 22.04.1994)

с.Плопи, Родена в с.Викторовка,

Кантемирски район

Заложала са й Маринка
Сас турци, сас друга вяра
За девят върви алтъни
Да си мурету приплува.
Мама Маринки думаши:
Маринке, дъщо на мама!
Леку са носят алтъни,
Тежку са плави мурету!
Маринка мама ни слуша,
Тя са с турцити са зела.
Сас турци, сас друга вяра
Ду мурету стигнали.
Разфърга гярджик примяна,
Ублечи дрехи – припярки
И са в мурету фърляла...

Плавала, колку й плавала, -
Три дена и три нощи,
И са назатъ юбърнала: –
Назатъ са края ни вижда...
И пак напретъ си тръгнала...
Плавала, колку й плавала-
Ощи три дена и три нощи, -
Напретъ са края ни вижда...
Й назатъ са края ни вижда...
Тя са на Бога пумоли:
Божниле, Боже, миличак!
Руса ми куса са закача
За йно дърво дафина...
И пак напретъ заплавала...

Плавала, колку й плавала, -
Три дена и три вечара...
На края – бели бългаки,
Те си платно беляха.
Маринка на тях викаши:
Пудайти ми края платноту,
По-скору на края да изляза!
Чули я бели българки,
Платноту края и дадаха.
Турцити на края чакаха,
Турцити алтъни и даваха,
Девет върви алтъни.
Маринка им утгуваря:
Тежку му й Боже, й гурко му!
Койту майка си ни слуша:
Леку са алтъни носят,
Тежку са плава мурету...
И са Маринка ут душа раздели...

УРИСНИЦИТЕ

Корен Наташа, с. Плопи, Кантемирски район.

Донка болна лижи
Донината майка,
Тя на Донка гледа
И за Донка пита:
Даруви прудавам,
Цяри да купувам,
Цяри да купувам,
Донка да ликувам!
Донка дума: - Мамо!
Мамо, мило, мамо!
И аз ши кажа, мамо,
Къв съм сън сънила...
Чи дур три урисници,
Те ма й урисали
Те ма й урисали
И ощи записали:
Първа й урисница,
Тя ма й урисала
И ощи записала:
- Хай, да земим тва,
Мънинку дитенци,
Дурдету ни знаи
Не майка, не баща...

Втора урисница –
Тя ма й урисала,
Тя ма й урисала
И ощи записала:
Нека, да пурасни
Ду усямнайси гудини,
Туганка, жъ-я земим
Гуляма й кръсива!
Трета й урисница
Тя ма й урисала,
Тя ма й урисала
И ощи записала:
Нека да са ужени, -
Туганка жъ плачат,
Туганка жъ плачат, -
И майка, и баща,
Свекър и свикърва
И нейну първу люби...

СТЪПНА ДОБРИ

Пена Турлакова (07.11.1921 – 16.12.2002),
с.Викторовка, Кантемирски район.

Стъпна Добри, стъпна Добри
На бял мирмиръ камък,
Стъпна Добри, стъпна Добри
На бял мирмиръ камък.
Да си удари, да си удари
Сива й гургуричка!
Да си удари, да си удари
Сива й гургуричка!
Ни си удари, ни си удари
Сива й гургуричка,
Ни си удари, ни си удари
Сива гургуричка...
Най са удари, най са удари
В клетуту си сърци...
Най са удари, най са удари
В клетуту си сърци...
Викна Добри, викна Добри,
Викна, са йспрувикна:
Викна Добри, викна Добри,
Викна, са йспрувикна:
Кой де панни, кой де панни,
Там гу зарувети!

Кой де панни, кой де панни,
Там гу зарувети!
И аз де панна, яз де панна,
Там ма зарувети...
И аз де панна, яз де панна,
Там ма зарувети...
Над глава ми, над глава ми –
Черкува йсправети,
Над глава ми, над глава ми,
Черкува йсправети...
Над крака ми, над крака ми –
Чушма извидети!
Над крака ми, над крака ми-
Чушма извидети!
Над сърце ми, над сърце ми –
Лози насадети!
Над сърце ми, над сърце ми-
Лози насадети!
Койту й грешан, койту й грешан,
В черкува да флези!
Койту й грешан, койту й грешан –
В черкува й да флези!
Койту й гладян, койту й гладян-
Грозди да си хапни!
Койту й гладян, койту й гладян-
Грозди да си хапни!
Койту й жедян, койту й жедян, -
Вуда да си сръбни!
Койту й жедян, койту й жедян, -
Вуда да си сръбни!

НА ПАПУРЯ

Жера Пейкова (10.01.1922 -24.01.1999),
с.Викторовка, Кантемирски район

На папурия, на папурия
Желта пипяруда.
На папурия й, манимо!
Пуд крильце си, пуд крильце си
Писмице даржеши.
Пуд крильце, си, манимо...
Фаф писмоту, фаф писмоту
Жалну й милну пиши.
Фаф писмоту й, манимо...
Ю ф петак са й, ю ф петак са й

Денка разбуляла,
Ю ф петак са й, манимо...
И ф събута, и ф събута –
Денка й душа дала...
И ф събута й, манимо...
Над глава и, над глава и
Майка й баща плачат...
Над глава и, манимо...
Над крака и, над крака и-
Братя й сестри плачат...
Над крака и, манимо...
Над сърце и, над сърце и-
Нейну вярну люби...
Над сърце и, манимо...
На папуря, на папуря-
Желта пипяруда.
На папуря й, манимо...

ДАНЮ ПРИ ГОСПУДЯ

Жера Пейкова (10.01.1922 – 25.01.1999),

с.Викторовка, Кантемирски район.

Мама на Даню дума: -
Даньо, сино Даньо!
Стана девет годян
Ут къкту си умрял...
Що ти ни духождаш?
Даню мами дума:
Кък да дода, мамо?
Къкту язи имам
Бужа ми рабута.
На Госпудя, мамо,
Югради и аз прая.
За дувари гуждам
Муми и яргени...
Млади хора, мамо,
За гриди ги гуждам,
Я старити, мамо,
За макази гуждам.
Млади бульки, мамо,
За врати ги гуждам.
Дремни дица, мамо,
За ключельки гуждам...
Чи ни ми й стигналу
Ина ключалка, мамо,
Госпудь ма пруди

И у ф чичуви., мамо,
За чичува Иванча...
Чичу й чина плачат,
Плачат, ни гу дават...
И аз са върнах, мамо,
И на Госпудя казах.
Госпудь ма пруди
Да ютзема., мамо,
Чарвена абълка
Иванча да залъжа...
Душа да му зема...
И аз си ютзех, мамо,
Чарвена абълка...
Чи в чичуви утидах,
Иванча си залъгах
С чарвена абълка...
И тугава, мамо,
Душата му утзех...

ПРИКАЗКА. КУТУРУМБАС БЕЙ.

Запознайте се с една приказка с герои - животни, записана в Бесарабия на местен диалект.

Баба Андрейца да ви прикажи ина приказка.

Ималу ино дяду, сас ино коти и ино кучи то вардялу ина бахча сас зели. Бахчата била край риката, зам по-леку да са пулюва зелиту.

Туканак, Мечката, Прасету и Вълкъ му нагриват зелиту. Дядуту ни знай, ко да прай, ко да ям дума. Излялу вьн и им дума:

— Мунчета, ни дейти ми гриза зелиту, чи заре имам идин Кутурумбас бей. Сбрали са Мечката, Прасету и Вълкъ и си приказват: хай шейм дувечера да видим, който туй Кутурумбас бей!

Варет-варет и стигат идин вартеж, ино дърво разчиталену изпраяну ду негу, гату пуливат зелитку там пустилат слама.

Вълкът са качил на дървоту, Прасету са заровялу в сламата, Мечката ду дървоту.

Дядуту са наялу, излялу да дава на кучиту да иде. Котенциту излялу вьн и хукналу към дървоту. Прасету си умърдалу ухоту, пак Котяинциту реклу (пумислилу си), чи й мишка и гу стисналу за ухоту. Прасету са стресналу и кату изгрувицалу. Котенциту са пудплашалу и са качилу на дървоту (там, при Вълкъ).

Вълкъ кату скочал, паннал въз Мечката. Уплашали са и хукнали да бягат.

Бягали, бягали и са запрели.

Прасету: „Най-напретъ меня щеси да изде!”

Вълкъ: „Чи кату са качи на дървоту при меня, нали меня щеси да изде, аку беши да ни скоча.”

Мечката: „Кату му панна поста (шапката) вазгоря ми, аз пубягнах, да ни ма изде!”

Турлакова Надя, с. Викторовка, Кантемирско Записала Ана Пагур
Учебник «Български език и литература», 5 клас, 2005
Кирилка Демирева, Надежда Кара, Елена Рацеева, Лидия Кавръкова
Ed.- IV, iunie 2015

18.ДЕТСКИ ИГРИ.

«Рашикали» (камушки, бешици, бешки, аршици)

Каждый народ заботится о том, чтобы подрастающее поколение было нравственно и физически здоровым. Не случайно болгарский народ, как и каждый другой, проявляет особый интерес к детским играм. Старшие наблюдают за проявлением нравственных и физических качеств в процессе игры, дают им конкретные советы и рекомендации, справедливо полагая игру репетицией взрослой жизни.

Игра «Рашикали» была одной из самых распространённых игр детей и в разных сёлах называлась по-разному. Игра доступна всем и достаточно проста. Играют пятью или семью косточками от бараньих или свиных ног. «Рашикал» - это косточка от задней бараньей ноги у места её сгиба.

В настоящее время эта игра незаслуженно забывается, хотя кроме общеразвивающего значения в развитии личности, обладает многими возможностями для тренировки и коррекции большинства органов и систем организма. Игра способствует правильному формированию осанки, коррекции при нервных, психических, сердечно-сосудистых заболеваниях. При функциональных глазных заболеваниях, вызванных нарушением рефракции и спазмом аккомодации. При заболеваниях уха с нарушениями вестибулярного аппарата и др.

Игра предполагает концентрацию внимания и особое состояние тактильной чувствительности – осязание кончиками пальцев мелких предметов. Точность манипуляций достигается многократным их повторением с постепенным их усложнением в непринуждённой форме. Играют сидя на полу, поэтому рекомендуется в помещении постелить ковёр на месте игры. Очень полезно летом играть непосредственно на земле, на свежем воздухе.

Процесс игры делится на несколько этапов. Вначале одновременно подбрасывается вверх один рашикал и остальные косточки разбрасываются по полу.

Первый этап: бросая рашикал вверх, необходимо аккуратно захватить одну косточку с пола и успеть поймать подброшенный вверх падающий рашикал, таким образом надо собрать поочерёдно все 4 или 6 косточек с пола.

Второй этап: подбрасывая вверх рашикал, нужно успеть захватить не одну косточку, как в первом этапе, а сразу по 2 косточки и одновременно поймать падающий рашикал.

Важно не задеть другие косточки, которые могут находиться совсем рядом.

Третий этап: -начинается, как и первый и второй этап подбрасыванием рашикала вверх и рассыпанием по полу всех остальных косточек. За время подбрасывания вверх рашикала, нужно успеть захватить уже по три косточки, если играем с 6 косточками. Если с 4 захватываем 3 косточки, затем одну.

Последний этап: - держа все 5 или 7 косточек, подбрасывать рашикал вверх, а остальные положить на пол и успеть захватить все косточки за время падения, подброшенного вверх рашикала. Игра увлекательная и постепенно вырабатывает координацию движений, что является главным условием для перехода к последующим этапам игры.

При этом происходит тренировка остроты зрения, развивается логическое мышление, улучшется тактильная чувствительность кончиков пальцев, что имеет прямое отношение к обычному виду ручного труда : – вышивание, вязание и др. - развивается усидчивость и доброжелательное отношение к партнёру по игре, сопереживание, наблюдение и целенаправленные физические оздоровительные движения.Условия игры постепенно меняются, в зависимости от приобретенных умений и навыков аккуратного захватывания разбросанных косточек на полу.

Рис. Анатолий Пагур

«ДАЙ, БАБО, ОГЪНЧЕ!»

Интересни са българските детски залъгалки и игри. Някъде те са съхранени, а някъде са напълно забравени. В село Викторовка, Кантемирски район, бабите още добре помняха детските игри и залъгалки, учаха внуците си.

Баба Жера Пейкова, баба Дзана Яламова и баба Василя Делибалтова научли внуците си на най-разпространените детски игри.

Първата е «Дай, бабо, огънче!».

Изпълнява се от двама. Слагат се ръцете заедно, сякаш, че държиш кълбо, да се докосват само пръстите. Вторият участник на играта се докосва до най-малките пръстчета и казва: «Дай, бабо, огънче!». Първият участник отговаря: «Върви по на-горна вратичка!». Вторият участник «се качва» на «по-горната вратичка», бута следващите пръсти и всичко се повтаря. Когато стигнат до 4-ти чифт пръсти, играта става по-весела, защото «вратичката вече е отворена, и всичко се вижда».

Вторият участник отново казва «Дай, бабо, огънче!» Първият участник хитро отговаря: «Влез и си вземи!» - Тук е кулминацията на играта и възпитателния момент. Като на втория участник му трябва «огънче» и той официално има «разрешение» да влезе и да си го вземе – може да направи това – той ще влезе и ще го вземе. Но играта е насочена на етически аспект. Не е редно (етично) по-български чужд човек, който му трябва нещо от тази къща, да влиза сам и да си вземе необходимото, въпреки, че има разрешение.

От друга страна и първият участник, като стопанин на «огнището», «не е достатъчно учтив, внимателен към гостенина», защото не дава огънче сам. Тази «равнодушност» е специално наиграна, защото първият участник, стопанина знае, че чужд човек в къщи не може да влезе – кучето, което е вързано някъде до вратата, може да ухапе госта. «Знае» за това и вторият участник «гостенина», той предполага, че «стопанина» му отказва. Може да се предположи и друг вариант. Тази ситуация е наиграна до такъв предел, че двамата участника да разполагат с различни варианти на поведение.

Първият участник, «стопанина-владетеля», според правилата на играта, е възпитател. Той има огънче, значи той «си гледа работата» и е добър стопанин. Вторият участник, «гостенина» няма огънче, това може да стане и случайно, а може би, и по беспечност. За да се разбере ситуацията, първият участник, «владетеля», сега вече - възпитателя, внимателно провоцира втория участника «гостенина» да влезе и да си вземе огънчето, макар че е сигурен, че до вратата, където се намира огънчето, има още «3 врати» - още 3 чифта съединени пръстчета на ръката. Тези прегради (пречки) дават възможност на втория участник, «гостенина», или да промени формата на молбата, (ако е достатъчно възпитан).

Децата обичат да играят «Дай, бабо, огънче!» в Детски Обществен Център за Защита на Правата на Детето в район Ришкановка, град Кишинев. «Стара Поща». Педагог- организатор г-жа Маргарета Кифяк

СЦЕНАРИЙ «ДА ВЪЗРОДИМ НАЙ-ЗАБРАВЕНИТЕ ПРАЗНИЦИ!»

Дата 23.11.1993г.

Място: Кишиневски Държавен педуниверситет «Ион Крянгъ».

Водеща: - Добър ден, скъпи приятели!

На вашето «Добре дошли!» ансамбъл «Въгленче» от Кантемирски район, отговаря:

Всичките: - Добре заварили!

Водеща: - Ще се опитаме ли да изразим, какви са били най-забравените обичаи на зимните празници?

Света: - Ами кви са те?

Алина: - Кой е най-забравеният?

Водеща: - Един от най-забравените празници е ... Мишовден!

Мишо: - Моя ден?

Водеща: - Не, Мишо, твоят ден е на 21 ноември, а пък Мишовден е на 9 ноември – днес е празник на мишките!

Мишо: - На ... мишките? Е, че как да не! Имали си празник... мишките...

Водеща: - Може би затова, че празника е напълно забравен, мишките сега се чувстват по-добре от хората...

Валя: - Ами, ква им работата? Още и празник си имали...

Водеща: - Не им страшна никаква пазарна икономика, не стачкуват поради ниските заплати и стипендии... Само едно хубавичко си знаят:

Всичките: - гризът и гризът...

Алина: - Мамо, я, виж, изгризаха ми роклята...

Луминица: - На мене кълбенцето нагризаха... Как ще плета чорапи сега?

Вероника: - Книжката ми изгризаха...

Гриша: - На мен тетрадката...

Водеща: - тез мишки, само бяли правят...

Андрей: - Хай, да ги убием!

Гриша: - По-хубаву, да ги изтровим...

Водеща: - Не, не, не! С лошо работа не става! Трябва да живеем в мир и съгласие с Природата!

Няма да ги убиваме, ще им създадем условия да живеят далече от нас!

Ще им замажим очите, зам да не гледат!

И устите, зам да не гризат!

Вероника: - Аз ще мажа!

Ксения: - Ама, да не гледаш! Вързвам ти очите, за да не гледаш!

Вероника: - Няма да гледам! Само да се махнат от нас! Да си живеят далече от нас!

Света: - Дано да има файда от това мазане!

Вероника: - Със стиснати очи мажа прага с кал и мишките няма да влизат през прага!
Със стиснати очи мажа и четиритях киши на тази къща и мишките няма да идват в тази къща!

Водеца: - Нека Вероника да мажи на мишките очите, за да не гледат и устите – да не гризат. А вие уловете мишките от тук!

Децата «търсят» мишки на сцената и «намират»

Андрей: - Виж, аз улових една мишка!

Водеца: - Ква е?

Андрей: - Мъжка!

Саша: - още една мишка!

Света: - Ами твойта, ква е?

Саша: - Женска!

Валя: - Мъжка мишка – женска мишка... Трябва да ги оженим!

Водеца: - И Миша сватба да им направим! И ще се веселим, както на истинска сватба!

Всичките: - Миша сватба! Ехе-хе-хепа!

На сцената «сватбарите», дарени с пешкири през рамената. Андрей и Саша с «мишките» в ръцете

Ксения: - Хайде да ги завържим с басмичка и да ги турим в новата им къща- в кратунката!

Водеца: - Най важният подарък на младоженците – кратунка!
Да ви е добре в новата ви къща и да нямате нужда от нашата!

Андрей: - Искам да изпеем за годеника «Снощи вечер аз заминах»

Всичките пеят: «Снощи вечер аз заминах в бащини дурови»

Водеца: - Да, наистина тъй е:
Къщата, мамо, са праи,
Дари са купува,
Пък муминску сърци, мамо, -
Нийдя ни прудава

Саша: - За булката Луминица ще изпее «Станкянта»

Луминица пее.

Света: - странно поведение: Станка набрала цвете на пътника и му го подала през дуваря...

Водеца: - Такива са българските моми – срамежливи! Не са зъбят – щяло и не щяло!

Света: - На младоженците дарявам червен парцал!

Ксения: - И от мен подарък – кибрити, сърнички!

Гриша: - Една голяма тавичка ще им трябва!

Слагат червеният парцал в тавичката, го запалват и «прекъдяват» сцената от мишки.

Всичките: - Бягайте мишки, бягайте плъхове зад селото, през реката, във гората, дето петел не пее!

«Гонят» «младоженците - мишки»

Алина: - Повече от един месец се мина, от както не съм видяла нито една мишка!

Света: - Мълчи, моля ти се! Забрави ли, че не бива да им казваш името?

Соня: - Не се виждат и не се чуват! Хареса им сватбата, къщата и червеният парцал!

Водеца: - Стигнахми до Варварянден! Ще занесете медени питки на кръсницата ви, на леляните ви и на познати - за баба Шарка. Ако и скимни да дойде, нека да е сладка, медена...

Алина: - коя е тъй баба Шарка, аз не я познавам?

Водеща: - И дано да не я познаваш! На тъз баба никой не и се радва, а пък тя обича малките деца. Много ги мъчи... Ви я познавате, - сега корь тук и казват...

Алина: - Хай, Света, по-скоро да занесем медените питки, може баба Шарка ще ни замини?

Ирина: - Лельо, донесох ти медени питки от мама, зам да не се шереш!

Водеща: - Аз вече няма да се шеря, благодаря ти, Иринке! Изпращам ви и аз медяна питка! Ако дойде баба Шарка, да е сладка, медяна!

Ирина: - Благодаря ти, лельо!

Водеща: - Много здраве на майка ти! На Никулден ще ви дойда на гости пораничко, да помогна на майка ти да сготвим рибник и печен шаран.

Ирина: - Оставай жива и здрава, лельо!

(Алина и Света се прозяват)

Водеща : - Защо тъй рано се събудихте?

Алина: - Де ша спиш? Мамо, сънувах едно ергенче... ама - красиво! Не ми се спи!

Света: - И аз сънувах едно ергенче...

Водеща: - Мамините момиченца! Да, вече не сте твърде малки... От такива сънища никой не спи спокойно... Ами ви, май рано сънувате такиз неща... Други път ще приказваме за сънищата, а пък сега – донесте един кош слама!

Света: - Слама? Цял кош? Да донесем? Алина, за шо?

Водеща: - Днес е Игнашден! Се правят нови полози за кокошките да несат яйца И да лягат квачки! Който дойде днес на гости, - е полазник -трябва да «мъти», да сяда. Може и да легне малко... Тогава ще имаме много квачки!

В коша със сламата, сядат двете)

Водеща: - Сякчи и през плет не сте видяли, как хората «мътяг» на Игнашден! Сядайте по башка! Нека всяка кокошка да си има неин полוג!

Валя: - Лельо, аз не забравих, че имам хубав полез! Ти миналата година ме извика, а на Петровден ми подари едно младо петленце! И сега пак ме извика да ти «мътя»

Водеща: - Бог здраве да ти дава, чедо! Един билюк пиленца имах миналата година, защото ти е хубав полеза! Да дойдеш и догодина! На Петровден пак ще ти подаря, само че ще е едно ерченце!

Валя седи на полога, става и си отива.

На сцената момчета-коледарчета

Коледарчета: - Добър вечер! Приимате ли коледари?

Водеща: - Добър вечер, скъпи коледарчета! Добре дошли! Нашите моми оплетоха красиви краваи. На ситни плиткы! От кога ви чакаме!

Коледарчета: - Добре заварили! Ще ви изпеим коледарска песен за кръстник Иван!

Пеят «Свети Иван лози садил, Млади Божниле, Господи, Господине!»

Коледарчета: - Добре послушали!

Водеща: - Добре изпяли! Заслужавате хубави подаръци – добра дара! От кръстника – пари, от момите – вити - превити краваи с печени кокошки за либомниците си!

Алина и Света дават краваи на Андрей и Мишо.

Коледарчета: - Благодарим! Довиждане на хорото!

АВТОБИОГРАФИЯ

Родена съм в с. Викторовка, Кантемирски район в българско семейство. Родителите ми – Пейков Иван Елиферъевич (02.08.1919 – 26.11.1989г.) и Пейкова Зиновия (Жера) Родионова (10.01.1922г. – 24.01.1999) родени са в с. Кортен Чадыр-Лунгски район. В селото баща ми го наричаха – Люфтерюв Иван Пейков, по-късно: - Иван Елиферъевич Пейков. Майка ми: – Шишкув Русюв Захарюва Жера, по-късно: Пейкув Люфтерювата Иванца, или баба (леля, кака) Жера, или чина (кака, буля, баба) Иванца. Съответно и мен ме наричаха: Пейкув Люфтерюв Ивановата Анна. По-късно: – Анна Ивановна Пагур.

Сме 4 сестри: Мария, Анна, Евтия (Женя), Зина. Родителите на изгледаха и ни помогнаха да получим качествено образование в съветското време.

Тъй, като не бях нито най-голямата, нито най-малката в семейството, баба ми Мария (на мама) винаги се грижеше за мен, - живеехме редом и градините ни още не бяха заградени. Баба знаеше много интересни приказки, залъгалки и винаги пееше различни български песни. Много често при нея идавах познати и непознати жени и се съветвах по най-различни поводи. Всяка неделя при баба и дядо идвах роднините на гости. На големите празници идвах и роднините от селата Кортен, Лека, Стояновка с каруците си. Винаги пееха български народни песни и много от тях бяха «на субати» - за тежко турско робство, за хайдути и битови ситуации. Баща ми беше абониран на периодически печатни издания направо от България: - вестници: «Работническо дело», «Стършел» и списания: «Жената днес», «Дружинка». «Славейче» с притурката «Весело Славейче», «Септември», «Пламъче», «Лов и риболов», «Септемврийче». Понякога идвах много хора и при нас на гости да слушат българското радио със специално предаване за народни песни и хора. Баща ми имаше голямо радио «Родина-47» с големи батерии. Изнисаха радиото на прозореца до градинката с много цветя. Жените идваха пременени, сядаха в красивата ни градинка да слушат песни от България. След предаването, жените молиха и баба да пее български народни песни. Баба притежаваше много красив глас и много пееше, защото хората специално идваха пременени и си носеха с тях малки столченца за «да са наслушани на български песни от чина Русювца».

На 6 години тръгнах на училище в подготовителен клас, защото не знаехми руски език. Училището беше до 8 клас с по 2 паралелки и занятията се провеждаха на 2 смени. Чистачката баба Иванца Чавдар имаше едно звънко звънче и на междучасието излизаше навън да ни съобщи да отиваме «на урок». На голямото междучасие в библиотеката имаше една дълга маса и там ни давах по една чаша мляко от колхоза.

В първия клас станах «октябрюнок» и баба казваше, че е от «Антихриста», защото забранявах да лазаруваме и да ходим на църква и да си носим кръстчетата на вратъ (на шията). Баба ми ме научи да си крия кръстчето в пазвата, под дрехите и да се науча да се кръстя с езика си в устата преди да седна да ядем или в други ситуации. Вече в 4 -ти клас станах и пионерка, в 7-ми – комсомолка, но не казах на баба... След завършването на местното Викторовското общообразователно училище, завърших медицинското училище в град Кахул по специалност - акушерка. В 1969 г. работих завеждаща на фелдшерско-акушерски пункт в с.Крачун, Кантемирски район. От 1971 г. до 1977 г. работих акушерка на женската консултация в с.Баймаклия, която обслужваше 17 села: Баймаклия, Киселия, Коштангалия, Къшла, Сухат, Дойна, Бобочика, Цолика, Акуй, Еникиой, Крачун, Лингура, Тартаул, Викторовка, Чеболакчия, Флокоаса, Царанкуца.

Омъжих се в 1969 г. с Пагур Анатолий Илларионович, агроном, в момента е починал. Имам 2-ма прекрасни сина: - Александър, роден на 01.01.1970 и Анатолий, роден на 23.04.1973. Големият ми син се ожени за българка – Ирина, дъщерята на съученичката ми Соня Турлакова (Рибакова). Имат син Александър 30.12.1999 и дъщеря Екатерина 27.10.2006. Малкият ми син също има син – Иван 16.09.2008.

През 1977 г. се преселихме в с.Плопи, Кантемирски район. Работих в новооткритото общообразователно училище в длъжност – фелдшер, т.е. в училищният медпункт и възпитателка в групите за подготовка на домашните в следучебните занятия. В 1995 г. завърших филологически факултет към Кишиневски Държавен Педагогически университет «Ион Крянгъ» с дипломна работа: «Традиции на нравствено възпитание в етнопедагогиката на бесарабските българи и опит на реализацията им в практиката на съвременното училище». Периодически посещавах специални курсове със занятия за повишване на квалификацията към Софийския Държавен Университет «Св.Климент Охридски», в град Габрово и Летни Семинари за филолози в гр. Баня.

В селското общообразователно училище в с.Плопи учиха много деца от българско село Тараклия, Кантемирски район. Българският език много бързо ни сприятели и организирахме етнографски кръжок, където малките българчета слушаха български народни песни от семейният ни архив. Донесох и съхранените детски списания, но децата почти не разбираха книжовният език. Затова измислихме своята методика, която беше ефективна. Чета текста и децата си дигат ръката, когато чуват непозната дума. След прочетената фраза, започваме обясняване на значението на непознатите думи. Появиха се речници – децата си записваха непознатите думи в тефтерчетата си. Децата обикнаха нашите «секретни» занятия, защото още имаше хора, които гледаха на нашите занятия с лоши очи, затова се стараехме да не афишираме нашата дейност... Научихме няколко песни от Лазарския репертоар и отидохме в с.Тараклия да възраждаме Лазара, след 50-годишното му изчезване. Хората много се зарадваха да си върнат хубавата Лазарска традиция. Когато стигнахме при баба Мелана Занфирова, тя ни накара да и изпеем всичките песни от репертоара ни, но: «Ано, ти недей да са сърдиш, но то тъй, ама ни е тъй... ела, да та науча, как са пей и играй на Лазъръ». Оказа се, че сме научили Кортенската традиция, Тараклийската Лазарска традиция в онова време не познавах. Заедно с децата и хората от с. Тараклия започнахме да изучаваме и Тараклийския фолклор и неочаквано разбрахме, че станахме ансамбъл. На 5 април 1988 г. на поредната ни репетиция с много участници, измислихме си названието «Въгленче». През месец март 1993 г. заслужихме почетно звание «Народен-образцов» и чрез републиканската преса станахме по-известни. Участвахме в конкурсни фолклорни фестивали и различни селски празници, телевизионни предавания.

През месец септември 1996 г. «Въгленчето» продължава дейността си и в градски условия, във връзка с откриването в град Кишинев на Българско Общобразователно училище «Васил Левски», - директор Васил Стоянов, сега –Български лицей «Васил Левски» с директорка Наталия Ярославска – по време на студенските и години в Кишиневски Държавен Педагогически университет – активна участница на ансамбъл «Въгленче». Вече на 1 ноември 1996 г. на училищната сцена «Въгленчето» организира училищен мини-фестивал с участници от всеки клас. На 19 декември 1996г. получихме Първата Грамота в историята на това учебно заведение за спечеленото II място за участието ни в районен традиционен фестивал на зимни традиции и обичаи «Să Trăiți, Să

înfloriți!». През месец февруари 1997г. станахме лауреати на слевацият фолклорен фестивал «La Fântână Dorului» (При извора на тъгата) със спечелено I място. През 1997, 1998, 1999 година участвахме на престижният Международен Фолклорен Фестивал в град Варна «Добруджа пее и танцува», където се запознах с извесните фолклористи: Николай Кауфман, Петър Крумов и др. От 2000 година поради липса на финансови средства нашето участие в този фестивал приключи.

От 1999 г. работя в Центъра за Извънучилищна Работа «Circubeul» (Дъгата), където продължаваме нашата дейност по изучаване на автентичен фолклор на бесарабските българи и възраждане на традиционните празници: «Лазар», «Пеперуда», «Бабинден», «Пиндикусти», «Коледа» и много други фолклорни изненади. Сме активни участници на Републикански Фестивал на Етносите «Единство чрез разнообразие», на градските културно-масови мероприятия, организирани от Центъра «Circubeul», Агенция за Междуетнически Отношения, Българско Неделно Училище, Център за Етнокултурно Развитие «MIR» (СВЯТ). Нашият ансамбъл бе лауреат на Международен Фолклорен Фестивал «Добруджа пее и танцува» с директор г-жа Таня Константинова – радио «Варна» през 1997 г., 1998 г., и 1999 г. В момента сме активни участници и лауреати на Международен Форум «Българско Наследство» през 2018, 2021, 2022 години.

БИБЛИОГРАФИЯ

- Лит: Български глас (Тараклия)- Бр.4-2, 24 май 1977. – Бр.5, 2001
Родно слово (Кишинев) Бр. 4-5, май 1997;
Роден край (Одеса), Бр.47, 14 ноември 1998.
Вестник за (Кишинев), - Бр.2, 2002;
«Кишиневский обозреватель», 28 декември 2006,
Независимая Молдова 18 марта 2009
Михаил Станчев. Болгары в Российской империи, СССР, странах Балтии и СНГ; том 2
Харьков 2016. Биографическая энциклопедия. Центр болгаристики и балканских исследований им. М.Дринова Харьковского национального университета им.В.Н Каразина
Кафедра новой и новейшей истории
Конгрес с болгар Украины-
Славянские культуры в инациональной среде. Материалы международной научно-практической конференции, май 1995 г., г.Кишинев.
Традиции нравственного воспитания в этнопедагогике бессарабских болгар и опыт её ре. - ализации в практике современной школы, - Дипломна работа на Анна Пагур, научен ръководител Татьяна Туркот, Държавен Кишиневски Педуниверситет «Ион Крянгъ» - катедра «Обща педагогика» - 22 март 1995г.
«Аргументы и факты», вестник MD ru № 46, Татьяна Соловьёва, 26 ноември – 4 декември 2016г.
«Женско Царство» - вестник София. «Облаче ли бяло» - Илия Пехливанов

ОТЗИВИ ЗА НАС. ЧОВЕК, ВЛЮБЕН В НАРОДНАТА ПЕСЕН.

Лариса БАРАБАШ, Библиотека «Христо Ботев».

гр.Кишинев, Република Молдова.

Анна Ивановна Пагур е човек, влюбен в народната песен, по-точно, народните песни, а в нейния репертоар те са много, всяка една от дългия списък със своите корени отива в дълбочините на вековете.

Произходът на песенния материал, старателно събиран от ръководителя на «Въгленчето» (Искорка). Анна Пагур, отива далеч от извън пределите на нашия край, откъдето избягва, гонен от непоносимия гнет на чуждото владичество, гордият и свободолюбив български народ в търсене на нов живот и по-добра съдба за своите потомци, съхранявайки и преумножавайки културно и интелектуално богатство, своя език, традиции, вяра и, разбира се, песни. В едно от българските селища в Молдова – Викторовка, Кантемирски район се ражда Анна Ивановна Пейкова в семейство, в което с трепет се отнасят към всичко, що успява да се съхрани в спомените за нелеката съдба на преселенците, за светата и същовременно тъжна любов към изоставената земя на предците, която присъства в душата на всеки бесарабски българин.

В детството Анна чува много разкази за живота на своите сродници, някои от които приличат на сказ (нещо между реалността и фантазия). Някои исторически събития са представени във формата на стих, други са трансформирани в песни и са предавани от поколение на поколение. Народният епос на бесарабските българи е жив и днес, благодарение на такива ентузиастични и родолюбци като Анна И. Пагур. Преди тридесет години и нещо г-жа Пагур създава на своята родна земя, ансамбъл за песни «Въгленче», в който деца и възрастни изпълняват песни на своите предци. Трябва да се отбележи, че се провежда голяма продължителна работа в тази насока: издирване, систематизация и редакция на събран материал. Анна Ивановна обикаля възрастните хора не само в родното село, събирайки «по зрънца» фолклор, понякога вече почти забравен, за да вдъхне живот на музикалното наследство на своите предшественици.

Дори само тази възрожденска работа на Анна Пагур заслужава много топли и сърдечни думи на благодарност. Самата Анна Ивановна постоянно изказва думи на благодарност и нисък поклон пред паметта на своята майка - Жера (Зинаида) Родионова Пейкова, която на стари години влага немалко сили, за да съществува такъв музикален колектив, възраждайки устното народно творчество и отминалите в историята традиции.

През 1988г. Ансамбъл «Въгленче» е създаден към училището в село Плопи, където живее и работи Анна Пагур. Песенният колектив с чест и особен «български» чар изпълнява стари музикални произведения в нов съвремен репертоар, което става гордост и достойние за всички българи в този край. През март 1993г. колектива получава статут с републиканско ниво: «Народен образцов етнофолклорен ансамбъл «Въгленче». След малко време Анна Ивановна се премества да живее в град Кишинев, където започва да работи в Българския лицей «Васил Левски» и продължава своята певческа мисия с ученици - лицеисти. Същевременно тя възражда музикалния колектив «Въгленче» на базата на отново пресъздадената през 1992г. Българска библиотека «Христо Ботев», където се провеждат и досега репетициите и цялата подготовителна работа преди представенията и концертите. От времето на създаването на ансамбъла са изминали вече повече от 30 години. Анна Пагур и ръководеният от нея ансамбъл са носители на много

награди в най-различни музикални конкурси, сред които и първа награда на Международен Фолклорен Фестивал «Добруджа пее и танцува», който се провежда във Варна през месец септември, Почетна грамота от Министерството на културата на Република България за развитието и популяризирането на българската култура зад граница с подписа на министър Божидар Абрашев, през 20 и много други свидетелства на признание.

През май 2018 г. в деня, в който навсякъде по света премина Международният фестивал «Розите на България», художественият ръководител на ансамбъл «Въгленче» Анна Пагур бе удостоена с почетен медал «Иван Вазов» от Държавната агенция за българите в чужбина за дългогодишна творческа и просветна дейност. Много възпитаници на Анна Ивановна стават да участват в най-различни музикални конкурси, провеждани в Молдова, а така и в България. Етноансамбълът с желание участва във всички градски мероприятия и в такива от републикански мащаб. Не са редки поканите и участията в Украйна и България. «Въгленчето» пее и сега, за да не загасне българското огнище в земята на Молдова. Пожелаваме на Анна Ивановна дълги и ползотворни творчески години! За много години, Анна Ивановна Пагур!

Препечатано от БиблиоСити: Бюлетин на общинските библиотеки.

Асоциация на библиотекарите в Молдова.

Алманах «Родолубие», брой X-ти, юбилеен, 2020, с.299

ТРАДИЦИИ ПРАВСТВЕННОГО ВОСПИТАНИЯ ЭТНОПЕДАГОГИКИ БЕССАРАБСКИХ БОЛГАР

Совокупность положительных нравственных качеств наряду с выработанными народом в течение тысячелетий нравственными нормами отношения к старшим, женщинам и детям, авторитету отца и матери, родному очагу и отчужденному дому представляют собой содержательный компонент этнического воспитания в народной педагогике.

Как показывает историко-педагогический опыт, вопросы, связанные с формированием духовно богатой личности, всегда занимали одно из центральных мест в психолого-педагогических науках.

Направленность современной школы на подготовку выпускников, ориентированных на систему общечеловеческих ценностей, объективно повышает роль этнического воспитания учащихся. Народы мира накапливали сокровища нравственного воспитания веками, и многие корифеи профессиональной педагогики, понимая могучую роль народных традиций, обращали свои взоры к их исследованию и способствовали применению в практической деятельности.

Вопросы исследования традиций этнопедагогики бессарабских болгар в практике современной национальной школы в настоящее время является весьма мало разработанными. Многие из народных традиций и обычаев, между тем, могут быть безвозвратно утеряны, чем был бы нанесён невосполнимый ущерб будущим поколениям. Более того, именно в нашем столетии множество традиций были расценены как пережитки прошлого и в течение нескольких десятилетий открыто уничтожались. То, что уцелело после процесса уничтожения, нужно спасать сегодня, сейчас, пока ещё живы хранители традиционной культуры.

В любой народной традиции существует на разных уровнях тенденция к сохранению связи между поколениями. У бессарабских болгар она проявляется, помимо прочего, при нарекании человека именем собственным. Память о давно ушедших предках (не только об отце, как, например, у русских) остаётся, благодаря обыкновению называть человека по

происхождению, с использованием имён его отца, деда, прадеда. Например, Люфтерюф Иванува Анна – Анна, дочь Ивана, являющегося сыном Елиферия; (Копюф Митюф Васюф Иван) - Иван, сын Василия, который является сыном Мити, а последний – сыном Копи (Прокопия). Женщин также называют именем мужа и его родословной, что свидетельствует об особом авторитете мужской линии данного рода.

Каждый народ заботится о том, чтобы подрастающее поколение было нравственно и физически здорово. Старшие дают детям конкретные рекомендации и советы, справедливо считая детские забавы репетицией взрослой жизни. Именно поэтому, особый интерес при этом проявляется к фольклору и детским играм. Такими играми являются, например, «Камушки» (другие названия – «Рашикали», «Аршици», «Аршики», «Бешики»), «Дай, бабо, огънче!» («Бабушка, дай огня!») и т.д.

Для возрождения и сохранения народных традиций, в сущности, нам надо лишь повернуться лицом к их носителям и хранителям, которые заканчивают свой жизненный путь рядом с нами, способствовать общению наших детей с ними, и постараться почувствовать психологию их мышления.

Пагур А.И. (Кантемир)

(Фонд славянской письменности и культуры в Республике Молдова, русская община в Молдове, министерство культуры российской федерации, славянские культуры в инациональной среде.

Материалы международной научно-практической конференции (май 1995 года, г Кишинев).

ЕЗИКЪТ НА ФОЛКЛОРНИТЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ В ЕТНОПЕДАГОГИКАТА НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ.

Възпитателният процес е нещо сложно. Духовното ни благополучие напълно зависи от това, какво сме заварили от предишното поколение и какво ще оставим за следващото – а това е основният принцип на българската етнопедагогика.

Животът си има своите строги закони, които не са зависими от волята на представителите на една или друга власт. Затова, докато още са живи възрастните хора, израстнали и възпитани в други времена, когато още е била уважавана традицията, нека се докоснем до богатството, което те носят в душите си.

Няма още такава наука, нито техника, която би могла да възстанови това, което те са знаели, а ние не сме успели да научим от тях приживе. Затова трябва да побързаме. Техните знания съдържат уникален код, с помощта на който може да бъде извлечена социо-културна информация за тяхното и на нашето мислене, за мирогледа в рамките на конкретната традиция – всичко е запазено в живите и ярки багри на народната песен. «Песен синор няма» - нито в пространството, нито във времето. Стигнала е песента и до нашето време не да я изгубим.

Винаги съм била сигурна, и мисля, че всеки от нас ще се съгласи с мен, че фолклорните произведения са част от тази духовна храна, която е БИЛА, Е и винаги ЩЕ Е необходима за всеки българин. Тя е изключително важна за тези, които се чувстват истински българи, дори и да са родени далеч от България.

Истината е безспорна – нашето поколение е изгубило много, но не всичко. Да, днес е, може би късно, но утре ще е по-късно да се опитваме да събуждаме интерес към проучването на фолклорните произведения. Нека ние, педагозите, да запалим въгленчета в душите и сърцата на нашите ученици! Днес ние имаме възможност да изучаваме, дори и да възраждаме нашите традиции, докато още имаме живи носители на традиционната ни култура.

На нас, представителите на сегашното поколение, съдбата ни дава възможност да използваме ПОСЛЕДНИТЕ шансове, за да успеем да запазим онова уникалното, което още помнят и знаят нашите баби и дядовци. Нека да престанем да бъдем равнодушни

свидетели, как изчезва най-скъпоценната реликва, която бащите са предавали на синовете си – традиционната ни култура!

Тя е била съхранявана в продължение на хилядолетия от дедите ни и бащите ни. За съжаление, във вече отминалото столетие, веригата на нашите обичаи, на нашите традиции, беше прекъсната... тя получи презрително название «вредни отживелици от миналото» ... За това ние, съвременните родители, с големи усилия се опитваме да се ориентираме в търсенето на разкъсаните брънки от веригата на традиционните културни ценности на собствения си народ, за да запознаем с тях нашите деца.

И тук се очертава една важна задача, която стои пред педагозите – да събудят интереса на сегашната младеж към народните традиции.

Известно е, че в българската фолклорна традиция най-важният празник на младежта е ЛАЗАРОВДЕН. Репертоарът на лазарските песни е разнообразен. Той съдържа пожелание за здраве и благополучие на всеки стопанин и неговото семейство в конкретна форма. Може да се нарече и името на този, конкретен човек от семейството, за да е почетен от лазарките (да го припеят).

Освен нравствената си функция, празника има и богат зрелищен ефект. Лазарският костюм е ярък, богат с различните си украшения. Лазарската кошница е задължителен атрибут на лазарките. От къща на къща - те натежават от подарените яйца, които може да се асоциират с началото на земеделската година, а може би, и със земното кълбо в ръцете на малките моми, които вече са пораснали. Нали те са бъдещите домакини, които отсега се грижат за мястото си в обществото, а това значи – и за бъдещето си, свързано с реалитите на живота. От лазарското хоро за младите започват нови връзки, които ще заведат до нови семейства. С други думи, - земята принадлежи на момите-лазарки, които изживяват шай-съкровенните си трепети и надежди, свързано с тяхното задомяване и бъдещият им семеен живот.

Дворът на всеки стопанин става импровизирана сцена за празничен концерт, а кой ли концерт е най-сполучлив? Сигурно, този, който е изнесен от познати изпълнители и в който с личните си изяви се включва и слушателите т.е. зрителите.

По този начин всеки селянин се приобщава към богатата съкровищница на народната култура - следователно, всяко семейство дава своя принос за нравствено и естетическо възприемане на празника. Този празник способства за нравственото развитие на лазарките – най-активните участнички в него; те придобиват опит и увояването на етикета и правилното поведение в различни конкретни ситуации, да не говорим за това, че усъвършенстват изпълнителското си майсторство.

Разнообразни са възпитателските възможности на Лазара. «Мома, която не е лазарувала, не може да се омъжи». Наблюдателното народно око е забелязало, че мома, която е участвала в лазарските ритуали, е научила етикетните модели, свързани с различните ситуации за общуване: - приветствие, умение да встъпи в диалог с възрастен човек, създаване на подходяща атмосфера за възприемане на фолклорно произведение, изразяване на благодарност, сбогуване с различните участници на празника и др.

Не по-малък интерес предизвикват и българските залъгалки и игри, запазени в селата на бесарабските българи. В родното ми село Викторовка, Кантемирски район, досега децата обичат играта «Пиу, пиу, Вранче!»

Всичките играещите си слагат ръцете една върху друга. Те си представят, че фигурата, която са направили от ръце, е една птица – Вранче. Вранчето може да е и малко, от две ръце, но може да стане и годямо, в зависимост от броя на играещите. Обикновено децата се стремят да формират голяма птица. Щом е птица, тя лети, не стои на едно място. Децата имитират «как лети птицата» - дигат си ръцете нагоре, носле ги свалят надолу. Води се монотонен мелодичен «разговор» с чудната птица – Вранче.

- Пиу, пиу, Вранче!

- Аде ходи, Вранче?

- В бабяни на гости!
- Ко ти дади баба?
- йна чарвена абълка,
Йна бяла каделка!
Абълката изядах,
Каделката упредах!

Играта е предназначена да развива вниманието на детето: след като изядох ябълката и опредох каделката, щом съм птица, трябва да литна към друго място, където има нещо за ядене. Тук играта спира за един момент, защото ще прозвучи:

- къш- кърррр!

Всичките ръце се откъсват едновременно от «общата птица», показват, как летят подплашените птици и търсят друго място. Когато го намерят (не е задължително това да стане едновременно), произнасят:

-- Чак на попувту таванчи!

Играта учи децата правилно да изговарят звуковете, сричките и думите, допринася за формиране на дикцията на малкото дете.

Вниманието на детето може да бъде «специално» приспано чрез монотонното изпълнение на текста. Едно невнимателно дете би объркало обектите, които му дала баба му, и в последните два стиха би прозвучал каламбур:

- Абълката упредах,
- Каделката изядах.

Обектите са натолкова нагледни, че всяко дете разбира грешката си и следващия път ще се стреми да не обърка действията си – ще си изяде ябълката и ще определи каделката.

Така се развива логическото мислене на малкото дете.

Анна Пагур.

Весник «Родно слово»

ГАБРОВО ДНЕС 10.06.1995 брой 50 (5666) година XLIV стр. 1-4

На «Етъра» премериха сили участниците в Копривщица -95

... Без награда, но с много аплодисменти от зрителите на финала на събора се включи Ана от Бесарабия, която с насълзени очи изпя една доста тъжна песен «Сън сънувах...» Ана разказа, че наследила гласа от баба си Русевца. За нея в селото казвали: «Мълчете, Русевца пее!» Гостенката сподели, че е художествен ръководител на детски състав «Въгленче», в което българчетата слушали песни от възрастните и после ги разучавали...

Бояна Пенчева.

ЖЕНСКО ЦАРСТВО 26.06- 2.07. 2003г. Облаче ле бяло.

ДА СЪБЕРЕШ МЪКА В ПЕСЕН

Жените от бесарабските села съхраняват вековни български обичаи.

Срещата с техните песни ни връща век и половина назад с характерното меко звучене и хубост на езика, за която роденият в тези земи първи ректор на СУ «Климент Охридски» проф. Александър Теодоров-Балан пише специална статия. Както знаем, след няколко неуспешни войни между Русия и Турция през първата половина на XIX век стотици българи от Ямболско и Сливенско сподирят отстъпващите войска в търсене на нови свободни поселища. Настанени в пустеещи полета между Украйна и Молдова, те с упорит труд и всекидневна грижа за семейството са ги превърнали в цветуща градина.

Има и нещо странно. За тези години новите поколения са изоставили характерния навик на българина да клати надолу-нагоре глава в знак на отрицание, което ни отличава от другите народи. Остават обаче песните и обичаите, и то в този вид, в какъвто са

съществували при раздялата с прародината. Един скъпоценен резерв на духовност, който може да послужи за възвръщане към първообраза ни като наследници на древните орфеевски традиции.

Говорихме неведнъж за това с Ана Пейкова, по мъж – Пагур, от Молдова по време на Международния летен семинар за чуждестранни българи и слависти в Банкя. Записах от нея варианти на наши песни, например, «Черней, горо, черней, сестро». Научих и непознати творби, съхранени отвъд Дунав.

Димке, Димке, Димке, пазарджийке,
Ей го Димчо от пазар си иде
И в ръка носи дюля и ябълка.
Не му искам дюля и ябълка.
Най му искам, Димке, черни очи,
И да видя през бяла Дунава
Как се бият турци със манджури:
На турците коне нековани,
На манджури саби нетънени...
Ако бяха конети ковани,
Ако бяха сабите тънени,
Кръвнина голяма щеше да стане...

Покъртителна е песента за похода на българските бежанци към Бесарабия. Ана я изпя наобщата «Вечер на талантите» по време на семинара. Жалко, че не дойдоха колегите от националната ни телевизия, нито от националното ни радио, въпреки че бяха нарочно поканени. Така си остана недокументиран един истински фолклорен бисер.

Тръгваха надалеч старци, жени, деца. Попътно сватби правят, булките було на главите си слагат. И докато стигнат до молдовските степи, някой от тях, заменят белите була с черни кърпи, овдовяват.

Не е било лесно да оцелееш при студове и бури. Мнозина не достигат до Бесарабия. Така се явява рядкото съчетание «булки черночулки», сиреч млади вдовици. И мъката, изплакана в песен. Но животът продължава чрез любовта:

«Я, открий си, Анче любе, червен чембер, да ти видя, Анче любе, бяло лице, бяло лице, Анче любе, лебедово, бяло ли е, Анче любе, както беше? Черни очи, Анче любе, черешови, черни ли, Анче любе както бяха? Тънки вежди, Анче любе, гайтанови, тънки ли са, Анче любе, както бяха?»

«да ги видиш, Васе любе, файда нямаш. Мойто лице, Васе любе, отложено, отложено, Васе любе, продадено... Ако искаш, Васе любе, откупи ме, откупи ме, Васе любе, отложи ме, та да бъда, Васе любе, твоя булка. Ако искаш, Васе любе, аз ще бъда, аз ще бъда, Васе любе, любовничка, любовничка, Васе любе, най-верничка...»

Не мога да спестя мъката и огорчението на бесарабската певица от на нашите кръвни братя отвъд Дунав, принуждавани поради недоумиците на днешните български политици да плащат виза за гостуване в прародината, сънувана десетилетия и търсена. Така практически се прекъсва духовна близост оцеляла векове.

Илия Пехливанов.

«ВЪГЛЕНЧЕ» ПОДКЛАЖДА ОГЪНЯ НА БЪЛГАРЩИНАТА

През 1996г. в Кишинев се открива Българско средно училище «Васил Левски». В него учат около 200 деца от града и селата. Едновременно с това се създава и детски етнофолклорен ансамбъл «Въгленче». Негов всеотдаен художествен ръководител е същата фолклористка Ана Пейкова-Пагур, с която разговаряхме за песните на българските бежанци в Молдова.

Ансамбълът изпълнява автентичен фолклор предимно от Южна Молдова. Децата се стремят да наподобят възможно най-точно видяното и разказаното от възрастни жени. Те

възраждат празниците Пеперуда, Лазарица, Коледуване, Герман, Заговезни, Бабинден, Кумичене, Игнажден, Масленица, Ладванки и по-малко познати Хамкуване, Опяване на младоженска питка, Престъпулка.

Изнасят концерти в столицата Кишинев, участват във фолклорен фестивал във Варна, поддържат връзки с танцовия ансамбъл в молдовската Твардица, ръководен от Васил Радев. Колко труд е положен за утвърждаване на училището, най-добре знаят неговият директор Васил Стоянов и главната специалистка в Министерството на образованието Татяна Стоянова. Училището е осветено от отец Георги Твърдишки. Първа солистка на ансамбъла е третокласничката Аня Золотарьова. Заслужава да се споменат Олга Писароглова, Таня Пейчева, Галя Кобзар, Даша Янушева, Тина Люленова, Ксения Марашлец, Альона Кашлалъ, Катя Ботнар.

Подкрепа и оценка ансамбълът получи от българските фолклористи: проф. д-р Николай Кауфман, автор на фундаменталното двутомно изследване «Народни песни на българите от Украинска и Молдовска ССР», Петър Крумов от Добрич, Димитър Колев от Стара Загора, а също от молдовски музиколози като Петър Стоянов от Института на националните малцинства при Академията на науките на Република Молдова, Андрей Тамъзлъкару, председател на Съюза на музикалните дейци в Молдова и други техни съмишленици. Училището и ансамбълът бяха уважени с присъствието на самия президент на Република Молдова Владимир Воронин. Празник на училището е Денят на народните будители – 1 ноември.

РОДНО СЛОВО. Юбилеен брой 381 – 382/ 2008 – 2009г.

ДА ЖИВЕЕШ С ТОПЛИНАТА НА БЪЛГАРИЯ И ВИНАГИ ДА Я НАРИЧАШ ДОМ...

Ако някога ви се отвори път към Молдова, непременно посетете българската библиотека „Христо Ботев“ в град Кишинев. Малката, но кокетна библиотека се намира на улица „Григоре Виеру“ № 27 и е разположена на партерния етаж на четириетажна сграда, строена навярно през 60-те години на миналия век. Вече 27 години тук пламти огънят на любовта към българското, колкото и банално да звучи. Защото за изконните ценности, свързани с България и българския дух, не са нужни нови и сложни метафори. Има ли любов към прародината, не угасват ли въглените в бащиното огнище, това означава, че българите в Молдова ще носят винаги България в сърцата си.

Библиотека „Христо Ботев“ е подслонила под крилото си Българското неделно училище, в което вече пета година деца и възрастни изучават български език и литература. Книжовният център е любимо място и на членовете на Научното дружество на българистите в Република Молдова, защото тук се провеждат научни конференции, срещи, литературни четения, отбелязват се значими български празници и годишнини. В библиотеката се събира за репетиции групата за автентичен български фолклор, наречена „Въгленче“. „Въгленче“ – късче от изгоряло дърво, което продължава да гори, преди да се превърне в пепел.

Когато за първи път присъствах на концерт на фолклорната група, бях силно впечатлена от възрастовото разнообразие на изпълнителите, от пъстрите народни костюми и яркожълтите забрадки и разбира се, от магията на изпълнението. Баби пееха заедно с внуците, майки и бащи се вълнуваха за своите деца, приятели се присъединяваха и пригласяха със страст. Най-забавни бяха жестикулациите, които превръщаха песните в истинска драматизация. Трудно може да се опише с думи нещо, което трябва да се види и чуе, да не говоря за специфичното произношение и старите текстове, запазили езиковите

особености на българската реч отпреди 200 години. Автентични, неподправени, искрени, мъдри и забавни едновременно, песните на бесарабските българи сплитат в чудесен букет мелодия и думи, изпълнени с любов и тъга.

От ляво надясно: Татияна Спъну, Елена Павлюк, Анна Пагур, Великата Валя Балканска с космически глас, Катя Спъну; II ред: Инна Бондар и Василе Фотеску.

Създател и ръководител на „Въгленче“ е **Анна Пагур** – една изключително активна и бих казала, атрактивна българка, неуморна и всеотдайно отдадена на благородното дело – да съхранява и предава на младите духовното наследство на бесарабските българи в Молдова. Тя споделя, че ансамбълът е създаден спонтанно през далечната 1988 година:

Събрахме се в дома ми и разбрахме, че сме ансамбъл, защото имахме интересни покани за участие в районните конкурсни фестивали и храмови празници в съседните села. По онова време много репетирахме да инсценираме традиционната българска сватба. Тогава, още в съветското време, председателят на партийната организация Георгий Слафенко ме помоли да подготвя концертна програма за Райкома (районен комитет – бел. ред.) и колегите му от Кантемирски район. Съгласих се с единствено условие – да разреши на всички желаещи да посещават репетициите ни.

По онова време Анна Пагур работи като фелдшер и възпитател в училището в село Плопи, Кантемирски район. В училището се учат деца и от съседните села. Малките българчета идват при Анна в медицинския кабинет просто за да общуват с нея на български език. Тя се сприятелява не само с децата, но и с техните родители. Училището е било средищно и експериментално, разполагало е с три автобуса за деца, актова зала и прекрасни условия за работа.

В актовата зала на училището – спомня си Анна – направихме голям спектакъл с подробни инсценировки на сватбените обичаи: от сватуването до „сладката ракия“. Имахме много зрители и още по-много участници със сватбени роли и реплики. Младоженците бяха Васил и Анна Михайлови – живи и здрави са, създадоха добро семейство.

Анна Пагур влиза в ролята на просветител и запознава децата с детските списания „Славейче“ и „Дружинка“, с популярния хумористичен вестник „Стършел“ и с българските народни приказки. Стъпка по стъпка тя се опитва да приобщи децата към българската литература и да задълбочи любовта им към прародината България.

Баща ми, Иван Пейков – продължава разказа си Анна Пагур – специално се абонираше за периодични издания от България. Много се радвахме на детските списания, с тях израснахме и добре, че съм ги запазила до днес. Но... децата почти не разбираха книжовната българска реч. Носеха си тетрадки, тефтерчета и си правеха речници с непознати български думи.

Дейността на фолклорния ансамбъл се извършва тайно, без да се афишира, защото родителите се страхуват, че ще имат неприятности с властта. Тогава празнуването на традиционните български празници е било забранено.

Под голям секрет научихме няколко лазарски песнички и... тръгнахме из село Тараклия (Кантемирски район) с автобуса и селския „гид“ – шофьора Иван Бишир. Вечерта отидохме при една интересна баба Мелана. Тя много се зарадва, но категорично ми каза: „Ано, ти нидей ми се сърди, но то тъй, ами ние тъй! Ела да ти кажа как съ играй на Лазара!“ Анна Пагур си спомня как в нейното село Викторовка „лазарували“ всяка година. Ходили само при роднини и добри познати заради забраната. Едва след 50 години българските празници започнали да се празнуват свободно.

Следващата традиция „Пеперуда“ – обяснява Анна – решихме с децата да я подготвим заедно с родителите, но в селото традицията беше забравена. Някой от родителите покани фоторепортера Михаил Дънълаки от районния вестник „Светлый путь“. Той направи фоторепортаж и за нас почнаха повече да говорят. Българското телевизионно предаване „На Буджакска вълна“ от ТВ Молдова 1, начело с главния редактор г-жа Мария Великсар, направи няколко предавания с нас.

Част от членовете на „Въгленче“

Така популярността на ансамбъла започва да расте. На първи октомври 1996 година, когато става освещаването на българското училище в Кишинев, ансамбълът изнася специална фолклорна програма. Анна Пагур привлича, към идеята за съхраняване и популяризиране на българския фолклор, много ученици от това училище. Оваците и наградите не закъсняват.

През март 1993 г. ансамбълът получава титлата „Народен“ от Министерството на културата в Молдова. Печелят се национални и международни конкурси. Но Анна Пагур винаги ще помни месец септември 1997 година, когато ансамбълът за първи път става лауреат на Международния фолклорен фестивал „Добруджа пее и танцува“ в град Варна. Сега ансамбълът е в по-малък състав, но затова пък има много изяви – в Молдова и зад граница.

По специален начин, с много гости и богата трапеза, се отбелязват големите християнски празници като Коледа, Бабинден, Цветница, Великден и други. Певци и гости се веселят до насита, а когато се съберат само жени, могат да се чуят и „мръсни“ анекдоти. Няма да забравя отбелязването на Бабинден, когато се отдава почит към бабата-акушерка при раждане. Обредните действия се извършват последователно и точно, както са го правели години наред старите българи в Молдова. „Кадене“ на гостенките, обредно измиване на ръцете на бабата (Анна Пагур), която гадае с монети какво дете (мъжко или женско) ще се роди в семейството. Произнасят се молитви, пеят се песни, разказват се женски истории, а в това време едно плюшено момченце се предава от ръка на ръка между гостите. Според Анна Пагур този обред е зареден с голяма сила, защото е помогнал на много жени да се сдобият с рожба.

Иска ми се Анна Пагур да намери време и да се погрижи за издаването на сборник с автентичен български фолклор от Буджака, който нейните момичета от групата изпълняват с толкова любов и жар. Иска ми се Анна Пагур да има спомоществатели и толкова ентузиазирани последователи, които да милеят за българите в Молдова, колкото нея, че дори и повече. За да запечат след време внуците и правнуците на българите в Бесарабия:

Смок свири под върба
най-най-най...
Сички жеби са сбрали:
ква-ква-ква...
Сал ина я нямаши:
ква-ква-ква...
Майка й я мияши
ква-ква-ква...
Баба й я плитеши
ква-ква-ква...
И я хитрум учаши:
ква-ква-ква...
Куга идиш на хуро,
ох,ох,ох,ох,ох, хоп-троп!
Ни съ луи ду кумъ, най-най-най...
чи ща чукни пу нусъ!

Даниела Йорданова, 07.09.2019г. , списание «Българка»
<https://www.bulgarkamagazine.com>

ОТЗЫВ

На дипломную работу студентки VI курса
Филологического факультета заочного отделения ПАГУР АННЫ ИВАНОВНЫ
«Традиции нравственного воспитания в этнопедагогике
бессарабских болгар и опыт их реализации в практике современной школы»

Как показывает историко-педагогический опыт, вопросы, связанные с формированием духовно богатой личности, всегда занимают одно из центральных мест в психолого-педагогических науках. Направленность современной школы на подготовку выпускников, ориентированных на систему общечеловеческих ценностей, готовых к творческой деятельности по приумножению материальных и духовных богатств, объективно повышает роль нравственного воспитания учащихся. Это явление в сочетании с потерей традиций народного воспитания на основе использования прогрессивных традиций народов Республики Молдова, в т.ч. и болгарского, особо актуализирует тему дипломного исследования ПАГУР Анны Ивановны.

Структура дипломной работы является традиционной, в хорошем смысле этого слова, соответствует избранной теме и поставленным задачам. Ознакомление с данным дипломным исследованием, позволило нам убедиться в умении автора осуществлять глубокий и разносторонний анализ теоретических источников по психологии, теории и истории педагогики, этнопедагогике, этнографии, педагогических явлений, наблюдаемых в современном обществе.

С нашей точки зрения, важнейшим вкладом автора в теории и педагогическую практику является то, что ею восстановлен, собран, систематизирован и использован в процессе нравственного воспитания современных школьников богатейший этнопедагогический материал, находящийся практически на грани исчезновения: - (болгарский праздник Лазар, Пиперуда, зимние болгарские новогодние праздники, обычаи почитания старших, обычаи, связанные с рождением ребёнка, некоторые детские игры и др.). Мы с удовлетворением констатируем, что на рецензию представлено «живое» исследование, которое не ограничится библиотечными полками университетской кафедры; а уже широко используется в практике национального воспитания детей-болгар. Как нам известно, Пагур А.И. накоплен и обобщен опыт такой работы в сёлах Викторовка, Тараклия, Плоп и Стояновка, Кантемирского района (см. гл. III). Особо ценным, по нашему мнению, является то, что дипломницей предложен объёмный практический материал, хранящийся в форме видеозаписей в учебном телевизионном центре КГПУ им. Крянгэ и в фонде Национального телевидения Молдовы, который может быть широко использован на занятиях по курсу общей педагогики, этнопедагогики и в воспитательной работе со студентами болгарского отделения педагогического университета.

Отмечаем, что дипломная работа Пагур А.И. «Традиции нравственного воспитания в этнопедагогике бессарабских болгар и опыт их реализации в практике современной школы» является результатом ее увлеченной и многолетней деятельности по изучению проблемы этнопедагогики бессарабских болгар, нашедшей отражение на страницах молдавской и зарубежной (болгарской) периодической печати.

Хотя рецензируемое исследование имеет отдельные недочеты, в частности, в оформлении библиографического списка, в целом оно имеет завершённый характер и

отвечает требованиям, предъявляемым к научным исследованиям такого уровня, как дипломная работа.

В заключение укажем, что многолетний исследовательский поиск, результаты димполной работы Пагур А.И., имеющие как теоретическую, так и практическую значимость, заслуживают отличной оценки.

Доктор педагогики,
Зав.лабораторией НИИ педагогич. и психологич. наук
В.С. Стоянов
Кишинев, 1995

ХВАТИЛО «ИСКОРКИ»!

Татьяна Соловьёва, корреспондент газеты «Аргументы и Факты» № 48,
28 ноября- 4 декабря 2018 г.

СУДЬБЫ

В фейерверк народной музыки, танцев, в атмосферу радости и редкой сердечности, повезло окунуться сегодня, тем кто 16 ноября оказался Национальном Музее Природы и Этнографии Молдовы. Там, под крышей старейшего в республике музея, принимал поздравления с тридцатилетием Кишиневский Этнофольклорный коллектив «Въгленче» («Искорка») и его художественный руководитель Анна Пагур

БАБУШКИНЫ ПЕСНИ

Анна Пагур – из того небольшого числа людей, кто своё дело жизни не выбирает. Болгарский фольклор выбрал её ещё ребёнком и ведёт через все жизненные перипетии уже более сорока лет.

Родилась Анна в болгарском селе Викторовка Кантемирского района. Отец, Иван Елиферьевич Пейков работал в колхозе бухгалтером. Мама, Зинаида Родионовна, занималась хозяйством и детьми. Из четырёх внучек бабушка Мария больше всех привязалась к Ане – тихой, худенькой девочке. Бабуля отпаивала внучку козьим молоком и учила разным премудростям. А наставница у Ани была примечательной – прекрасно пела и знала традиции и обряды своих предков.

- С болгарскими песнями я выросла, - рассказывает Анна Пагур. – Часто летом, как только спадала дневная жара, соседки моей бабушки устраивали на улице посиделки. Располагались возле дома и, занимаясь мелкими делами, пели, рассказывали истории, сказки, а мы, девочки разных возрастов, крутились возле них и всё запоминали...

ВЫЗОВЫ СУДЬБЫ

После окончания Кагульского медучилища Анна, имея на руках диплом акушерки. Приехала работать в село Крэчун, Кантемирского района. Через месяц молодой агроном Анатолий Пагур сделал ей предложение. Рождение сыновей Саши и Толика, переезд в другое село, где молодым специалистам предложили лучшие условия для работы и жизни... казалось, что семейному счастью Анны и Анатолия не будет конца, но в один день всё изменилось. Анатолий погиб – несчастный случай, а его 27-летняя жена осталась с двумя детьми на руках. Когда убитой горем женщине предложили место школьной медсестры в селе Плоп, Кантемирского района, она сразу же согласилась. В местной школе учились дети из трёх сёл. Родители учеников из болгарского села Тараклия, узнав, что новая медсестра - болгарка, попросили её позаниматься с детьми болгарским языком.

Анна стала приносить в школу старые детские журналы, которые выписывал из Болгарии её отец, и читать ребятам. Когда периодика закончилась, включала магнитофонные записи болгарских песен в исполнении своей мамы, тётушек и соседок. И детям это очень понравилось, а Анна почувствовала, что тяжесть, лежавшая на сердце после гибели любимого человека, стала проходить.

КОД УСПЕХА

В 1966 году только что открывшемуся в Кишинёве болгарскому лицее «Васил Левски» понадобились болгаристы. Анну Пагур пригласили совмещать должность медсестры и хударука фольклорного ансамбля. Анна передала своё детище в селе Плопь супругам Ивану и Анжеле Козьма, которые много лет руководили ансамблем, и взялась за новый проект. Создала в сентябре из лицеистов новый ансамбль «Въгленче». В ноябре он выступил с первым концертом, а в декабре занял второе место на фестивале зимних традиций «Să trăiți, să înfloriți!» сектора Рышкановка. В феврале 1997-го ансамбль удостоился первого места на фестивале «la Fântână Dorului». В лицее ставка Анны Пагур попала под сокращение, зато её опыт организатора этнического коллектива оказался востребованным в Центре Внешкольной деятельности «Circubeul» сектора Рышкановка.

ЗДОРОВО ПЕТЬ ХОРОМ!

Василе Фотеску, юрист, преподаватель авторского права в Академии музыки, театра и изобразительного искусства:

- Выступая на одном из фестивалей, проходившем в Национальном музее природы и этнографии, я познакомился с Анной Пагур и её ансамблем. Она предложила мне петь болгарские песни. И я, сольный исполнитель молдавских народных песен, стал петь в болгарском ансамбле «Въгленче». И как же это здорово петь хором!

Анна всегда предлагает для исполнения произведения, которые сама собирала по болгарским сёлам и их никто не исполнял со сцены. Перед тем, как разучить песню, она переводит и разъясняет как её следует понимать. Фольклор – первичный пласт культуры любого народа. Но мы так плохо знаем народное творчество своих предков, что нуждаемся в грамотных комментариях. И не только исполнители, но и слушатели, читатели...

Так исторически сложилось, что на территории нашего края живут представители разных народов. У молдаван, гагаузов, болгар, русских, украинцев и других народов за время столетнего проживания бок о бок, переплелись не только мелодии песен, но и традиции, обычаи, которые обогатили в первую очередь молдавскую культуру.

Фольклор сплавливает, объединяет людей, поэтому сферу его применения в современной жизни следует развивать.

Чего не скажешь про политику и политиков, которые только и делают, что сеют недоверие и враждебность между жителями республики. Но разве у дерева с отрубленными корнями есть будущее?

Маргарета Кифяк – педагог - организатор Центра Защиты Прав Ребёнка «Андреш»

Первый визит собирательницы фольклора в подростковый клуб на улице Соколень оказался неудачным. Когда Анна спросила ребят, кто хотел бы петь болгарские народные песни, желающих не оказалось. На следующее занятие госп. Пагур принесла старинные

народные костюмы. Девочки их примерили, и у художественного руководителя сразу образовалась группа, а потом – ещё две.

- Во время зимних праздников мы колядуем – поём болгарские колядки в кишиневской мэрии, в муниципальном управлении по защите прав ребёнка, в библиотеках. Участвуем во всех фольклорных фестивалях —говорит М.Кифяк. – Этим летом ребята из клуба выступали в Болгарии...

СПИСЪК НА ИНФОРМАТОРИТЕ ЗА АВТЕНТИЧЕН БЪЛГАРСКИ ФОЛКЛОР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ

1. Пейкова (Шишкова) Зиновия Родионовна 10.01.1922 – 24.01.1999 с.Викторовка, Кантемирски район
Жера Захарюв Русюва – Люфтерювта Иванца Пейкува.
2. Шишкова (Люленова) Мария Минчова 1900 – 16.08.1966, с.Викторовка, Кантемирски район
Шишкув Захарювта Русювца.
3. Турлакова (Пейкова) Парасковья Елиферьевна 07.11.1921 – 15.12.2002 с.Викторовка, Кантемирски район. Турлашки Стефанута Федювца, Люфтерювта Пена.
4. Бучкова (Турлакова) Анна Федоровна 04.11.1943 – 17.10.2003 с.Викторовка, Кантемирски район, Бучкувта Васювца, - Пейкув Люфтерюв Пеняна Анна
5. Тануркова (Шишкова) Парасковья Родионовна 14.02.1924 – 17.02.2004 с.Викторовка, Кантемирски район, Танурски Танасувта Иванца, Шишкув Захарюв Русюва Пена
6. Ивершин Мария Ивановна 02.05.1927 – 28.06.2017 с.Тараклия, Кантемирски район, чина Мишувць Ивершин
7. Ивершин Елена Ивановна 25.12.1927 – 16.02.2021 с.Тараклия, Кантемирски район, чина Матейць
8. Тодорова Анна Давидовна 19.04.1934 – 29.06.2012 с.Тараклия, Кантемирски район, чина Спирювць
9. Тодорова Стефанида Михайловна 06.08.1931 – 15.10.2018г. с.Тараклия, Кантемирски район –Тагишкувць
10. Занфирова Мелания Петровна 10.06.1915 – 09.06.1994 с.Тараклия, Кантемирски район – баба Милана, чина Василць Занфирувь
11. Гарановская Акулина Георгиевна 27.09.1924 – 32.02.2005 с.Тараклия, Кантемирски район, чина Георгювць Гарановскать
12. Ужакова Анна Ульяновна 1911 -20.11.1993 с.Тараклия, Кантемирски район – баба Уляница
13. Делижан Емил – с.Тараклия, Кантемирски район -дяду Милю Дилижан
14. Занфиров Ульянов с.Тараклия, Кантемирски район – дяду Улян
15. Яламова Зиновия с.Викторовка, Кантемирски район –чина Смионца
16. Стоянова Мария с.Викторока, Кантемирски район - чина Андрейца
17. Атанасова Мария Емануиловна 23.03.1939 – 08.04.2013 с.Викторовка, Кантемирски район – Миндалската Пенювца
18. Бакаржи Александра Васильевна 04.12.1943 – 22.04.1991 с.Плопи, Кантемирски район – буля Гочувиць

19. Петков Петр Фомич 12.10.1925 – 22.04.1994 с.Викторовка, Кантемирски район – Томанчувчан Пеню
20. Корен Наталья с.Плопи, Кантемирски район
21. Гургурова София 20.09.1939 – 02.04.2022 с.Викторовка, Кантемирски район – Наталчан Стипанувта Матейца - буля Матейца
22. Таласимова Александра Емануиловна 20.11. 1942 – 04.11.2022г. с.Викторовка, Кантемирски район – Кирилчанта Занювца
23. Кирнев Степан 1915 – 1992 с.Тараклия, Кантемирски район – дяду Стъопу Кирнев-музиканта
24. Кирнева Марина - баба Стъопувиць
25. Гарановская Анастасия Ивановна 1916 – 1997 с.Тараклия, Кантемирски район – баба Митюиць Гарановскътъ
26. Гарановский Дмитрий Игнатович 1916 - 1997 с.Тараклия, Кантемирски район – дяду Митю Гарановския
27. Тузлукова (Бахова) Анна Ивановна 15.05.1942 с.Викторовка, Кантемирски район – Тузлушки Андонувта Жоржикувца
28. Шишкова (Бахова) София Ивановна 19.12.1938 – 13.12.2022 с.Викторовка, Кантемирски район – Шишкувта Васювца
29. Шишков Захар Родионович 22.04.1829 – 26.08.1996 с.Викторовка, Кантемирски район – Шишкув Русюв Заню
30. Турлакова Надежда Константиновна –(05.05.1917 – 07.09.2000) с.Викторовка, Кантемирски район – Шишкув Иванува Доняна (от Малковите) Надя -Турлашката Андрейца
31. Тануркова Екатерина Лазаревна. 31.07.1930 – 23.08.2016. с.Викторовка, Кантемирски район. Танурската Федювца, Лазарчанта Катя
32. Куцарова Ирина Кирилловна 1922-1977? С.Ново-Ивановка, гр.Тираспол

ХРОНОЛОГИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ АНСАМБЛЯ

Список первых участников ансамбля:

1.Ивершин	Евгения	Михайловна	- 2 «б» кл.
2.Сюткин	Сергей	Геннадиевич	-2 «б» кл.
3.Атанасова	Алина	Ивановна	- 3 «б» кл.
4.Гарановская	Олеся	Валерьевна	- 3 «б» кл.
5.Делибалтова	Татьяна	Николаевна	- 3 «б» кл.
6.Запорожан	Григорий	Иванович	- 3 «б» кл.
7.Рыбакова	Светлана	Савельевна	- 3 «б» кл.
8.Сюткина	Олеся	Геннадиевна	- 3 «б» кл.
9.Полуляхов	Виталий	В	- 4 «б» кл.
10.Мельник	Валентина	Владимировна	- 4 «б» кл.
11.Парполова	Екатерина		- 5 «б» кл.
12.Танурков	Сергей	Демьянович	- 5 «б» кл.
13.Тодоров	Анатолий	Григорьевич	- 5 «б» кл.
14.Плагова	Марианна	А	- 5 «б» кл.

15.Фрунзэ	Ксения	Георгиевна	- 5 «б» кл.
16.Шишияну	Екатерина	Лефтерова	- 5 «б» кл.
17.Ермаченко	Ирина	Александровна	- 5 «б» кл.
18.Гарановская	Марианна	Степановна	- 7 «б» кл.
19.Кочева	Родика	Ивановна	- 7 «б» кл.
20.Парполова	Лариса		- 7 «б» кл.
21.Ужакова	Ирина	Григорьевна	- 7 «б» кл.
22.Дериволкова	Марианна	Ивановна	- 8 «б» кл.
23.Койчева	Мария	Ананьевна	- 8 «б» кл.
24.Крецу	Инна	Георгиевна	- 8 «б» кл.
25.Христева	Марианна		- 8 «б» кл.
26.Делибалтова	Парасковья	Николаевна	- 9 «б» кл.
27.Якоб	Мария	Николаевна	- 9 «б» кл.

25.12.1990 г. Впервые в истории села Тараклия дан концерт участниками Болгарского Этнофольклорного Ансамбля «Въгленче» в сельском клубе, на котором присутствовали почти все жители села. Большинство женщин принесли с собой свои национальные костюмы из дома для участников концертной программы. Сцена украшена самими зрителями, которые после концерта стали нашими информаторами для изучения местного фольклора.

25.04.1992. Возрождение праздника «Лазар» через 50 лет перерыва.

Возвращение «Лазара» селу Тараклия

1. Мельник	Валентина	Владимировна
2. Делибалтова	Татьяна	Николаевна
3. Чебанова	Светлана	
4. Рыбакова	Светлана	Савельевна
5. Атанасова	Алина	Ивановна

14.05.1992. Возрождение почти забытого праздника «Пеперуда» в с. Тараклия

1. Атанасова	Алина
2. Гарановская	Олеся
3. Градинарь	Елена
4. Делибалтова	Ирина
5. Делибалтова	Татьяна
6. Ивершин	Виктор
7. Милиш	Александра
8. Ростова	Наталья
9. Русев	Андрей
10. Рыбакова	Светлана
11. Сюткина	Олеся
12. Ужакова	Татьяна
13. Батыр	Юлия

14. Балакчи	Римма
15. Дудуш	Степан
16. Кульчу	Наталия
17. Мельник	Валентина
18. Чебанова	Светлана

Участники районного фестиваля в с. Антоновка, Кантемирского района, июль 1992г.

1. Алина	Атанасова
2. Олеся	Гарановская
3. Светлана	Чебанова
4. Валентина	Мельник
5. Татьяна	Делибалтова
6. Светлана	Рыбакова
7. Александра	Милиш
8. Ксения	Фрунзэ
9. Стефана	Тодорова
10. Мария	Ивершин
11. Василий	Шляхтицкий
12. Анна	Пагур

Участие на гала-концерте районного фестиваля в с. Ганасены, август 1992г.

1. Атанасова	Алина	
2. Гарановская	Олеся	
3. Чебанова	Светлана	
4. Мельник	Валентина	
5. Делибалтова	Татьяна	
6. Рыбакова	Светлана	
7. Милиш	Александра	
8. Фрунзэ	Ксения	
9. Тодорова	Стефана	
10. Ивершин	Мария	Ивановна
11. Шляхтицкий	Василий	
12. Анна	Пагур	

«La vatra horelor»: Finalul și finaliștii. Ziarul Consiliului Raional Cantemir «Vatra» №68 (2325), sîmbătă, 5 septembrie, 1992

La 27 august de Ziua Îndependenței Republicii Moldova la Hănăseni a avut loc finala festivalului raional «La vatra horelor». Chiar de dimineață la Casa de cultură s-au adunat o bună parte din colective de artiști amatory din localitățile raionului, colective selectate la cele trei etape zonale a concursului. Pe parcurs au mai sosit atîtea oaspeți, încît sala Casei de cultură cu greu i-a găzduit pe toți doritorii de a privi ori a urca în scenă.

O constatare, unica și, credem noi, cea mai de preț: la șasea sa ediție festivalul raional a întrunit cel mai mare număr de participanți, iar folclorul prezentat a fost cel mai authentic și mai original.

Și acum să continuăm cu prezentarea laureaților, căci fiecare localitate a venit cu rapsozii și interpreții săi, cu povestitorii și meșterii populari.

Aşadar: Inga și Oxana Prancov (Vilcele); Cristina Isac, Lucreția Munteanu și Tudor Podgoreț (Antonești)... Elizaveta Gaidaenco și Maria Vornic din Hîrtop; Maria Iverșin, meșteriță, și rapsodul Stefana Todorova din Taraclia, de asemenea ansamblul „ Văglence” condus de Anna Pagur tot d aici....

Tudor Nechit, Inspector superior la direcția raională cultură, președintele juriului.

Участники зимнего районного фестиваля в г. Кантемир 23.12.1992

1.	Алина	Атанасова
2.	Олеся	Гарановская
3.	Олеся	Сюткина
4.	Света	Рыбакова
5.	Света	Чебанова
6.	Андрей	Русев
7.	Миша	Боярсков
8.	Гриша	Запорожан
9.	Серёжа	Цуцуяну
10.	Валя	Мельник
11.	Саша	Милиш
12.	Ксения	Фрунзэ
13.	Вероника	Пащенко
14.	Катя	Шишияну
15.	Ирина	Делибалтова
16.	Анна	Пагур

Участие на I Тараклийски Събор «Мартеница» с фолклорна програма: «Най-забравените празници от с. Викторовка и Тараклия, Кантемирски район», 28.02.1993

1.	Алина	Атанасова
2.	Олеся	Гарановская
3.	Олеся	Сюткина
4.	Света	Чебанова
5.	Света	Рыбакова
6.	Валя	Мелник
7.	Саша	Милиш
8.	Ксения	Фрунзъ
9.	Вероника	Пашченко
10.	Катя	Шишияну
11.	Виорика	Ужакова
12.	Андрей	Русев
13.	Серьожа	Цуцуяну
14.	Миша	Боярсков
15.	Ирина	Делибалтова
16.	Луминица	Тихоняк

Благодарственна Грамота от Нароно Читалище «Олимпий Панов» I място в конкурса Разговорен жанър», 16.04.1993.

Възраждане на Лазарска традиция от с. Тараклия, Кантемирски район

Участници на празника в селата Плопи и Тараклия

1. Алина	Атанасова
2. Рима	Балакчи
3. Виорика	Ужакова
4. Валя	Мелник
5. Олеся	Гарановска
6. Оксана	Зубанова
7. Света	Рыбакова
8. Света	Чебанова
9. Вероника	Пащенко
10. Луминица	Тихоняк
11. Ирина	Делибалтова
12. Катя	Шишияну
13. Саша	Милиш

Участие на Великденския концерт в с.Викторовка, Кантемирски район, 18.04.1993

Участници:

1. Алина	Атанасова
2. Валя	Мелник
3. Олеся	Гарновская
4. Луминица	Тихоняк
5. Света	Рыбакова
6. Вероника	Пашченко
7. Ксения	Фрунзъ
8. Оксана	Зубанова
9. Виорика	Ужакова
10. Катя	Шишияну

Възраждане на празника «Пеперуда» в селата Плопи и Тараклия, Кантемирски район
заедно с телевизирният екип на предаването «На Буджакска Вълна», редакция
«Comunitate», TV Moldova I, 06.05.1993 г.

Участници:

1. Алина	Атанасова
2. Валя	Мелник
3. Олеся	Гарановска
4. Луминица	Тихоняк
5. Виорика	Ужакова
6. Ирина	Делибалтова
7. Рима	Балакчи
8. Света	Рыбакова
9. Ксения	Фрунзэ
10. Саша	Милиш
11. Вероника	Пащенко
12. Оксана	Зубанова
13. Калина	Гарановска

14.Мелана	Занфирова
15.Стефана	Тодорова
16.Марина	Кирнева
17. Степан	Кирнев

Излъчва на телепредаването «На Буджакска Вълна» TV Moldova I, - 29.05.1993 Ziarul Consiliului raional Cantemr “Vatra “ sîmbăta N 43 (2401)

S-au învrednicit de titlul onorific

Prin Hotărîrea Colegiului Ministerului Culturii și Cultelor al Republicii Moldova titlul onorific

“Colectiv artistic popular (model)” este conferit:

1. Ansamblului de cîntece și dansuri din satul Ciobalaccia.
2. Ansamblului de cîntece și dansuri din satul Tartaul.
3. Ansamblului de cîntece și dansuri din satul Cîrpești.
4. Ansamblului etnofolcloric bulgăresc din s.Plopi
5. Ansamdlului folcloric „ Busuioacele” al copiilor dtla căminul cultural satul Cociulia.

Tudor Colac, șeful direcției generale Creație Populară și Centre de cultură.

Festivalul raional în s.Antonovca: «Joc și Cîntec de la Prut», 30.05.1993 г.

Participantî:

1. Алина	Атанасова
2. Валя	Мельник
3. Оксана	Зубанова
4. Вероника	Пащенко
5. Света	Рыбакова
6. Ксения	Фрунзэ
7. Дана	Боярскова
8. Луминица	Тихоняк
9. Виорика	Ужакова
10. Рима	Балакчи
11. Стефана	Тодорова
12. Калина	Гарановская
13. Мария	Ивершин
14. Елена	Ивершин
15. Анна	Тодорова
16. Анна	Пагур
17. Иван	Козьма

Laureați a Festivalului raional «Joc și cîntec de la Prut», s.Antonovca, Cantemir

Gala laureaților Festivalului raional “Joc și Cîntec de la Prut “ în Casa de cultură s.Gotești , 06.06.1993 г.

Participanți:

1. Алина	Атанасова
2. Валя	Мельник
3. Оксана	Зубанова
4. Вероника	Пащенко
5. Света	Рыбакова
6. Ксения	Фрунзэ
7. Дана	Боярскова
8. Луминица	Тихоняк
9. Виорика	Ужакова
10. Рима	Балакчи
11. Стефана	Тодорова
12. Калина	Гарановская
13. Мария	Ивершин
14. Елена	Ивершин
15. Анна	Тодорова
16. Анна	Пагур
17. Иван	Козьма

Концертна програма в с. Тараклия, Кантемирски район, 05.09.1993 г.

1. Алина	Атанасова
2. Валя	Мелник
3. Рима	Балакчи
4. Олеся	Гарановска
5. Оксана	Зубанова
6. Света	Рыбакова
7. Света	Чебанова
8. Вероника	Пащенко
9. Дана	Боярскова
10. Ксения	Фрунзэ
11. Мелания	Занфирова
12. Калина	Гарановска
13. Стефана	Тодорова
14. Елена	Ивершин
15. Мария	Ивершин
16. Анна	Тодорова
17. Анна	Пагур
18. Баба	Василица Тодорова

23-24 ноември 1993 г. Голяма концертна програма в Госпедуниверситет «Ион Крянге» в гр.Кишинев «Най-забравените празници, песни и танци от с. Тараклия, Кантемирски район»

Учасници:

1. Пагур	Анна
2. Пейкова	Жера
3. Занфирова	Мелания
4. Тодорова	Стефана

5.	Тодорова	Анна
6.	Ивершин	Мария
7.	Ивершин	Елена
8.	Атанасова	Алина
9.	Гарановска	Олеся
10.	Мелник	Валя
11.	Балакчи	Рима
12.	Рыбакова	Света
13.	Зубанова	Оксана
14.	Тихоняк	Луминица
15.	Фрунзэ	Елена
16.	Фрунзэ	Ксения
17.	Боярсков	Михаил
18.	Боярскова	Дана
19.	Боярскова	Анна
20.	Пагур	Анатолий
21.	Бологан	Алексей
22.	Гарнажа	Петр
23.	Немчук	Жора
24.	Делижан	Елена
25.	Шляхтицкий	Юрий

Участие в районен Събор: «De urat v-om mai ura» в гр.Кантемир, 28.12.1993

1.	Пагур	Анна
2.	Пейкова	Жера
3.	Ивершин	Мария
4.	Ков Ивершин	Елена
5.	Тодорова	Стефана
6.	Тодорова	Анна
7.	Гарановская	Калина
8.	Боярскова	Анна
9.	Мельник	Валентина
10.	Атанасова	Алина
11.	Балакчи	Рима
12.	Чебанова	Света
13.	Рыбакова	Света
14.	Фрунзэ	Ксения
15.	Зубанова	Оксана
16.	Боярсков	Михаил
17.	Тодоров	Анатолий
18.	Тодоров	Василий

Училишен Събор на Зимните Празници и Обичаи в с. Плопи, Кантемирски район, 29.12.1993

1.	Анна	Пагур
2.	Алина	Атанасова

3.	Валя	Мельник
4.	Света	Чебанова
5.	Оксана	Зубанова
6.	Рима	Балакчи
7.	Ксения	Фрунзэ
8.	Света	Рыбакова
9.	Миша	Боярсков

Бабинден- заедно с телевизионният екип на предаването: «На Буджакска вълна», 21.01.1994, главен редактор Мария Великар, TV Moldova I, redacția „Comunitate” и I секретар на Българското Посолство в Република Молдова, културното Аташе - г-н Елислав Иванов, преводач Зоя Касапова

Участници:

1.	Алина	Атанасова
2.	Валя	Мелник
3.	Рима	Балакчи
4.	Миша	Боярсков
5.	Васил	Тодоров
6.	Катя	Шишияну
7.	Света	Рыбакова
8.	Оксана	Зубанова
9.	Ксения	Фрунзъ
10.	Света	Чебанова

Участници на Бабинден:

1.	Жера	Пейкова
2.	Анна	Тодорова
3.	Стефана	Тодорова
4.	Мария	Ивершин
5.	Елена	Ивершин
6.	Анна	Боярскова
7.	Анна	Пагур

Бабинден в с. Викторовка – групите начела с «Бабите»

1.	Мария	Гургурова
2.	Елена	Тануркова
3.	Дона	Бахова

Лазаровден 23.04.1994 в с.Плопи

Atestarea colectivelor artistice cu titlul „Popular – model” în Casa de Cultura or. Cahul

Participanți:

1.	Maria	Iverșin
2.	Elena	Iverșin
3.	Melania	Zanfirova
4.	Jera	Peicova
5.	Stefana	Todorova
6.	Anna	Todorova
7.	Calina	Garanovscaia
8.	Mihail	Boiarscov
9.	Alina	Atanasova
10.	Valentina	Velnic
11.	Rima	Balacci
12.	Svetlana	Ribacova
13.	Xenia	Frunză
14.	Svetlana	Cebanova
15.	Dana	Boiarscova
16.	Serghei	Bacarji
17.	Oxana	Zubanova
18.	Sofia	Angheluța
19.	Anna	Boiarscova
20.	Anna	Pagur

Concursul colectivelor corale și grupurilor vocale din raioanele de sud ale republicii în s.Tvardița, 23.04.1994

Participanți:

1.	Maria	Iverșin
2.	Melania	Zanfirova
3.	Elena	Iverșin
4.	Stefana	Todorova
5.	Anna	Todorova
6.	Jera	Peicova
7.	Calina	Garanovscaia
8.	Alina	Atanasova
9.	Valentina	Melnic
10.	Svetlana	Cebanova
11.	Svetlana	Ribacova
12.	Rima	Balacci
13.	Xenia	Frunză
14.	Oxana	Zubanova
15.	Ilona	Zubanova
16.	Vasilii	Todorov
17.	Serghei	Bacarji
18.	Ecaterina	Șișianu
19.	Grigorii	Zaporojan
20.	Olesea	Garanovscaia
21.	Natalia	Culciu

22.	Dana	Voiarcova
23.	Mihail	Voiarscov
24.	Anna	Voiarscova
25.	Anna	Pagur

Юбилейна среща в с.Тараклия по повод 10 -годишен юбилей на «Въгленчето», 05.05.1996
 Редакция на предаването «На Буджакска вълна», главен редактор Великсар Мария Петровна, 06.05.1996

Национален Детски Фолклорен Събор «Майчина Песен» в гр.Тараклия

Участници:	II място	
1.	Алина	Атанасова
2.	Валентина	Мелник
3.	Марина	Мелник
4.	Татиана	Рибакова
5.	Татиана	Запорожан
6.	Дана	Боярскова
7.	Александра	Занфирова
8.	Наталия	Пашченко
9.	Наталия	Корени
10.	Наталия	Тодорова
11.	Инна	Тодорова
12.	Инна	Фрунзъ
13.	Анна	Пагур

КОЛИЧЕСТВО ВЫСТУПЛЕНИЙ:

1.	Валентина	Мельник:	25.04.1992; 14.05.1992; 06.1992; 07.1992; 23.12.1996; 1993; 18.04.1993, 30.05.1993; 06.05.1993; всего 50
2.	Татяна	Делибалтова:	25.04.1992; 14.05.1992; 06.1992; 08.1992
3.	Светлана	Чебанова	4
4.	Светлана	Рыбакова	21
5.	Алина	Атанасова	31
6.	Олеся	Гарановская	18
7.	Елена	Градинарь	1
8.	Ирина	Делибалтова	4
9.	Виктор	Ивершин	1
10.	Александра	Мишиш	7
11.	Наталья	Ростова	1
12.	Андрей	Русев	3
13.	Олеся	Сюткина	3
14.	Таня	Ужакова	11
15.	Юля	Батър	1
16.	Римма	Балакчи	17
17.	Стъопа	Дудуш	5
18.	Наташа	Кульчу	8
19.	Ксения	Фрунзъ	20
20.	Стефана	Тодорова	20

21. Василий	Шляхтицкий	2
22. Миша	Боярсков	13
23. Гриша	Запорожан	10
24. Сергей	Цуцуяну	4
25. Вероника	Пащенко	14
26. Катя	Шишияну	10
27. Виорика	Ужакова	5
28. Луминица	Тихоняк	6
29. Оксана	Зубанова	15
30. Дана	Боярскова	15
31. Калина	Гарановская	6
32. Мария	Ивершин	9
33. Анна	Тодорова	10
34. Елена	Ивершин	9
35. Иван	Козма	1
36. Мелана	Занфирова	5
37. Марина	Кирнева	1
38. Степан	Кирнев	1
39. б.Василца	Тодорова	1
40. Жера	Пейкова	6
41. Елена	Фрунзь	1
42. Анна	Боярскова	10
43. Анатолий	Пагур	2
44. Анатолий	Тодоров	2
45. Василий	Тодоров	5
46. Сергей	Бакаржи	3
47. София	Ангелуца	2
48. Илона	Зубанова	3
49. Саша	Манолаки	3
50. Алла	Дудуш	2
51. Наташа	Тануркова	8
52. Наташа	Корен	10
53. Саша	Немчук	1
54. Иван	Корен	3
55. Наташа	Цуцуяну	6
56. Игор	Пьслар	4
57. Оксана	Чауш	7
58. Петр	Шишияну	2
59. Андрей	Обор	2
60. Вася	Грицко	2
61. Славик	Тихоняк	2
62. Максим	Тодоров	2
63. Ира	Козлова	8
64. Наташа	Бакаржи	6
65. Таня	Мелничук	2
66. Надя	Цуцуяну	5
67. Ира	Ермаченко	2
68. Солтана	Арнауцану	1
69. Таня	Запорожан	9
70. Люда	Шишияну	6
71. Людмила	Петрова	1
72. Лидия	Дима	1

73. Оксана	Плагова	1
74. Катя	Христева	1
75. Наташа	Пащенко	8
76. Инна	Тодорова	7
77. Таня	Пащенко	1
78. Марина	Мелник	7
79. Марина	Андреева	3
80. Катя	Бакаржи	1
81. Галя	Русева	2
82. Таня	Рибакoва	5
83. Стефана	Русева	2
84. Ирина	Русева	1
85. Таня	Русева	1
86. Миша	Гафенко	1
87. Таня	Догару	1
88. Михаил	Ивершин	1
89. Зина	Русева	1
90. Степан	Чоран	1
91. Саша	Занфиров	1
92. Наташа	Тодорова	1

ФОТО

От ляво надясно: II ред: Вадим Манолаки, Стефана Тодорова, Анна Тодорова, Калина Гарановская, Мария Иверцин, Анна Боярскова, Анна Пагур, Дана Боярскова, I ред: Катя Шишияну, Алина Атанасова, Света Рибаква, Инна Фрунзъ, Вероника Пашченко, Валя Мелник, Ксения Фрунзъ. 30.05.1993г. Фестивал «Joc și cîntec de la Prut» с. Антоновка, Кантемирски район.

От ляво на дясно: Александър Висоцки, Валентина Висоцка, Екатерина Спъну, Диана Висоцка, Ана Попова, Ана Пагур, Тамара Комарова, Женя Негаръ, Елена Павлюк, Василе Фотеску, Василе Ешану.

Конкурсен фестивал за войнишки фолклор «La Onor, la Datorie», организиран от Претура на сектор Ботаника в град Кишинев. Място: Център на Младият Натуралист».

«Въгленчето» в Националният Музей по Етнография и Природна История. Фестивал на килимите. От ляво на дясно: Катя Спъну, Тамара Комарова, Александър Висоцки, Дана Негаръ, Анна Пагур, тъкачка от с. Гайдар Нина Капсамун, Женя Негаръ и Василе Ешану

Фестивал на килимите. Участниците на концертната програма от «Въгленчето». От ляво на дясно: Евгения Негаръ, Дана Негаръ, Александър Висоцки, Анна Пагур, Екатерина Спъну, Тамара Комарова, Василе Ешану.

Фестивал на килимите. «Въгленчето» с артистите от г.Твърдица.

Участие във фестивала за войнишки фолклор «La Onor, la Datorie!» в Центъра «Младият натуралист» гр.Кишинев, район Ботаника.

От ляво на дясно: Александър Висоцки, Валентина Висоцки, Рая Жалик, Катя Спъну, Анна Попова, Анна Пагур, Тамара Комарова, Елена Павлюк, Женя Негаръ.

Фестивал «La Onor, la Datorie!»

На поредната репетиция в българската библиотека «Христо Ботев», от ляво на дясно: Женя Негаръ, Елена Павлюк, Тамара Комарова, Василе Ешану, Анна Пагур.

Новогодишна милина с късмети в Българската библиотека «Христо Ботев» Лариса Настаушева, Анна Пагур.

Бабинден в Българската библиотека «Христо Ботев». От ляво на дясно: Анна Пагур, Татяна Андрейчук, Лариса Барабаш, Анжела Олареску, Мария Великсар.

Етнофестивал гр.Кишинев. От ляво на дясно: Екатерина Спъну, Анна Пагур, Афанасий Дерли, Елена Капачински, Инна Бондар, Елена Павлюк.

От ляво на дясно: Катя Спъну, Инна Бондар, Елена Копачинска, Афанасий Дерли, Елена Павлюк, Анна Пагур. Г-н Николай Куртев с приятелите си – специални гости на «Въгленчето»

Етнофестивал гр.Кишинев. От ляво на дясно: Инна Бондар, Афанасий Дерли, Елена Капачинская, Анна Пагур, Екатерина Спъну, Елена Павлюк.

Етнофолклорен ансамбъл «Въгленче» коледува в Примърята на град Кишинев

От ляво на дясно: Афанасий Дерли, Екатерина Спъну, Елена Павлюк, Елена Фрунзе, Тамара Комарова, Анна Пагур, Василе Фотеску, Василе Ешану.

Събор на българите. 2018 г. г.Белгород-Днестровски, крепост Фортеця. От ляво на дясно: Инна Бондар, Роман, Анна Пагур, Васили Фотеску, Елена Копачинская, Афанасий Дерли, Елена Павлюк, Екатерина Спъну.

Събор на българите. 2018 г. г.Белгород-Днестровски, крепост Фортеця. От ляво на дясно: Василий Фотеску, Инна Москалюк, Анна Пагур, Елена Павлюк, Елена Копачинская, Роман, Александър Барон.

От ляво на дясно: Анна Пагур, Анна Головина, Нели Москал, Тамара Комарова.

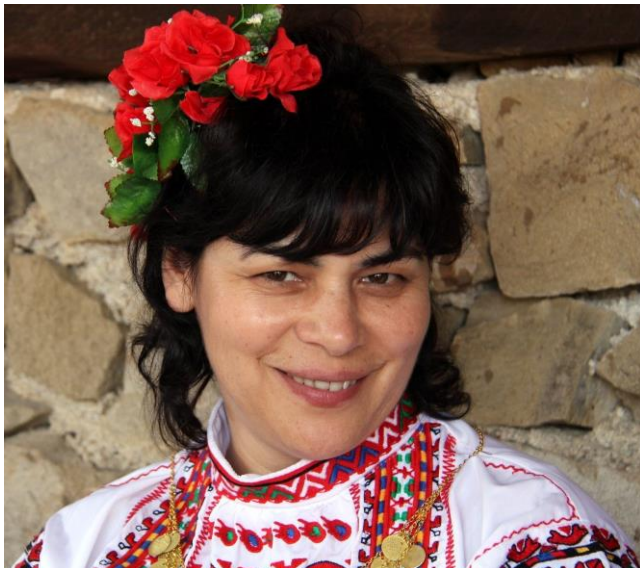
Анна Пагур в библиотеката в с.Кания, Кантемирски район «Поезията на А.С.Пушкин».

Анна Пагур с медал за участието на «Въгленчето» във Форума «Българско Наследство» - директор г-жа Маруся Костова в град Балчик, България.

Анна Пагур.

Нина Топалова - Димова е секретар на Българската община в Република Молдова и ръководител на проекта.

Родителите на Анна Пагур- Жера и Иван Пейкови с най-първата им дъщеря Мария. 1947г. с.Викторовка Кантемирски район.

Жера и Иван Пейкови. Симферопол

От ляво на дясно: Анна, Мария и Евтия Пейкови. 1956 г.

06.11.1961г. Обичай «Сладката ракия». От ляво на дясно: Валя Шишкова (с гърба), Евтия Пейкова (с бяла забрадка). В количката Жера и Иван Пейкови, родителите на булката Мария (дъщерята на Пейкови). Зад тях Степан Яламов (с паралия на главата), Николай Пейков, Соня Яламова, Дона Минкова, от Московей, Пена Турлакова

От ляво на дясно: Анна Пагур, Нели Москалу, Анна Головина Тамара Комарова, Стоянова Светлана.

Магдалена Кукурузак, 2004г. най-малката участничка на «Въгленчето», на 2 години.

Етнофолклорен ансамбъл на екскурзия в Национален Музей по Етнография и Природна История

СЪДЪРЖАНИЕ

От автора	3
НА ДОБЪР ЧАС!!! (Доцент, доктор Елена Рацеева)	4
Анна Пагур. Поглед върху съвременното фолклорно наследство и проучвания в Молдова (доктор Николай Куртев)	5
Мисионер на народной культуры (Варвара Бузилэ)	6
Живот и здраве на г-жа Анна Пагур - автор на книгата „Скъпоценно богатство”(Маруся Костова).....	6
Vocația de folclorist a Annei Pagur (Angela Olărescu)	7
Какво открих в тази книга на Анна Пагур? (Пенка Димитрова).....	9
Болгарский Этнофольклорный Ансамбль «Въгленче»	10
Химн на «Въгленчето»	14
На гости в прародината.....	15
1.КОЛЕДЕН РЕПЕРТОАР	16
СТАНИ, НИНЕ, ГОСПОДИНЕ!	16
СЛАВИТЕ ЛИ МЛАДА БОГА?	16
КОЛЕДНА ОТ МАМА	17
ЮБАВА РАМНА МИ РУМАЛИЯ	17
СВИТИ ИВАН ЛОЗИ САДИ	18
ПЪРВИ УРОК ЗА СЛАВЕНИ	19
КОЛЕДНА ПЕСЕН ЗА МАЛКА МОМА	19
КОЛЕДНА ПЕСЕН ЗА МОМИ И ЕРГЕНИ	20
ЗАМЪЧИ СЕ БОЖА МАЙКА	21
СЯЛА Й МУМА РАН БУСИЛЯК	22
2.ЖАНЪР «НА КАРЛЮКА»	23
ЗАСПАЛА Й ТУДОРА	23
ЯРАМИИ. ХАШДЕЛИИ	23
ТУДОРО. КАВГАЛИЙО.....	24
СТОЙНЕ. МАМО. СТОЙНЕ!	25
ТОДУРУВТА МАЙКА.....	26
3.НА СУБАТИ	27
ЧЕРНЕЙ. ГОРО!	27
А ДЕ СА Й ЧУДУ Й ВИДЯЛУ?	28
РАЙКА ОСТАНАЛА СИРАЧЕ	29
ЗОРУЛЪО, ЗОРО, ЗОРИЧКЕ	30
ФТИЧКА-УГРОЙКА.....	31
ПУСТУТУ ВИНУ ЧАРВЕНУ	33

ЧУМАТА В СОФИЯ.....	33
СЪНУВАХ ГОРНИ ГРАДИНКИ	34
РАЗБУЛЯЛ МИ САЙ МЛАД СТУЯН	35
РАЗИГРАЛУ СА Й ЧЕРНУТУ МУРЕ	37
АНЧЕ, ЛЮБЕ!	38
ЗАПЛАКАЛА Й ИРИНА	39
КАКЪВ И ПОМЯН СТАНАЛУ?	40
4. СЕМЕЙНИ ОТНОШЕНИЯ	41
КИРЧУ НА ЧАРДАК СИДЕШИ	41
ИЗНЕВЯРА	42
ПОПСКИТЕ ДЪЦЯРИ	43
БЕЗДЕТНА БУЛКА	44
МАМА И ЙОРГИ	45
ДЕВЯТ ИТЪРВИ	46
ДИМКЕ, ПАЗАРДЖИЙКЕ!	48
НИКОЛА РАДИ ДУМАШИ	49
ХУДИ. БУЛЪО, ДУМАЙ ДУБРО.....	50
РАДА – БУЛКА МЛАДА	50
ДВЕ БУЛЯНИ, ДВЕ ИТЪРВИ	51
ИВАН НА ДОНА ДУМАШИ	52
РАЗБУЛЯЛА СА Й КАЛИНКА	52
ЛЮБЯТ СА ГЕРГИ И ДОБРА	53
СЕМЕЙНИ ТРАГЕДИИ	54
5. ЛЮБОВНИ ПЕСНИ	55
НЕДА.....	55
МУМИЧЕ, МЛАДУ ДИВОЙЧЕ!	56
МАЙКА ТИ ЛЕИ И КЛЕИ	57
ЛЮБЕТО МИ НА КЛАДЯНЧЕТО	57
ИВАН НА РАДА ДУМАШИ	58
СЕВДА.....	59
ЗАЛЮБЯХ ИНО ЛЮБИ	59
ТИМЕНУДО, ТИМЕНУЖКЕ!	60
ЛЮБЯЛ НИКОЛА ДВЕ МУМИ	61
КУГАТУ БЯХМИ МАЛКИ	62
ЛЮБЯШИ МА ТЯ, ГУРКАТА.....	62
СТОЙНУ МО	63

ДУР ТРИ МУМИ В БАЩИНИ ДУРОВИ	64
ВЛЯЛА Й СТАНКА В ГРАДИНКА	65
ЛЮБИЛЕ, ЖУВА РАЗДЯЛА	66
МАЛКА МУМА ЦВЕТИ БРАЛА	67
ДИМИТЪР И ТУДОРА	68
ПЪТНИЧИ – ДРУМНИЧИ	68
ЯНКА ПУИ КОНЧИТУ	69
ДРАГУ МИ Й ПРИЗ ВЕЖАН ДА МИНА	70
ЗАЛЮБЯХ ЛЮБИ.....	71
КЪК СА ИЗЛЪГА ДОБЪР ЮНАК?	71
ПИЛИН – ЗИЛЕН РОСЯН	72
МАРИ, СТИФАНКЕ, ПЪРВУ ЛЮБИ	73
ЧУРЕШКА.....	73
ФЪРЛИКУНДАК.....	74
ДРУЖАНСКИ ЯРГЕНИ.....	75
ЛЮБЯХМИ СА ЮТ МАНИНКИ	76
ЗОР ЗА ВОДА	77
6. ДЕТСКИ РЕПЕРТОАР	78
БРОИЛКА.....	78
ПРЕСПИВНА ПЕСЕН.....	79
ПРЕСПИВНА ПЕСЕН с.Кортен	79
КУМАРЪ И МУХА	80
ЖЕБИШКУ ХУРО.....	81
7.ПРЕСЕЛВАНЕ НА БЪЛГАРИТЕ	82
ЙОВИ СИДИ НА НОВИ СТУЛОВИ	82
ПРЕСЕЛВАНЕТО НА БУЛКИ-ЧЕРНУЧУЛКИ	83
8. ШЕГОВИТИ ПЕСНИ.....	84
ОЙ, ДОНЕ!	84
ШЕГОВИТА ПЕСЕН: «МАРИ, СВАТЕ!»	84
БИЙ МА, МЪЖО, БИЙ МА!	85
ВИ ДА НИ РИЧЕТИ.....	86
ДАФИНКА ПЛАТНО БЕЛЯШИ.....	86
МАМА АНДОНИ ДУМАШИ	87
МЛАДУ ШУФЕРЧИ	87
ИВАНУВКА – СЕЛУ ГУЛЯМУ	88
9. ОБРЕДНИ ПЕСНИ: «ПЕПЕРУДА», «КУМИЧКУВАНЕ».....	89

ДРЕМНУ ЛЮБИ – ПЕДА ЧИЛЯК –ЛАКЪТ БРАДА	89
ПИПЯРУДА	91
КУМИЧКУВАНЕ	92
ЦВЕТНИЦА	92
НА ВРЪЩАНЕ ОТ РЕКАТА, СЛЕД КУМИЧКУВАНЕТО	93
10. СЕДЕНКАРСКИ РЕПЕРТОАР	94
ТЪКАЛА Й ДОНКА ПРИСТИЛКИ	94
СЕДЯНКА В С.ВИКТОРОВКА, КАНТЕМИРСКИ РАЙОН	94
МАРИЙКА НАДПЯВА СЛАВЕЯ	95
НАКЛАЛА Й НЕДА СИДЕНКИ	95
НОВОБРАНЦИ	96
МЛАДА ХУБАВИЦА И МЛАДУ КАПИТАНЧИ	97
ИВАН СИ ПИСМО НАПИСА	98
ИЛЕНКА ПИСМО ПИСАЛА.....	99
ОЙ, МАМО, МАМО!	100
11. ЗАПАЗЕН РЕПЕРТОАР ОТ ТУРСКОТО ВРЕМЕ	101
ДВА ВЪКЛИ ЮВЧЕРЯ	101
НАНА БОЛНА ЛЕЖИ	102
СТАНКА МИ РОБИНЯ	102
77 КРАЛЯ.....	103
ТУРЧАН И МАРИНКА	105
ИЗЛЯЛА Е, МАРИ, БЯЛА РАДА.....	106
АЙДЕ, ПУШКА ПУКНА.....	107
ПОТУРЧВАНЕ	108
ТУРЧАН И ТРИ РУБИНИ.....	108
ПРОВИКНА СА ПАША.....	109
СНОЦИ И ЯНА	112
СЛУШАЙ КАК ШУМЯТ БУКИТЕ.....	113
СТАР БЯЛ ДЯДУ	113
12. БАБИНДЕНСКИ ФОЛКЛОР	115
БАБА ЮРДАНЦА И ПРЯСНАТА РИБА	115
БАБА ЯРДАНКА	115
ЯНКА ХУБАВИЧКА	116
13. ЛАЗАРСКИ РЕПЕРТОАР ОТ С.ВИКТОРОВКА И С.ТАРАКЛИЯ, КАНТЕМИРСКИ РАЙОН.....	117
ЗАСПАЛУ МИ Й ДЕТАНЦИ.....	117

ЗАСПАЛА Й СВИТА НИДЕЛЯ.....	117
ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА НАЙ-МАЛКОТО МОМИЧЕНЦЕ	118
ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА МОМА	119
ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА ЕРГЕН.....	119
ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА НАЙ-МАЛКИЯТ СИН.....	120
ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА СЕМЕЙСТВО БЕЗ ДЕЦА	120
ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА СТАРО СЕМЕЙСТВО	121
МЛАДИ ЗЛАТАРИ	121
ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА ЕРГЕН.....	121
ЛАЗАРСКА ПЕСЕН ЗА ЕРГЕН и ЗА ЖЕНЕНИ.....	122
ЯНО, МОМЕ, ЯНО!.....	123
МАНИНКА НИ Й МУМАТА	124
ЗЛАТКА ПЛАТНО БЕЛИ.....	124
МАРИ, БУЛЪО, ЮБАВА!.....	125
14. ОВЧАРСКИ ПЕСНИ	126
ГАНКИЛЕ, ПУДЛУДАНКИЛЕ	126
ПАСАЛ СТУЯН ГУВЕДА	127
15. СВАТЪАРСКИ РЕПЕРТОАР.....	128
ЯНА ДОРИ МИТЕ	128
СВАТУВАНЕ	129
МАМА Й ПИТА И МЕСЯЛА	129
ОБРЕДНО СБИРАНЕ НА ДРЕХИТЕ	130
ОБРЕДНО ПРЕБУЛВАНИЕ НА БУЛКАТА	130
ОБРЕДНО ИЗВЕЖДАНИЕ НА БУЛКАТА ОТ КЪЩИ	130
ИЗЛИЗАНИЕ ОТ БАЩИННИЯТ ДОМ	131
СВАТЪБЕНИ ТРАДИЦИИ	131
МАМО, ДРАГА МАМО!	132
СВАТЪАРСКИ ЕПОС	133
16. ЖАНЪР «НА ТРАПЕЗА»	136
КАЛИНО РАДО!	136
ИМАТИ ЛИ	137
17. ЛЕГЕНДИ	138
ГОВЕЕНЕТО НА МЛАДА БУЛКА ЛЕГЕНДА ЗА ЛЯСТОВИЧКАТА	138
ЗАЛОЖАЛА СА Й МАРИНКА	139
УРИСНИЦИТЕ	140
СТЪПНА ДОБРИ	141

НА ПАПУРЯ.....	142
ДАНО ПРИ ГОСПУДЯ	143
КУТУРУМБАС БЕЙ	144
18. ДЕТСКИ ИГРИ	145
«РАШИКАЛИ» (камушки, бешици, бешки, аршици)	145
«ДАЙ, БАБО, ОГЪНЧЕ!».....	146
СЦЕНАРИЙ «Да възродим най-забравените празници!»	148
АВТОБИОГРАФИЯ	151
БИБЛИОГРАФИЯ.....	153
ОТЗИВИ ЗА НАС	154
СПИСЪК НА ИНФОРМАТОРИТЕ ЗА АВТЕНТИЧЕН БЪЛГАРСКИ ФОЛКЛОР НА БЕСАРАБСКИТЕ БЪЛГАРИ.....	167
ХРОНОЛОГИЯ ДЕЯТЕЛНОСТИ АНСАМБЛЯ	168
ФОТО	181